CUMHURİYET SENATOSU TUTANAK DERGİSİ

37 nci Birleşim

20 . 1 . 1966 Perşembe

İçindekiler

Sayfa

1. — Geçen tutanak özeti 785

2. — Gelen kâğıtlar 786

3. — Demeçler ve söylevler 786

1. — Hatay Üyesi Enver Bahadırlı, Ankara Ceza evindeki ayaklanma ve çıkarılacak Af kanunu üzerinde demeci 786:788

2. — İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin; Devlet Memurları Kanununun tatbik edilebilmesi için gereken hazırlıkların ikmal edilemiyeceği anlaşıldığından, memur maaşlarına % 15 zam yapılması lüzumuna dair demeci 788

3. — Tabiî Üye Mucip Ataklı'nın; bir gazetede kendisi hakkında çıkan yazıya cevap vererek bunun kötü niyetli kişilerin tepkileri olduğuna dair demeci 788:789

4. — İzmir Üyesi Lûtfi Bozcalı'nın; Ayasofya Müzesinin tekrar cami haline ifrağı ile ibadete açılmasına dair demeci 789:790

5. — Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin; Adalet Partisinin iktidarı yeni devraldığını, evvelki iktidarın yaptığı memur nakillerine itiraz edilmediği halde buna karşı hücuma geçmenin yersiz olduğuna dair demeci 790:792

Sayfa

4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları 806

1. — Anayasanın 94 ncü maddesi hükmüne tevfikan 10 gün içinde karara bağlanması gereken 1966 yılı bütçe kanun tasarısının Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda tesbit edilen gün ve saatler ve esaslar dâhilinde görüşülmesine dair Danışma Kurulu kararı 806:807

5. — Görüşülen işler 792

1. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu, 1329 doğumlu Faik Özer'in, bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları (Millet Meclisi 1/821; Cumhuriyet Senatosu 1/595) (S. Sayısı: 714 e ek) 792: 793,838:840

2. — Rize ilinin Çamlıhemşin kazası Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğ-

Sayfa

ma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/790; Cumhuriyet Senatosu 1/606) (S. Sayısı: 738) 793:794

3. — Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın, hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/819; Cumhuriyet Senatosu 1/596) (S. Sayısı: 737) 795:796

4. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/457; Cumhuriyet Senatosu 1/599) (S. Sayısı: 741) 796:798

5. — Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/782; Cumhuriyet Senatosu 2/180) (S. Sayısı: 742) 798:799

6. — Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmedoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/512; Cumhuriyet Senatosu 1/607) (S. Sayısı: 743) 799:801

Sayfa

7. — 1965 yılı bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/105; Cumhuriyet Senatosu 1/632) (S. Sayısı: 749) 801: 802,836:837

8. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/104; Cumhuriyet Senatosu 1/631) (S. Sayısı: 748) 802:804,832:833

9. — 1965 kalkınma istikrazı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/59; Cumhuriyet Senatosu 1/625) (S. Sayısı: 747) 804:806,834:835

6. — Cumhuriyet Senatosu araştırması 807

1. — Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat Türk Anonim Şirketinde mevcudiyeti iddia edilen yolsuzluklar hakkında Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu (10/3, 10/5) 807:827

7. — Sorular ve cevaplar 827

B — Yazılı sorular ve cevapları 827

1. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal'ın; yurt dışına çıkan bakanlara dair sözlü soru önergesi ve Başbakan Süleyman Demirel'in cevabı (7/243) 827: 829

2. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi M. Nuri Âdemoğlu'nun, umum müdür ve müdürlerin vazifelerine geç geldiklerine dair, yazılı soru önergesi ve Başbakan Süleyman Demirel'in cevabı (7/236) 829:830

8. — Düzeltişler 830:831

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç; İçişleri Bakanlığında yapılan nakillerin, nakil yönetmeliğine uymadığını ve idare âmirlerinin mevsimsiz tedirgin edildiklerini belirtti.

Gelir Vergisi Kanununun değişik 5 ve 6 ncı maddeleri hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının tümü açık oya sunuldu ve tasarının maddelerinin görüşülmesi ve dolayısiyle tasarı reddedildi.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1965 yılı bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı açık oya sunuldu ve tasarının kanunlaşması kabul olundu .

İmar ve İskân Bakanlığı Kuruluş ve Vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine,

7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa iki madde eklenmesine;

Nöbetçi memurluğu kurulması ve olağanüstü hal tatbikatlarında mesainin 24 saat devamını sağlamaya;

Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Hıfzı Oğuz Bekata'nın, Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğünün 43 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarı ve teklifleri görüşüldü ve kanunlaşmaları kabul edildi.

İstanbul Kadıköy nüfusuna kayıtlı Ahmetoğlu 1927 yılında Malatya'da İsmet'ten doğma Coşkun Coşkuner'in cezasının affına dair Millet Meclisince reddedilen kanun tasarısının reddini tazammun eden Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu okundu ve kabûl olundu.

Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu, 1329 doğumlu Faik Özer'in, bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının,

Rize ilinin Çamlıhemşin kazası Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının,

Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın, hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarılarının görüşülmesi Hükümet temsilcilerinin,

Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısının görüşülmesi ilgili komisyonun,

Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifinin,

Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmedoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkındaki kanun tasarılarının görüşülmesi Hükümet temsilcilerinin,

Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat Türk Anonim Şirketinde mevcudiyeti iddia edilen yolsuzluklar hakkında Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporunun görüşülmesi ilgili komisyonun bu birleşimde hazır bulunmamaları sebebiyle gelecek birleşime bırakıldı.

20 Ocak 1966 Perşembe günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime, saat 16,45 te, son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Çanakkale
Sırrı Atalay	*Nahit Altan*

Kâtip
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Âdil Ünlü

SORU

Sözlü soru

1. — Cumhuriyet Senatosu Elâzığ Üyesi Celâl Ertuğ'un, Keban Barajı inşaatı dolayısiyle su altında kalacak olan köylere dair sözlü soru önergesi Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve İmar ve İskân Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/355)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Raporlar

1. — 1965 kalkınma istikrazı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/59; Cumhuriyet Senatosu 1/625) (S. Sayısı: 747)

2. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/104; Cumhuriyet Senatosu 1/631) (S. Sayısı: 748)

3. — 1965 yılı bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/105; Cumhuriyet Senatosu 1/632) (S. Sayısı: 749)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Sırrı Atalay

KÂTİPLER : Âdil Ünlü, (Cumhurbaşkanınca S. Ü.), Nahit Altan (Çanakkale)

BAŞKAN — 37 nci Birleşimi açıyorum.

Gündem dışı dört talep vardır, gündem dışı konuşma istiyen sayın üyelerden istirhamımız olacaktır. Gündemde çeşitli mevzular vardır, bunların bitirilmesi lâzımdır. Bu sebeple beşer dakikadan fazla olmamak üzere talep sırasına göre söz veriyorum.

3. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER

1. — Hatay Üyesi Enver Bahadırlı'nın, Ankara Ceza Evindeki ayaklanma ve çıkarılacak af kanunu üzerinde demeci.

BAŞKAN — Sayın Enver Bahadırlı, buyurun, gündem dışı, beş dakikadan fazla olmamak üzere.

ENVER BAHADIRLI (Hatay) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, çok önemli telâkki edeceğinize inandığım bir mevzu dolayısiyle birkaç dakikanızı rica etmiş bulunuyorum.

Çıkarılacak af kanununun kendilerine de teşmil edilmesi için, Ankara Merkez Ceza ve Tevkif Evi tutuklu ve mahkûmları 18 . 1 . 1966 Salı günü saat 10 raddelerinde ayklanmışlar, hâdise az sonra silâhlı müdahale şeklini almış, bu müessif ve üzücü hâdise sonunda 3 mahkûm veya tutuklu ölmüş 13 ü de yaralanmıştır.

Merkez Ceza ve Tevkif Evi civarı sâkinleri silâh seslerini telâş , korku, heyecan ve teessürle saat 13 e kadar hissetmişlerdir.

Ankara Merkez Ceza ve Tevkif Evinde vukua gelen bu elîm hâdisenin kanunlara veya talimatlara riayetsizlik sonucu durup dururken meydana gelmiş disiplin bozucu âdi bir olay olmadığına işaret etmek isterim.

Esasen, hâdisenin böyle olmadığı, çıkarılacak af kanunu dolayısiyle meydana geldiği, bütünüyle basınımız tarafından belirtilmekte ve Hükümetçe de kabul ve teyidedilmektedir.

Adalet Partisinin 10 Ekim 1965 milletvekilleri seçimine girerken neşrettiği Seçim Be-

yannamesinde, bir affın va'dini de beyannamelerine dercetmiş olduklarını hatırlıyacaksınız.

Bu seçim sonucu olarak iktidara gelen Adalet Partisi, teşkil ettikleri Hükümetin Programında af mevzuuna da yer vermişler, şümüllü memleket ihtiyacına ve gerçeklerine uygun bir af kanunu çıkaracaklarını belirtmişlerdir.

İşte, muhterem arkadaşlar, bundan sonradır ki, bu mevzuda reaksiyonlar ve çeşitli olaylar başgöstermiştir.

Bunlardan en mühimi Kara Kuvvetleri Kumandanı Orgeneral Sayın Cemal Tural'ın, Hükümetin temayül ve arzusuna uygun olarak yazdığı bir yazıda, Silâhlı Kuvvetlere karşı silâh kullanan 21 Mayıs olayı mahkûmlarının çıkarılacak affın dışında bırakılmasını bildirmesidir. Bu yazının bir gazete tarafından elde edilerek neşredilmesinden bu yana, yazının ne suretle elde edildiği, Hükümetin yazının yazılmasında ne derecede bilgi sahibi bulunduğu hususlarında umumi efkâr vuzuha kavuşmuş değildir.

Muhterem arkadaşlar;

Hükümet, maalesef T. B. M. M. ne getireceği Af Kanunu mevzuunda, programda yazılı olduğu gibi memleket gerçeklerine ve ihtiyacına uygun bir tetkik yapmadığından; 21 Mayıs olayı mahkûmlarının, bir kere af kanunu dışında tutulacağını, sonra da bunların da af kanununun kapsamı içerisine gireceğini kabul etmiş, beyanlar vermiş, diğer mahkûmlar için de bazan şümulü dar, bazan geniş görme yoluna sapmıştır.

Belli bir hedefin affı haricinde, çıkarılacak af kanununun ne memleket ihtiyacı ve ne de memleekt gerçeklerine uygun bulunması şekli dikkatle ve sarahatle araştırılmadığı cihetle ve çeşitli yönlere çekilebilecek beyanların basında yer alması dolayısiyle umumi efkârda geniş ölçüde huzursuzluğa sebebiyet verilmiştir.

Böylesine nazik ve çok yönleri olan bir mevzuda, Hükümetin iyice tetkik etmeden hazırlıklara girişmesi ve harekete geçmesi yerinde ve faydalı bir hareket olarak kabul edilemez.

Birkaç gün önce Sultanahmet Ceza Evinde açlık grevi ile başlayan, Toptaşı Ceza Evinde hâlâ devam etmekte olan olay Ankara'ya sıçramış, ölümlerle sonuçlanan bu hareketin bütün yurda sirayet etmiyeceğini kimse temin edemez.

Ankara Ceza ve Tevkif Evinde vukuagelen müessif olayın bir diğer cephesi de; binanın orta yerinde bulunan çocuk koğuşunun 15 Haziran 1965 tarihine kadar ayrı ve müstakil bir yerde inşa edilecek koğuşa naklinin Bakanlıkça kararlaştırıldığı ve hazırlıkları yapıldığı halde ikmal edilmemiş olması teşkil etmektedir.

Saat 10 raddelerinde hazırlıklarını ikmal eden tutuklu ve mahkûmlar, çocuk koğuşuna da girmişler, bunları önce siper almışlar, sonra da olaya karıştırmışlardır.

Esefle belirtmek isterim ki yaralılar arasında bu çocuklardan birkaçı da vardır.

Muhterem arkadaşlar, şüphesiz af, içtimai düzeni sarsmadığı ahvalde merhamet, şefkat ve ıslah edici sebep ve tesirleri ile faydalı ve zaruridir. Ancak, bu yola giderken basiret ve aklın rehber tutulması gerektiği hatırdan çıkarılmamalıdır. Yoksa af, kötü tesir ve zarar tevlideder, memlekette huzursuzluk yaratır.

Ankara Ceza Evinde vukubulan hâdise büyük ehemmiyeti haizdir. Hükümetin, olayda vazifelilerin vazifelerini tam olarak ifa ettiklerini, mermilerin havaya atıldığını beyan etmesi çocuklardan yaralı bulunup bulunmadığından hiç bahsetmemesi hâdisenin hukukî ve içtimai tesir ve ehemmiyetini azaltmamaktadır.

Şüphesiz çıkarılacak bir af bâzı zümreleri memnun, bâzı zümreleri gayrimemnun eder. Ançak çıkarılması düşünülen genel bir affın önceden ihtiyaç ve şümulü tesbit edilmiyerek böylesine kanlı bir olaya sebebiyet verdiği görülmüş hâdiselerden değildir.

BAŞKAN — Sayın Bahadırlı beş dakikanız doldu.

ENVER BAHADIRLI (Devamla) — Bağlıyorum Sayın Başkanım.

Muhterem arkadaşlar, hâdise üzücü ve müessiftir, Hükümet bir genel affın lüzumuna kaani ise, Anayasamızın menettiği hal dışında kalan bütün suçları, hattâ bâzı vergi cezalarını da af kapsamına alarak derecesini tetkik, teemmül ve tesbit etmelidir. Aksi halde ağır, kaçınılmaz, önüne geçilmez tepkileri memleket huzurunu daha da bozabilir.

Özetle diyebiliriz ki, çıkarılacak af kanununun tevlidettiği huzursuzluk âdil olmamasından yani asıl istifade etmeleri lâzımgelen birçok suçlular ya hiç istifade etmemekte veya pek az istifade etmektedirler. Bunlar iyice tetkik ve teemmül edilmelidir.

Hepinizi saygı ile selâmlarım.

2. — İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin; Devlet Memurları Kanununun tatbik edilebilmesi için gereken hazırlıkların ikmal edilemiyeceği anlaşıldığından, memur maaşlarına % 15 zam yapılması lüzumuna dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Öztükçine.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, hepinizin malûmu olduğu veçhile, 19 Temmuz 1965 tarihinde yürürlüğe giren 657 sayılı Devlet Memurlarını ilgilendiren Kanunun malî hükümlerinin 1 Mart 1966 tarihinde yürürlüğe girmesi icabediyor. Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesi gereğince sınıf tüzükleri öngörülmüştür. Bu da 70 aded kurumlararası, 161 aded de kurumsal olmak üzere cem'an 231 aded tüzük yapılacaktır. Gösterge tabloları ve sınıf aylıkları, bunların taban ve tavanlarının tesbiti, bu hususun Bakanlar Kurulunda onaylanması, ondan sonra tekrar Devlet Personel Dairesine gitmesi hazırlanan bu tüzüklerin ilgili kurumlara gönderilmesi, orda da kadrolarının hazırlanması, bu kadrolara göre Bakanlar Kurulunun kadro kanununu getirmesi ve tüzüklerin Danıştaya tasdik ettirilmesi gibi hususlar.

Görülüyor ki, 1 Mart 1966 tarihine kadar bu işlerin bitmesine imkân yoktur. Her ne kadar Hükümet bu kanunu yürüteceğiz demişse de zaman bakımından bu kanunun yürürlüğüne imkân yoktur. Hükümetten ricam şu olacak: Bütçeye 470 milyon lira para konduğuna göre hiç olmazsa 7244 sayılı Kanun gereğince Devlet memurlarına tanınan % 35 zammın yeni bir kanunla, bir maddelik bir kanunla bunlara yüzde 15 ilâvesiyle hiç olmazsa bu kanunların hükümleri tatbik edilinceye kadar bunu çıkarmak zorundadır. Zira hayat pahalılığı dev adımlarla ilerlemektedir. Devlet memurları artık bu yükün altından çıkacak durumda değildir. Zira bütün Devlet memurları... (A. P. sıralarından gürültüler) (Bütçede konuş sesleri)

BAŞKAN — Hatibin sözlerine müdahale etmeyin efendim.

RİFAT ÖZTÜRKÇİNE (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, bu bütçede konuşulacak bir mevzu değildir. Eğer arkadaşlarımız Hükümete mensup birer arkadaşsa bu kanunun yarasını biran evvel tedavi etmekte, sargıda emeği dokunması lâzımdır. Hele bu şahıs bir hekimse memurların bu mevzuda ne kadar tüberkülozlu olduğunu da benim kadar bilmesi lâzımdır. Saygılarımla.

3. — Tabiî Üye Mucip Ataklı'nın; bir gazetede kendisi hakkında çıkan yazıya cevap vererek bunun kötü niyetli kişilerin tepkileri olduğuna dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Ataklı buyurun.

MUCİP ATAKLI (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, sayın senatörler, büyük bir sorumluluk yükü altında bulunan Sayın Başbakan ve Adalet Partisinin Millet temsilcileri bu söyliyeceklerimi dikkatle dinlemelidirler. (A. P. sıralarından gürültüler ve başkası dinlemiyecek mi, sesleri) Sabredin, sabredin.

BAŞKAN — Karşılıklı konuşma yok efendim. Sayın Ataklı, siz de karşılıklı konuşmayın efendim. (A. P. sıralarından, böyle konuşma olmaz, sesleri)

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Memleketi felâkete götürme istidadını gösteren partisinin içindeki bâzı ahlâk ve vicdan yoksunlarına dokunulmazlık kisvesi giydirerek... (A. P. sıralarından gürültüler, böyle konuşamaz, sesleri)

HİLMİ ONAT (İzmir) — Böyle konuşma olmaz.

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Bunu millet takdir eder, sen değil. Otur oturduğun yerde fazla hırlama. (A. P. sıralarından gürültüler)

MEHMET ÜNALDI (Adana) — Bu ne biçim konuşma. Sözünü geri alsın.

RAHMİ ARIKAN (Bolu) — Ne konuşuyor bu? Niçin müdahale etmiyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Ataklı; siz Başkan değilsiniz, oturun efendim, Başkan vazifesini yapmıyor mu? Bıraktımız mı ki, Başkan konuşsun, bırakıyor musunuz? (Sağdan gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, bir dakika, karşılıklı konuşmayınız.

Sayın Ataklı; yasama organı üyelerinin şu veya bu şekilde ağır ithamlarda bulunarak konuşması mümkün ve yerinde değildir. Bu şekilde konuşursanız sözlerinizi keserim.

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Ben bunları kabul edenlere hitabediyorum. Eğer bunları kabul etmiyorlarsa sözüm onlara ait değildir.

BAŞKAN — Bu şekilde konuşursanız sözlerinizi keserim. Müdahale etmeyin efendim.

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Bir Meclis saygı ve güvenini kanundan çok vatandaşın vicdanındaki inançtan alır. Her türlü insaftan yoksun... (Bu tarz konuşmaların Meclislerin içine sokulması millette Parlâmentoya olan saygıyı tahribeder. Öyle şey olur mu sesleri)

BAŞKAN — Umumidir, hiçbir partiyi hedef tutmamaktadır.

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Bir zatın çıkardığı gazetede yaptığı yayın, kullandığı üslûp cevabı gerektirmiyor. Ben bu tip insanların bize orduya...

FETHİ TEVETOĞLU (Samsun) — Ordunun ne alâkası var?

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Müesseselere, 27 Mayısa saldırılarını tabiî karşılarım. Bu saldırılar «milletin malı deniz, yemiyen domuzdur» sözünü hayat felsefesi yapmış olanların tepkisinin tabiî neticesidir. Ancak iç harbi istiyen ve hodri meydan diye ortaya atılanlar vatan cephesinde yapamadıklarını açık tahriklerle yapmaya çalışmaktadırlar. (Gürültüler)

MEHMET ÜNALDI (Adana) — İşte onu sen yapıyorsun, sen.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim.

MUCİP ATAKLI (Devamla) — Türkiye'yi 1936 İspanya'sına örnek görenlerin sokaklarda kan dökülmeden kelleleri sezsizce uçurulabilir. İktidar bu milletvekili kisvesine bürünmüş anarşistin fikrini benimsemişse memleketi bir iç harbe hazırlama çalışmasına girmiş demektir. İktidarların iç harbi hazırlamak faaliyeti vatan cephesi hainlerinin emellerinden daha meşûmdur. Başbakan partisinin yayın organları ile bâzı milletvekillerinin iç harbi tahrik eden ve milleti bölücü beyanlarını aydınlatmak zorundadır. O zaman meşruiyetlerinin kalıp kalmadığını anlıyacağız. Saygılarımla. (A. P. sıralarından gürültüler) (Ortadan alkışlar)

4. — İzmir Üyesi Lûtfi Bozcalı'nın, Ayasofya Müzesinin tekrar cami haline ifrağı ile ibadete açılmasına dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Bozcalı.

ÖMER LÛTFİ BOZCALI (İzmir) — Muhterem Başkan ve muhterem arkadaşlarım:

Ayasofya Camii mevzuunda, son günlerde gazetelerde çıkan bir haber Türk ve Müslüman halkımızı son derecede rencide etmiştir. Bu hâdise hakkında birkaç kelime ile mâruzatta bulunmak üzere söz almış bulunuyorum.

Bir kısım sabah gazetelerinden öğrendiğimize göre; Ankara'daki Yüksek Mimar ve Mühendisler Odasının geçenlerde yapılan bir toplantısında, hiç de toplantı gündemi ile alâkası olmadığı halde, bir mimarın kürsüye çıkarak konuşması sırasında aynen: (Ayasofya Türklerin değil, bütün dünyanındır. Bence Ayasofya'yı kilise yapmalı ve içine papaz koymalı ve cami yapmak istiyenleri götürüp günah çıkartmalı...) gibi sözlerle bütün Türk ve Müslüman halkımıza hakaret etmek cüret ve küstahlığında bulunmuştur. İşte bu haber Türk ve Müslüman halkımızı rencide etmiştir.

İstanbul, taşı ile, toprağiyle ve her zerresiyle Türk'ün malı olduğuna göre, içerisinde bulunan ve 481 sene aziz Türk Milletinin ibadet ettiği Ayasofya Camii, nasıl oluyor da bütün dünyaya mal edilmek isteniyor.

Ayasofya, İstanbul'un fethiyle beraber Türk'e mal olmuş ve Büyük Hükümdar ve Kumandan merhum Hazreti Fatih Sultan Mehmet tarafından vakfedilerek, daimî cami olarak kalması da emir olunmuştur.

Ayasofyanın, geçici bir zaman için müzeye çevrilmesi sebebi ise; o zaman için, Yunanistanla Türkiye arasındaki dostluğu kuvvetlendirmek ve 1930 tarihli Anlaşmayı teyidetmek idi. Halbuki bu fedakârlık, Yunanistan tarafından, Türkiye'nin za'fına yorumlanmış ve Yunanistan'ın teşvikiyle Kıbrıs'taki Türk Halkının öldürülmesine cüret edilmiştir. 1930 tarihli mukavelenin yıllardan beri istismar edildiği, nihayet birkaç yıl evvel Hükümet tarafından anlaşılarak, feshi cihetine gidilmiş ve sebepler de ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Türk Milleti, hattâ İslâm dünyasının, Ayasofya Camiinin minarelerinden ufuklara yayılan mübarek ezan seslerinin tehassürü ile içi yanarken

böyle çatlak sesleri duymaya tahammülü yoktur. Zangoçluk etmek heveslerini, Ayasofyada çan çalmak suretiyle gidermek istiyen hainlerin evvelâ kimler olduğunu öğrenmek istiyoruz. Türklüğü ve Müslümanlığı sadece isminden ibaret olup, Yunan megalo ideasına hizmet etmek istiyen soysuzların yeri ise Türkiye değildir. Güzel vatanımızı kirletmeden def olsunlar.

Ayasofya Camiinin müze haline getirilmesi sırasında, o zaman Türkiye'deki papa vekili bile aynen· (Ayasofyanın İslâm mâbedi olarak kullanılmasını tercih ederdik.) demek suretiyle hissiyatını gizlememişti.

Muhterem Hükümetimizden; kimler hesabına hizmet ettikleri bilinmiyen bu gibi zangoç heveslileri hakkında gerekli takibatın yapılmasını ve müze olma sebebi ortadan zail olan ve mâbetlerin başkaca bir hizmette kullanılamıyacağı kanun âmir hükmüne de uyularak, Ayasofya Camiinin ibadete açılmasını bir kere daha talep ve rica ederim. Hürmetlerimle.

5. — Hatay Üyesi Mustafa Deliveli'nin, Adalet Partisinin iktidarı yeni devraldığını, evvelki iktidarın yaptığı memur nakillerine itiraz edilmediği halde buna karşı hücuma geçmenin yersiz olduğuna dair demeci.

BAŞKAN — Şimdi Sayın Deliveli şu anda gündem dışı söz istemiştir. Yalnız bir arkadaşa söz veriyorum, buyurun. Sayın Deliveli biliyorsunuz beş dakika ile kayıtlıdır.

MUSTAFA DELİVELİ (Hatay) — Muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım konuşmamı dinlemenizi ve dinlerken belki beş dakikaya sığmazsa bana imkân vermeniz için konuşmamın serlevhalarından bahsetmek isterim. Son inkişaflar, hâdiseler dolayısiyle evvelâ umum müdürlerden, sonra içişlerindeki tâyinlerden ve muayyen tarafı tutan gazetelerden ve son selâmım Millî Birlikçiler size. Siz de parmak kaldırın ve beni dinleyin. Aziz arkadaşlarım, şu Senatonun içerisine, salonlarının altına geldiğimiz tarihten bugüne kadar buradaki konuşmalar tamamiyle iki tarafın biribirine taş atmasından, yüzde 80 i taş atmasından ileriye gitmemiştir. İlk geldiğimiz zaman da yine bu kürsüden dedim ki, ben, muhterem Millî Birlik Grupu âzalarının daha bitaraf, daha müstakil bir grup olarak hareket edeceğini ümidettiğimi ifade etmiştim. Sebebi; seçim kaygısı yok, geçim kaygısı yok. - Geçim kaygısına da temas edeceğim - O halde her iki grupu temsil eden Adalet Partisi ve C. H. P. sinin ortasında iki tarafın hakkaniyetten, izandan, insaftan ayrıldığı noktalarda birleşmesine kaani olarak, evvelâ sizin vücudunuzun, hukukan makbul ve muteber olmadığı fakat, şu iki grupun Cumhuriyet Halk Partisi ve Adalet Partisi arasındaki çatışmalarını önliyecek bir vasat hazırlamak bakımından sizin lüzumunuza kaani olduğumu ifade etmiştim. Ama bugün bu kanaatlerimin devam etmediğini ifade edeceğim arkadaşlar.

AHMET YILDIZ (Tabiî Üye) — Son selâmım size dedin, başta verdin.

SITKI ULAY (Tabiî Üye) — Kanun getir, kanun..

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Arkadaşlar, iki aydır iktidara gelmiş bir Hükümete ve iktidara, geldiği günden beri Kıbrıs hâdisesiyle ve sonra muayyen hâdiselerle, mürekkebi kurumıyan, birtakım kararnameleri, lideriniz mevkiinde, içerinizden olanların, gazetelerde intişarı veya yazılması suretiyle, muayyen kamu oyunun istediği budur, arzusu budur demek suretiyle bugünkü havayı bozmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Bundan sonra bu memlekete ihtilâl gelirse hepiniz içindir. Biz ihtilâli gördük. Ben hapisaneden çıktım. Haysiyetli olarak hapisanede kalmak böyle yerlerde veya tazyikle tehdit altında bulunmaktan daha şereflidir. (C. H. P. sıralarından şiddetli gürültüler, «Meclisimize hakaret ediyor» sesleri.)

MEHMET HAZER (Kars) — Ne tehdidi? Burası namuslu insanların yeri.

BAŞKAN — Fikridir efendim, kendisine aittir, söyler. Şahsi fikirlerini ifade ediyor. Niçin müdahale ediyorsunuz?

ÂMİL ARTUS (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sual soruyor. cevap veriyorlar. Sual sormasın. Öyleyse.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bir iktidar gelmiş. Nasıl gelmiş arkadaşlar? (Şiddetli gürültüler, lâfını gerialsın sesleri.)

BAŞKAN — Meclisimizi kasdetmiyor, umumi konuşuyor.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — 1960 Anayasası ile, millî iradenin getirdiği insanların, seçtiği insanların kurduğu Hükümet iş başına gelmiş yetkileri Anayasanın hududu için-

dedir. Kanuniyle, nizamnamesiyle, talimâtnamesiyle. Sizin çıkardığınız Anayasanın kendisine tanıdığı salâhiyetleri kullanmıştır. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Müdahale etmeyiniz. (Gürültüler.)

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bu arada şunu da izah etmek isterim, sayın Millî Birlikçiler... (Millî Birlik Grupu sıralarından şiddetli gürültüler.)

BAŞKAN — Karşılıklı konuşma yok, karşılıklı müdahale yok. (Gürültüler.)

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Hayır, Millî Birlik Grupuna söylüyorum. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmak yok.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bundan evvel de bir seçim arefesinde.... (Gürültüler.) 57 tane valinin, 200 tane kaymakamın bir seçim arefesinde değiştirildiği gün kalkıp içinizden biriniz niye böyle yapıyorsunuz, niye yer değiştiriyorsunuz, diye söyleseydiniz; ben bugün kürsüye gelip çıkmıyacaktım ve çıkmazdım. O devirde muayyen şu veya bu devri kasdetmiyorum - o devirde hiç mi bir kanunsuz hareket olmadı, hiç mi gayrinizamî bir iş yapılmadı, neden hiçbiriniz seslerinizi çıkarmadınız? (Millî Birlik Grupundan şiddetli gürültüler ve «çok çıkardık, çok», sesleri.)

BAŞKAN — Niçin müdahale ediyorsunuz, müdahale etmeyiniz.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — İnönü'yü de tenkid ettik. Siz ise ayakta alkışladınız.

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim. (C. H. P. sıralarından «Soru soruyor» sesleri.) Efendim, nasıl soru sorar? Karşılıklı konuşmayın, sayın hatip, siz de tahrik edici şekilde konuşmayın.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Hayır efendim, hiç tahrik etmiyorum. Bütün bunlara rağmen, bugüne kadar hiçbir surette yapılan şeylere hiçbir arkadaş kürsüye gelip, «Efendim bunlar niye yapıldı?» diye sormamıştır. İki aylık Adalet Partisi geldiği zaman, neden yaptınız, neden umum müdürü değiştirdiniz diye soruyorsunuz? Ben milletin verdiği reyle geldim. Ben ihtilâl yaptıktan sonra arkadaşlar, ihtilâli demokrasiye devrederken bir de maaşımın üzerine ikinci bir maaş daha ekleyip kaydı hayat şartiyle almaya gelmedim.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — Yuh yalancı.

(Tabiî üyelerin sıralarından şiddetli gürültüler ve elle sıra kapaklarına vurmalar.)

Siz de bu kürsüden konuşursunuz.

BAŞKAN — Sayın Deliveli, (şiddetli gürültüler.) Sayın üyeler, yerlerinize oturunuz, böyle müzakere olmaz. Tabiî üyelerle A. P. li üyeler arasında karşılıklı münakaşalar ve gürültüler.)

MUCİP ATAKLI (Tabiî Üye) — İn oradan, in.

AHMET YILDIZ (Tabiî Üye) — (Hatibe doğru dönerek.) Defol... (Şiddetli gürültüler.)

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — Bir noktayı belirteyim. Bu memlekette bundan sonra bir ihtilâl olursa... (Şiddetli gürültüler.)

BAŞKAN — Sayın Deliveli... Sayın üyeler lûtfen yerlerinize oturunuz. (Gürültüler.) Oturunuz efendim. (Gürültüler.) Lûtfen yerlerinize oturunuz. Sayın Deliveli, İçtüzüğün 54 ncü maddesine göre..... (Gürültüler.)

CAHİT ORTAÇ (Bursa) — Yeter efendim. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Oturunuz efendim. Sayın Ortaç oturunuz efendim.

CAHİT ORTAÇ (Bursa) — Yapıcı olunuz.

BAŞKAN — Müdahale etmeyiniz efendim. (Gürültüler.) Sayın Deliveli, (Ayağa kalkan üyelere hitaben) oturun efendim, bir dakika konuşmayın, İçtüzüğün 54 ncü maddesine göre gündem dışı konuşmalar üzerinde müzakere açılmaz. Gündem dışı konuşmalar bir önceki konuşmaya cevap olamaz. Bu sebeple size verdiğim beş dakikalık zaman bitmiştir efendim. Gündem dışı konuşmalar bitmiştir. Gündeme geçiyoruz, buyurun Sayın Deliveli.

MUSTAFA DELİVELİ (Devamla) — (Kürsüden inerken) Söz hakkım mahfuz olmak kaydı ile.

(Tabiî üyelerin sıralarından gürültüler.)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin efendim.

SUPHİ KARAMAN (Tabiî Üye) — (Oturduğu yerden) Bizim söz hakkımız mahfuz.

BAŞKAN — Müdahale etmeyiniz Sayın Karaman. Karşılıklı konuşmayınız. Şimdi tatil

ederim. (A. P. sıralarından ediniz ediniz, böyle müzakere olmaz sesleri.)

Gündemimizde çeşitli kanunlar mevcuttur ve gündemimize geçmemiş, fakat çıkmasında zaruret görülen kanun tasarıları vardır. Ayrıca gruplar 1 Şubata kadar tatile girilmesi için müşterek bir önerge vermiş bulunuyorlar. Bu önergeyi en sonunda oylıyacağım. Oylamaya imkân sağlamak için sayın üyelerin oturumun sonuna kadar birleşimi terk etmemelerini rica ederim. Aksi halde oylamak mümkün olmaz. Gündemin birinci sırasında, Denizcilik Bankası ile DDY na ait araştırma konuları vardır. Ancak daha önce kanunların görüşülmesi bilâhara mutlak surette tatile girmeden evvel yani ara verilmeden önce, gündemde bulunan bütün bu konuların bitirilmesi hususunda sayın üyelerin Başkanlığa yardımcı olmalarını rica edeceğim. Gündemde bulunan kanun tasarılarının sırasiyle görüşülmesine başlıyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu, 1329 doğumlu Faik Özer'in, bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisinde kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları (Millet Meclisi 1/821; Cumhuriyet Senatosu 1/595) (S. Sayısı : 714 e ek)

BAŞKAN — Anayasa ve Adalet Komisyonu yerlerini alsınlar. Daha önce tümü üzerinde görüşmeler yapılmış; komisyon raporunun reddine, Millet Meclisinin birinci maddesinin görüşlümesine karar verilmiştir. Birinci madde görüşülmüş, birinci madde üzerinde bir önerge verilmiş idi. Sayın senatörlerin hâfızalarını tazelemek bakımından birinci maddeyi okutacağım. Ve bunun üzerindeki önergeyi bilâhara oylarınıza arz edeceğim.

Hendek Kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in, bakıye cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — İzmit 15 Kor. As. Mahkemesinin 1962/22 esas, 962/57 Karar ve 5 . 11 . 1962 günlü As. Yargıtay 1 nci Ceza Dairesinin 12 . 3 . 1963 tarih ve 963/10 esas, 963/50 Karar sayılı ilâmiyle kesbi katiyet eyliyen hükmü neticeten iki sene 9 ay 10 gün ağır hapis ve müebbeten memuriyeten men'ine dair cezalarına mahkûm edilmiş olan Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bu cezasından arta kalan kısmı hukukî neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde iki önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

İkinci görüşmesi yapılacak işler arasında bulunan Faruk Özer'in affı ile ilgili kanun üzerinde görüşülmüş ve 1 nci maddenin görüşülmesine geçilmişti.

Rapor gerekçesinin Anayasaya uygunsuzluğu raporun heyeti umumiyesi üzerindeki görüşmelerle anlaşılmıştır.

Ayrıca genel af kanun tasarısının görüşülmesine başlanmıştır. o tasarıdan faydalanmıyacaksa, bir kimsenin özel affa mazhar olması prensiplere aykırı düşer.

Bu sebeple, durumu genel af kanun tasarısında dikkate alınacak olan Faik Özer'e ait özel af tasarısının 1 nci maddesinin reddini arz ve teklif ederim.

Artvin
Fehmi Alpaslan

Yüksek Başkanlığa

Müzakere konusu edilmesine karar verilen, Millet Meclisinin kabul ettiği tasarı metni, (Hükümlüye isnadedilen fiilin olmamış bulunmasından sabit kabul edildiği takdirde de unsur eksikliği hasebiyle irtikâp cürmüne konu teşkil edemiyeceğinden, hattâ muhal suç sayılacağından...) gerekçesine dayanmaktadır.

Anayasanın 132 nci maddesinin 2 nci fıkrası ise, (Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez...) hükmünü kapsamaktadır.

(1) 714 e ek basmayazı 5 . 1 . 1966 günlü 26 ncı Birleşim tutanağının sonundadır.

Maddenin gerekçesi açıkça Yargıtayca tasdik edilmek suretiyle kesinleşen mahkeme hükmünü tamamen değiştirmekte ve beraete müntehi yeni bir hüküm tesis etmektedir.

Maddenin bu şekilde kabulü, Anayasanın yukarda belirtilen hükmüne aykırı olduğundan, maddenin reddini, ve işbu önergemizin İçtüzük hükmüne göre oya konulmasını arz ve teklif ederiz.

Konya	Konya
Sedat Çumralı	Mustafa Dinekli
Samsun	Konya
Rıza Işıtan	Ahmet Onar
Edirne	Tokat
Tahsin Banguoğlu	Zihni Betil
İstanbul	Urfa
Ekrem Özden	Esat Mahmut Karakurt
İstanbul	Ağrı
M. Cemal Yıldırım	Salih Türkmen
Hakkâri	Ankara
Necip Seyhan	İbrahim Saffet Omay

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Osman Köksal

BAŞKAN — Komisyonumuz daha önce tümünü reddetmiş ve fakat daha önceki birleşimlerde verilen bir önergeyle Komisyon raporu reddedilerek Millet Meclisi metninin görüşülmesi kabul edilmiş olduğundan birinci maddenin görüşülmesine başlanılmıştı. Bu arada birleşime son verilmişti. Şimdi birinci maddenin reddi hakkında iki önerge mevcut ve verilmiş bulunmaktadır. Komisyon iştirak ediyor mu efendim?

ADALET VE ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Bizim görüşümüz de bu yolda olduğu cihetle iştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Komisyon iştirak ediyor. Önergeyi yani maddenin reddini istiyen önergeleri oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Birinci madde reddedilmiştir.

Birinci madde reddedilince, gerçi 2 ve 3 ncü maddeler de bununla ilgilidir. Ama, her ihtimale karşı okutuyorum. Yine oylarınıza arz edeceğim.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.,

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyenler... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Tümü kabul edilmemiştir. Tümü reddedilmiş, Millet Meclisinde yapılacak işleme esas olmak üzere açık oylarınıza arz edilecektir.

2. — Rize ilinin Çamlışemşin kazası Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/790; Cumhuriyet Senatosu 1/606) (S. Sayısı : 738) (1)

BAŞKAN — Raporu okutuyorum.

ERDOĞAN ADALI (İstanbul) — Bizim takririmiz var.

BAŞKAN — Kısaca bitsin gündemde kalmasın sonra efendim, Millet Meclisindeki işlemin esas olmak üzere, yani Millet Meclisinin kabul ettiği bir metni Cumhuriyet Senatosu reddederse, Cumhuriyet Senatosunun işbu reddi Millet Meclisinde şu veya bu şekilde kabulü hususundaki işleme esas olmak üzere açık oy neticesi tesbit edilecektir. Millet Meclisinin metninin reddi ve Anayasa ve Adalet Komisyonumuzun metnini benimsiyenler beyaz, Millet Meclisinin metninde olduğu gibi affedilmesi hususunu benimsiyenler ise kırmızı oy vereceklerdir. (Anlaşılmadı, sesleri) Millet Meclisi metnini benimsiyenler kırmızı, Cumhuriyet Senatosunun metnini benimsiyenler, yani Anayasa ve Adalet Komisyonumuzun raporunu benimsiyenler beyaz oy vereceklerdir. Affı kabul etmiyenler beyaz, kendi komisyonumuzun raporunu benimsiyenler beyaz rey vereceklerdir. Millet Meclisi-

(1) *738 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.*

nin metnini kabul edenler, affı benimsiyenler ise kırmızı oy vereceklerdir. Millet Meclisinin işleminde esas olmak üzere açık oya sunulmuştur, esas itibariyle reddedilmiştir.

Şimdi 738 S. Sayılı kanun tasarısına geçiyoruz.

Raporu okutuyorum.

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu
Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 15 Temmuz 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Haticeden doğman 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı Millet Meclisi Başkanlığının 16 Temmuz 1965 tarihli ve 10525-60064 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - 18 . 8 . 1950 tarihinde Halil Karagöz isminde bir şahıs öldürülmüş ve Ali Sezgin kaatilin Mustafa Demirci olduğunu iddia ederek aleyhinde şahadette bulunmuştur. Bu yüzden Mustafa Demirci 7 sene mevkuf kalmış fakat neticede beraet etmiştir.

Tahliyesini mütaakıp Mustafa Demirci Ali Sezgin ile karşılaşmış ve aralarında çıkan münakaşa neticesinde Ali Sezgin'i öldürüp 13 yıl 4 ay ağır hapse mahkûm edilmiştir.

Komisyonumuzun, bir yalan şahadet üzerine 7 yıl mevkuf kalan ve bunun mânevi etkisi ile katil suçunu işliyen Mustafa Demirci'nin bu durumunu ve kanun hükümlerini nazara alarak sözü edilen hakkında bir âtıfette bulunulmasını yerinde mütalâa ederek tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü
Aydın	Kastamonu
O. S. Sarıgöllü	A. N. Tuna

Kâtip	Tabiî Üye
Yozgat	S. O'Kan
S. Artukmaç	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Tabiî Üye	A. Artus
M. Ataklı	Samsun
İstanbul	R. Rendeci
E. Özden	Uşak
Tokat	K. Coşkunoğlu
Z. Betil	

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik hususu vardır. İvedilik hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinsi maddeyi okuyoruz.

Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — Rize Ağır Ceza Mahkemesinin 20 . 12 . 1961 tarih ve 959/77 esas, 961/178 karar sayılı ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 27 . 6 . 1962 gün ve 389/1809 sayılı ilâmı ile tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten onüç sene dört ay ağır hapis ve fer'î cezalara mahkûm edilmiş olan Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin cezasından arta kalan kısmı affedilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen yok. Tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3. — Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın, hapse tahvil edilmiş olan bakiye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/819; Cumhuriyet Senatosu 1/596) (S. Sayısı : 737) (1)

BAŞKAN — Komisyon raporunu okutuyorum.

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu
Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 10687 - 61121 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Ahmet Ulak, 1961 yılında ika ettiği kaçakçılık fiilinden mahkûm olmuş ve verilen altı aylık hapis cezası infaz edilmiş fakat bilâhara geçirdiği trafik kazası sebebiyle (fizyolojik vazifelerini kendi kendine yapamıyacak) derecede daimi mâlûliyete duçar olduğu Gaziantep Devlet Hastanesi Sağlık Kurulunun 111 sayılı ve 13 . 1 . 1961 tarihli raporu ile tasdik ve tevsik edilmiştir. Ayrıca mahkûm olduğu para cezasını ödiyemiyeceğinden mahallî savcılık, Tekel Bakanlığının 14 350 liralık ağır para cezasının hapse tahvili suretiyle infazı talebini de mâlûliyeti sebebiyle is'af edemiyecek duruma gelmiştir.

Borcu ödiyecek haczi kabil emvali bulunmıyan ve kendisi de geçirdiği belirtilen trafik kazası sebebiyle daimî mâlûliyete duçar olan hapse tahvil edilmiş olan cezasının kaldırılmasını öngören bu tasarı sözü edilene bir atıfette bulunulması mülâhazası ile komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
Aydın	Kastamonu
O. S. Sarıgöllü	A. N. Tuna
Kâtip	
Yozgat	Tabiî Üye
S. Artukmaç	S. O'Kan
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
M. Ataklı	Â. Artus
İstanbul	Samsun
E. Özden	R. Rendeci
Tokat	Uşak
Z. Betil	K. Coşkunoğlu

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahil edilmiş olan bakiye cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — 8 . 2 . 1952 tarih ve 951/834 esas, 952/7 karar sayısı ile Gaziantep Asliye Ceza Mahkemesince verilen hüküm Yargıtay 5 nci Ceza Dairesinin 22 . 4 . 1952 tarih ve 1233 sayılı ilâmiyle tasdik ve kesinleşen hükmü ile altı ay hapis ve 14 350 lira ağır para cezasına mahkûm edilen Gaziantep ilinin Kürkçüler mahallesi nüfusunda kayıtlı Mehmedoğlu, Münevver'den doğma 1340 doğumlu Ahmet Ulak'ın geçirdiği trafik kazası sonunda fizyolojik vazifesini kendi kendine yapamıyacak, daimî mâlûliyete duçar olması sebebiyle infazı mümkün olmıyan hapse tahvil edilmiş, cezası affedilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 737 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

MADDE 3. — Bu kanunun tatbikine Adalet Bakanı memurdur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen?.. Yok. Tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

4. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/457; Cumhuriyet Senatosu 1/599) (S. Sayısı: 741) (1)

BAŞKAN — Bütçe Komisyonu?.. Burada. Hükümet adına yetkili Sayın İçişleri Bakanı burada. Raporu okutuyorum.

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 5487 - 32176 sayılı yazılariyle Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 4 Ocak 1966 tarihli Birleşiminde, ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 7033 sayılı Kanunla Kocaeli iline bağlı olarak kurulan Kaynarca ilçesinin, iklim ve arazi bakımlarından benzerlik gösterdiği Sakarya iline sağlanmasını öngörmektedir.

Gerekçede de belirtildiği üzere, Kaynarca ilçesi, 36 Km. lik ve her mevsimde trafiğe açık bulunan bir yolla, Sakarya iline bağlıdır. Buna mukabil, Kocaeli iline 68 Km. lik ve her mevsimde geçit vermiyen bir yolu vardır. Bu durum, Kaynarca ilçesinin, Sakarya ili merkezi ile irtibatını kolaylaştırmaktadır. İlçe halkı, özel işleri için Sakarya merkezini tercih etmekte ve ihtiyaçlarını oradan sağlamaktadır. Ancak, resmî işleri olduğu takdirde Kocaeli merkezine gitmektedirler.

Ayrıca, Kocaeli ve Sakarya illeri idare kurulları ve il genel meclislerinin yetkili komisyonlarının da, Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanmasını uygun mütalâa ettikleri anlaşılmaktadır.

Tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri, Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Bu Kanunda Sözcü
İstanbul	Yozgat
M. E. Adalı	İ. Yeşilyurt
Kâtip	
Ankara	İstanbul
Muhalifim	O. Z. Gümüşoğlu
Söz hakkım mahfuz	
N. Ağırnaslı	
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
S. Küçük	Muhalifim
	Söz hakkım mahfuz
	R. Üner
Aydın	Çorum
İ. C. Ege	A. Çetin

Rize
O. M. Agun

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen?.. Sayın Ağırnaslı siz komisyondasınız söz hakkınızın mahfuz olduğunu bildirmişsiniz buyurun.

NİYAZİ AĞIRNAŞLI (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım, Kaynarca ilçesinin İzmit'e (Kocaeli'ne) değil de Adapazarı (Sakarya) iline bağlanmasının isabeti düşünülebilir. Benim asıl burada söz almamı gerektiren husus, memleketin bütün mülki taksimatının yeni baştan gözden geçirilmesi, nahiyelere bir yön verilmesi, bilhassa kaza sayısı, vilâyet sayısı, bâzı kazaların bâzı vilâyetlerden alınarak daha uygun olan yerlere verilmesi gibi esas mülki taksimatı ele almak, zaruretiyle karşı karşıya bulunduğumuz ve bunun hazırlıklarının yapıldığından haberdar olduğumuz bir devrede, müstaceliyet gerekçesiyle sevk edilmiş olan bir kaza değişik-

(1) 741 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

liğini ben şahsan isabetli görmedim. Bu mülki taksimatı beklemeksizin hemen kazalar arasında bir değişiklik yapılacak ise, geçmişte Kırşehir vilâyetinin iki kazası sırf Kırşehir'in cezalandırılması maksadiyle Kırşehir'den alınıp Nevşehir'e verilmiştir. Ben Nevşehir'in veya Kırşehir'in temsilcisi değilim Temsilcisi olsaydım bu adaletsizliği..

BAŞKAN — Sayın Ağırnaslı, yalnız Kaynarca ilçesine gelelim. Başka mevzua geçmeyin, Kaynarca ilçesine gelin, lûtfen bunu söyleyin.

NİYAZİ AĞIRNASLI (Devamla) — Geleceğim Sayın Başkanım.

Böyle olunca da elbetteki mülki taksimatın içinde eski hataları ıslah etmek ve bu arada da Kaynarca kazası - durum öyle görünüyor ki, yol bakımından, yakınlığı ve saire, Adapazarı ile ticari münasebetleri daha fazladır, şimdi yeni açılan yol mesafeyi çok yaklaştırmıştır - Adapazarı'na bağlanacaktır. Fakat hiç olmazsa bu beyanımız Hükümetçe üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir temenni sayılmalı ve bu mülki taksimat işine bir yön artık vermelidir. Ve her halde geçmişteki bu hatalı, ceza suretiyle verilmiş olan kaza değişikliklerini ıslah edici bir kanun süratle getirilmelidir. Ben sadece umumi şartlar içinde mütelâası lâzımgeleceği için söz hakkımı mahfuz tuttum, yoksa benim de şahsan daha yakın ve ticari münasebetlerini daha çok Adapazarı ile yapmakta olan Kaynarca ilçesinin hakikaten Sakarya'ya bağlanması benim de şayanı kabul gördüğüm bir husustur. Ama umumi mülki taksimat içinde kaza olarak mütalâa edilmeliydi ve tek getirilmemeliydi, bir.

İkincisi de; cezalandırılan kazalar vilâyetlerine iade edilmelidir. Ben bu temennilerde bulunmak için söz aldım. Bunların başında Kırşehir'in Kozaklı ve Hacıbektaş kazaları gelir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Küçük komisyon üyesisiniz, muhalefet şerhiniz yok. Komisyon adına mı söz istiyorsunuz?

SAMİ KÜÇÜK (Tabiî Üye) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun komisyon adına Sayın Sami Küçük.

SAMİ KÜÇÜK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, Kaynarca eskiden nahiye imiş ve bu nahiye İzmit vilâyetinin Kandıra kazasına bağlı imiş. Binaenaleyh, bilhassa mahkeme işleri ve Devletle, vilâyetle olan işleri Kandıra yolu ile İzmit'le yapılıyormuş. Kaynarca nahiyesi kaza olduktan sonra mülki taksimatta bir değişikliğe o gün için lüzum görülmemiştir. Kaynarca'nın Sakarya'ya olan mesafesi 35 kilometre; Kaynarca'nın İzmit'e olan mesafesi 68 kilometredir. Şimdi en azından bu mesafe zarureti bu kazanın en yakın ile bağlanmasını zaruri kılmaktadır. Efendim, bir mülki taksimat ki, daha ziyade iktisadi bir bütün olarak illeri kapsıyacak yahutta bu temel felsefe üzerine yeniden yapılacak bir mülki taksimatta bu da düşünülsün, der. Ama vatandaşın şimdiye kadar çekmekte olduğu ıstırabı devam ettirmekte bir fayda mülâhaza etmiyorum. Esasen yeniden mülki taksimat yapılsa dahi 35 kilometre yakın bir yeri terk ederek bunu illâ vatandaşa biraz daha külfet olsun diye 68 kilometre ilerideki bir yere bağlamak hususunda hiçbir idarenin böyle bir karar alacağını tasavvur edemiyoruz. Esasen arkadaşım da muhalefette bulunmadı. Yalnız bir temennide bulundu. Ben yalnız durumu biraz daha, bilhassa mesafeler bakımından kazanın nahiye olduğu zaman; Kandıra'ya Adapazarı'ndan daha yakınmış, Kandıra'ya daha yakın olduğu için ve Kandıra da kaza olduğu için oraya bağlanmış, şimdi ikisi de kaza olunca otomatikman Adapazarı'na bağlanması lâzımdır. Bugüne kadar geç kalmış olması dahi bizim vatandaşlarımızdan bir özür dilememizi icabettiriyor. Kanun daha fazla geciktirilmeden muamele tamamlanmalıdır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Sayın Başkan, sayın senatörler; Kaynarca ilçesinin Sakarya'ya bağlanmasını öngören kanun teklifi münasebetiyle Sayın Ağırnaslı tarafından ortaya konulan mühim bir konu üzerinde kısaca mâruzatta bulunmak üzere huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum.

İçişleri Bakanlığı idari ve mülki taksimatımızdaki vâkı olabilecek değişiklikler ve bu hususdaki talepler muvacehesinde Mahallî İdareler

Umum Müdürlüğüne bağlı ve İller İdaresi Umum Müdürlüğüne bağlı mülki ve idari taksimatımızın ilmî, beşerî, coğrafi ve ekonomik yönleriyle modern esaslara uygun tarzda yeni baştan ele alacak bir büro kurmuş bulunmaktadır. İdari ve mülki taksimatımız objektif ölçüler nazarı itibara alınmak suretiyle hissî ve politik tesirlerden uzak kalmak suretiyle bu etütleri ikmal etmeden değişikliğe gitmeme prensip kararını almış bulunmaktayız.

Burada sayın sözcünün ve sayın Millet Meclisindeki görüşmelerin ışığı altında İçişleri Bakanlığı olarak her iki ilim yetkili organlarının mutlak mutabakati bulunması hasebiyle ve diğer coğrafi ve iktisadi sebepler de göz önünde bulundurularak Kaynarca İlçesinin Sakarya'ya bağlanmasının uygun olacağı kanaatindeyiz. Ve İçişleri Bakanlığı ve Hükümet olarak biz de bunun uygun düseceği mütalâasındayız. Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmistir.

İvedilik için bir önerge verilmiştir. İvedilik hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmivenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilcesinin Sakarya iline bağlanması hakkında Kanun

MADDE 1. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesi, Sakarya iline bağlanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen var mı? Yok. Tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifinin Millet Mecisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/782; Cumhuriyet Senatosu 2/180) (S. Sayısı : 742) (1)

BAŞKAN — Raporu okutuyorum.

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu
Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 10242 - 58629 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminte tetkik ve müzakere olundu.

I - Ali Kurna İstanbul 1 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 1963/269 Esas, Karar 1964/15 ve 13 . 2 . 1964 tarihli ilâmı ile yurt dışına gönderdiği yerli filim bedelini yurda geç getirmek suçundan on ay süreyle tâcirliğinden meninne, 33 750 lira ağır para cezası ile mahkûmiyetine karar verilmiş ve bu karar Temyiz Mahkemesince tasdik edilmiştir.

Millet Meclisi metnine esas gerekçede döviz bedellerinin yurda getirmeyişin Ali Kurna'nın elinden gelmiyen sebepler neticesinde vücuda geldiği, firmasının iflâs etmiş olduğu ve yeni imkânlar ararken de kanuni süreyi geçirdiği ve bunların da hüküm ve dosyasından anlaşıldığı ileri sürülmektedir.

Komisyonumuzca dosya üzerine yapılan inceleme neticesinde hükümlü hakkında bir âtıfette bulunulmasında fayda görülmüş ve kanun tasarısı benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

---

(1) 742 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü
Aydın	Kastamonu
Çekinserim.	A. N. Tuna
O S. Sarıgöllü	
Kâtip	
Yozgat	Tabiî Üye
S. Artukmaç	M. Ataklı
Hatay	İstanbul
M. Deliveli	E. Özden
	Sivas
Samsun	Muhalifim
R. Rendeci	Muhalefet şerhim eklidir
	R. Öçten

Tokat
Z. Betil

Muhalefet şerhi

Hükümlü 22 . 6 . 1962 tarihinde filmi gümrükten çıkartmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma hakkındaki 17 sayılı Kararnameye göre 3 ay içinde 900 dolâr dövizi Kambiyoya yatırması veya sebeplerini bildirmek suretiyle süresinin uzatılmasını istiyerek hüsnüniyetini ispat etmesi zaruretindedir.

Kendine İstanbul Kambiyo Müdürlüğünce mütaaddit tarihlerde tebligat yapılmıştır. Yapılan tebligatlarsa filmin satışa arz edildiğini, kısa zamanda yurda ithal edileceğini, lâubali ve mesuliyet düşüncesinden uzak bir itirazla bildirmeye devam etmiştir.

Ne zamanki hakkında 30 . 11 . 1963 tarihinde dâva açılmış o zamana kadar filmi satışa arz edemediğini ve geri getireceğini iddia eden hükümlü 13 . 12 . 1963 tarihinde ödeme yapmıştır.

Hükümlünün şeklî de olsa işlediği bu suçta hüsnüniyetine raslanamadığından affına taraftar değilim.

Sivas
Rifat Öçten

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Yok.. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik hususunda önerge verilmiştir. İvedilik hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu, Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — İstanbul 1 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 13 . 2 . 1964 tarih ve esas 963/269, karar 964/15 sayılı ve Yargıtay 7 nci Ceza Dairesinden verilen 3 . 7 . 1964 tarih ve 5158/6917 ilâmiyle tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten on ay süre ile ağır hapis, on ay süre ile ihracat tacirliğinden men ve 33 750 lira ağır para cezasına mahkûm edilmiş olan Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağı, Sait Halim Pasa Caddesi cilt 3, sayfa 124, hane 98 nüfusunda kayıtlı Alioğlu, Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın işbu cezalarının tamamı affedilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen? Yok.. Tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

6. — Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmedoğlu Emire'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/512; Cumhuriyet Senatosu 1/607) (S. Sayısı : 743) (1)

(1) 743 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Raporu okutuyorum.

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 15 Temmuz 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında kanun tasarısı Millet Meclisi Başkanlığının 16 Temmuz 1965 tarihli ve 11960 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Ahmet Ateş, şiddetli ve ağır bir tahrik sebebi ile oğlu Mehmet Ateş'i tabanca ile ateş edip öldürmekten Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin 957/3 esas ve 957/91 karar ve 5.12.1957 tarihli kesinleşen ilâmı ile 24 sene ağır hapis ve sair fer'î cezalara mahkûm edilmiştir.

Hükümlü, diğer oğlu İzzet'e kaçırıp ırzına geçtiği kızla evlenmesi ve kız tarafını ikna edip yapılmakta olan adlî takibatı durdurmak maksadiyle evliliğin gerektirdiği masrafa ve bağışta bulunmuş maktul, kardeşi için yapılan bu masrafların kendisi için de yapılmasını talebetmis babasının mazeretlerini dinlemiyerek ağır hakaret, küfür, yengesine tecavüz gibi fiillerde hattâ öldürme tehditlerinde bulunmuştur.

Hükümlü baba; 14 yaşından beri kendisine karşı âsi ve köy halkını dahi bizar kılmış olan bu oğlunu uslanır ümidiyle evlendirip kendisini müstakil bir yuva sahibi kılmış, gereken bütün baba nasihatlerinde bulunmus ve hattâ yukarda temas olunan ve suç teşkil eden mütecaviz hal ve hareketlerinden dolayı belki utanır ümidiyle kendisinden dâvacı bulunduğu halde, bunlardan asla mütenebbih olmadığından ve on yıldır evine uğramazken bir gece vakti sessizce avludan girerek merdivenden çıktığını görünce korkutmak maksadiyle ateşlediği silâhından çıkan kursunlardan aldığı yara ile kaçan ve vaktinde tıbbi müdahalede bulunulmamış olması ve fazlaca kan kaybından ölmüne sebebiyet vermistir.

Komisyonumuz, maktülün babasına, ailesine ve köy halkına karsı olan tutumunu, bir babanın kendi oğlunu öldürmek gibi mânevi ıstırabı nazara alarak hükümlü hakkında bir atifette bulunulmasında fayda mülâhaza etmiş ve tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü
Aydın	Kastamonu
O. S. Sarıgöllü	A. N. Tuna
Kâtip	Tabiî Üye
Yozgat	S. O'Kan
S. Artukmaç	
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
M. Ataklı	A. Artus
İstanbul	Samsun
E. Özden	R. Rendeci
Tokat	Uşak
Z. Betil	K. Coşkunoğlu

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunda bir önerge vardır. İvedilik hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin; 5 . 12 .1957 gün ve esas 1957/3, karar 1957/91 sayılı ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 19 . 6 . 1958 gün ve 225 esas, 1579 karar sayılı ilâmı ile tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten, 24 sene ağır hapis ve fer'î cezalara mahkûm edilmiş bulunan Senirkent kazasının Yassıviran köyünden Mehmetoğlu Emine'den doğma, 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in bu cezasından arta kalan kısmı affedilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun tatbikine Adalet Bakanlığı memurdur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen?. Yok. Tümünü oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim gündemimizde iki araştırma meselesi kalmıştır. Gündeme alınması gereken bâzı hususlar vardır. Araştırmalar görüşülünceye kadar dağılmıyacağız.

7. — 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/105; Cumhuriyet Senatosu 1/632) (S. Sayısı : 749) (1)

BAŞKAN — Gündemde mevcut olmıyan ve fakat zaruret sebebiyle gelen kâğıtlardan alınıp görüşülmesini istiyen önergeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gelen kâğıtlarda bulunan 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının önemine binaen öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Karma Bütçe Komisyonu
Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Gündeme alınması hususunu oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir. Diğer işlerden önce görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Karma Bütçe Komisyonu yerinde yoktur efendim.

BAŞKAN — Biraz evvel Sayın Nuri Bayar burada idiler. Haber verelim gelsin efendim.

Açık oyunu kullanmıyan üyeler... Yok. Açık oylama işlemi bitmiştir. Raporu okutuyorum.

---

(1) 749 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Karma Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan (1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı) Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile incelendi ve görüşüldü.

Evvelki yıllarda ihale edilen ve 1 Mart 1966 tarihinde öğretime açılması zaruri bulunan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı için bütçeye konulan ödeneğin harcanmasına rağmen tamamlanamamıştır. İnşaatın tamamlanabilmesi için Bayındırlık Bakanlığı 1965 yılı Bütçesinin (A/2) işaretli cetvelin 22.000 nci Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri bölümünün ilgili maddelerinden cetvelde gösterildiği üzere 3 600 000 liranın düşülerek, Maliye Bakanlığı 1965 yılı Bütçesinin (A/3) işaretli cetvelin 34.000 nci Malî transferler bölümü 34.111 nci Ankara Üniversitesi maddesine 3 600 000 lira aktarılmıştır.

Bu suretle tasarının 1 nci maddesi, maddeye bağlı cetvelleriyle birlikte, diğer 2 nci ve 3 ncü maddeleri de aynen olmak üzere kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili
Aydın	Aydın
İ. Sezgin	İ. C. Ege
Sözcü	Kâtip
Sakarya	Sivas
N. Bayar	G. Sakarya
Adıyaman	Ankara
M. A. Atalay	N. Ağırnaslı
Bolu	Bursa
H. İ. Cop	C. Külâhlı
Bursa	Bursa
İ. Öktem	A. Türkel
Erzincan	Gümüşane
H. Atabeyli	S. Ö. San
İstanbul	İstanbul
O. Erkanlı	A. Yalçın
Kayseri	Kayseri
H. Dikeçligil	F. Köksal

Niğde H. Özalp — Rize E. Y. Akçal

Trabzon A. İ. Birincioğlu

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Özden.

EKREM ÖZDEN (İstanbul) — Sayın Başkan Muhterem arkadaşlar; bir Şubatta gelecek senenin bütçesini müzakere edeceğiz. Bütçe, Karma Komisyonunda zannederim ki, bugün veya yarın bitmek üzeredir. Bu itibarla yeni bir ödenek hazır vaziyettedir. Geçen sene bütçesinden 2 - 3 gün için bir aktarma yapıp yeni bir kanun çıkarmanın mânasını ben anlıyamadım. Her halde bir malî zaruret var. Bu malî zarureti bu kürsüde Bakan veya muhterem sözcümüz izah ve beyan buyururlarsa tenevvür etmiş oluruz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Evet, Komisyon bir mâruzatta bulunacak mı, buyurun.

KARMA BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NURİ BAYAR (Sakarya Milletvekili) — Muhterem senatörler, değerli senatör arkadaşımızın ifade ettikleri hakkında kısaca arzı malûmat edeceğim. Hacettepe Tıp Fakültesinin bilhassa tıp ve sağlık bilimleri ünitesinin Mart tedrisatını Mart dönemine yetiştirmek için fevkalâde zaruri, mücbir birtakım sebepler var. Yeni talebe alacaklar. Talebe almışlar. Onların okutulması için dersaneler hazırlanmaktadır. Bunların eksiklikleri vardır ve Hacettepe malûmu âlileri bunları süratle gören bir müessesemizdir. Bu itibarla yeni bütçe ile tahsisat verilse dahi bunların kullanılması imkânları asgari altı aylık bir meseledir. O itibarla imkân da bulunmuş ve aktarma Mart başında yine ünitelerin tedrisata sokulmasına mütedair arzunun ifadesidir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum; kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 3 600 000 liralık aktarma yapılmıştır.

(A/3)

Maliye Bakanlığı

Bölüm		Eklenen
34.000	Malî transferler	3 600 000

BAŞKAN — Eklenen 3 600 000. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(A/2)

Bayındırlık Bakanlığı

Bölüm		Düşülen
22.000	Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri	3 600 000

BAŞKAN — Düşülen 3 600 000. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi tekrar okutup, oylarınıza sunacağım.

(Birinci madde tekrar okundu.)

BAŞKAN — Birinci maddeyi cetvelleri ile birlikte oylarınıza arz ediyorum. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde lehte, aleyhte söz istiyen? Yok. Kanun tasarısı açık oylarınıza arz edilecektir.

8. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/104; Cumhuriyet Senatosu 1/631) (S. Sayısı : 748) (1)

(1) 748 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Bir önerge var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gelen kâğıtlarda bulunan Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının önemine binaen öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Karma Bütçe Komisyonu
Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Gündeme alınmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemde başka kanun tasarıları bulunmadığı için ayrıca öncelik talebetmiyeceğiz, raporu okuyorum.

Karma Bütçe Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan (1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı) ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü :

Evvelki yıllarda ihalesi yapılan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı bütçeye konulan ödeneğin sarf edilmiş olmasına rağmen bitirilememiştir. Tamamlanması için 3 600 000 liraya daha ihtiyacolduğundan Maliye Bakanlığı bütçesinin 34.111 nci (Ankara Üniversitesine) maddesine Hazine yardımı olarak 3 600 000 lira eklenmiştir.

Mevzu ödeneğin karşılığı Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin tasarrufundan karşılanacağı belirtildiğinden kanun tasarısı maddeleri ile birlikte cetvelleri ile aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili
Aydın	Aydın
İ. Sezgin	İ. C. Ege
Sözcü	Kâtip
Sakarya	Sivas
N. Bayar	G. Sakarya

Adıyaman	Ankara
M. A. Atalay	N. Ağırnaslı
Bolu	Bursa
H. İ. Cop	C. Külâhlı
Bursa	Bursa
İ. Öktem	A. Türkel
Erzincan	Gümüşane
H. Atabeyli	S. Ö. San
İstanbul	İstanbul
O. Erkanlı	A. Yalçın
Kayseri	Kayseri
H. Dikeçligil	F. Köksal
Niğde	Rize
H. Özalp	E. Y. Akçal

Trabzon
A. İ. Birincioğlu

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/) işaretli cetvelin Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi kısmının 22.000 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) bölümünün 22.811 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) maddesine 3 600 000 lira ek ödenek verilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 64.000 nci (Özel gelirler) bölümünün 64.100 ncü (Hazine yardımı) maddesine 3 600 000 lira eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Millî Eğitim Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz istiyen?.. Buyurun, Sayın Okyayuz.

CAVİT TEVFİK OKYAYUZ (İçel) — Sayın Başkan, çok aziz arkadaşlarım, çok kısa olarak bir şükran borcumu ifade etmek için, memleket hesabına bir şükran borcumu ifade etmek için huzurunuza gelmiş bulunuyorum.

Hacettepe müessesesini, bu bütçenin raportörü olduğum için yakından takibetmek fırsatını buldum. Memleket hizmetinde örnek bir gayretle çalışmaktadır. Bu memleketin, bu milletin içinde bulunduğu fakrü zarurete ve ağır şartlara rağmen kendisine tevdi edilen her kuruşu birkaç misli, belki de bin misli artırarak, değerlendirerek memleketin ve fikir bilimlerinin her kanadında ve dalında istikbaline muzaffer ve müspet ve mükemmel bir şekilde hizmet etmektedir. Bu bakımdan Hacettepe ve onu bu istikamette sevk ve idare eden evlâtlarını sizlerin huzurunuzda yürekten minnet ve şükran hissi ile değerlendiriyor ve bu istikamette verdiğimiz imkânları çok iyi kullanacakları inancı içinde hepinizi hürmetle selâmlıyorum.

BAŞKAN — Tasarı açık oylarınıza arz edilecektir.

9. — 1965 Kalkınma istikrazı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/59, Cumhuriyet Senatosu 1/625) (S. Sayısı : 747) (1)

BAŞKAN — Bir önerge var, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

747 S. Sayılı tasarı hakkında komisyonda öncelik ve ivedilik kararı alınmıştı.

Adı geçen tasarının önemine binaen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bütçe Komisyonu Başkanı
Erdoğan Adalı

BAŞKAN — Bu tezkere pek matluba muvafık değildir. Zira gelen kâğıtlardan gündeme alınması hususunda bir kayıt ihtiva etmemektedir. Diğer bir önerge vardır, Maliye Bakanlığının. O uygundur, onu okutup oylarınıza arz edeceğim.

Senato Başkanlığına

Gelen kâğıtlar içinde bulunan (747) 2 Sıra Sayılı «1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı» nın gündeme alınarak, öncelik ve ivedilikle ve her işe takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
İhsan Gürsan

BAŞKAN — Gelen kâğıtlardan gündeme alınması istenmektedir; talebe uygundur. Oylarınıza arz ediyorum; gündeme alınmasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Bütçe ve Plân Komisyonunun raporunu okutuyorum.

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan 1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı Komisyonumuzun 13 . 1 . 1966 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle her yönden tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının genel gerekçesinde belirtilen hususlar ve temsilcilerin bunlara mütedair verdikleri tamamlayıcı bilgiler Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden bahis konusu kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bütve ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Malî ve İk. İş. Komisyonu

Başkanı	Sözcü
H. Â. Türker	Z. İslâm
Kâtip	
E. Bahadırlı	M. Ş. Özkaya
A. Tekin	R. Ulusoy
A. Çekemoğlu	O. Alihocagil
F. Alpaslan	A. Onar
R. Etker	İ. H. Tigrel
Z. Termen	T. Kapanlı

(1) 747 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz istiyen? Söz hakkım mahfuzdur demişsiniz, buyurunuz Sayın Küçük.

SAMİ KÜÇÜK (Tabiî Üye) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; önümüzde bulunan bu tasarı Maliye Bakanlığına 1965 senesi içinde yapılmış olan yatırımları finanse etmek, veyahut yapılmış olan yatırımları ödemek maksadiyle dörtyüz milyon liralık bir istikraz yetkisi vermektedir.

Muhterem arkadaşlarım, tasarıya söz hakkım mahfuz ibaresini koydum. Bütün maddeleri kabul ettik. Kabul edişimin sebebi Devlet itibarının korunmasıdır. Devlet dörtyüz milyon liralık istikraz yapacağını 1965 senesinin bütçesine koymuş, hazırlanan bütçe buralardan geçerek kabul edilmiş ve buna göre vatandaşla, özel veya tüzel kişilerle anlaşmalar yaparak bunu finanse etme imkânını sağlamış yani, anlaşmalar yapmış. Eğer bu istikraz kanunu reddedilirse Devlet itibarı zedelenir. Bu itibarla bu kanunun kabul edilmesi zarureti vardır. Ancak yatırımlar hiçbir zaman borç para ile yapılmamalıdır. Zira Maliye Bakanlığını deruhte eden sayın arkadaşlarımız her nedense muhalefette bulundukları zaman bu memlekette vergi rezervleri mevcut olduğunu açık ve seçik olarak ifade ederler. Fakat o sorumlu makama geldikten sonra birtakım zorlayıcı tedbirlere başvurmayarak, ya bu şekilde istikraz kullanmak veya Yüksek Senatoda birkaç gün evvel reddettiğimiz en az geçim indirimlerini ertelemek suretiyle bu yola tevessül ederler. Bu, devamlı, istikrarlı, sıhhatli gelir kaynakları temin etmek yolu değildir.

Arkadaşlar; hepimiz biliyoruz, vergi rezervleri mevcuttur. Bu işten anlıyan maliyeci arkadaşlarımız, bakanlar bunu söylerler. Bugün Karma Bütçe Komisyonunun da, çok muhterem ve bilgisine son derece itimadettiğim, hürmet ettiğim bir arkadaşım açık olarak beyan etti ki, bu memleketin millî gelirinin yüzde 40 ı tarımsal ürünlerden gelmektedir. Bunun karşılığı da takriben 25 milyar liradır. Hepimiz biliyoruz. Bugün ticaret ve sanayi erbabı gelirinin yüzde 20 - 35 ini vergi olarak vermektedir. Eğer tarımdan biz yüzde 20 - 35 şekliyle değil de Osmanlı İmparatorluğu, hattâ Cumhuriyetin ilk devrinde uygulanmakta olan âşar yahut öşür sistemi tatbik edilse onda biri alınmış olsa 25 milyarın karşılığı 2,5 milyar lira eder. Bunun yüzde 50 sini muayyen tavanın altında olan, daha doğrusu kendi geçimini sağlıyan, yani tarımı ile kendi geçimini sağlıyan insanlardan alırsak 1,250 milyar lira eder. Ama muhterem arkadaşlar, hepimiz biliyoruz ki, evvelki sene bu tarım sektöründen bütçeye gelir olarak sağlanan para 18 milyon lira gibi az bir para idi. Şu halde vergilendirilecek sektör mevcuttur. Hükümet bundan sonraki kalkınma plânlarını, yatırımlarını sıhhatli kaynaklara dayamalıdır. Bu kaynakların da olduğunu muhalefette olduğu zaman bütün Maliye Bakanları iddia etmişlerdir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Yok.

Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir

İvedilik hususu önerge ile istenmiş bulunmaktadır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

1965 Kalkınma İstikrazı hakkında Kanun

MADDE 1. — Hâsılı 1965 bütçe yılında yapılacak yatırımların Finansmanında kullanılmak üzere 400 milyon liraya kadar 1965 kalkınma istikrazı adı ile uzun vâdeli iç istikraz akdine Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun gereğince yapılacak istikraz için hamiline yazılı tahvil ihracolunur.

Bu istikrazın yıllık faiz nisbeti Bakanlar Kurulu, ihraç fiyatı, itfa müddeti ve sair şartları Maliye Bakanlığı tarafından tesbit olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tahvillerin itfası, borsada başabaştan aşağı fiyatlar ile satıldıkları müddetçe buradan satınalma yolu ile, başabaşı bulmuş veya aşmış bulundukları takdirde kur'a çekmek suretiyle yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu tahviller ihraç tarihlerinden itibaren 10 yıl geçmedikçe erken ödemeye veya konversiyona tabi tutulamaz. Bu tarihten sonra keyfiyet Hükümetçe 3 ay önce ilân edilmek suretiyle her hangi bir faiz vâdesinde tedavülde kalmış olan tahvillerin tamamı veya bir kısmı için başabaş erken ödeme veyahut konversiyon yapılabilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok? Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tahvillerin faiz ve bedelleri, geçici ve kesin tahviller ve bunların kuponları ile ödemelerine ait evrak ve senetler, ilân ve istikraza ilişkin diğer işlemler istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaftır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok? Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun gereğince çıkarılacak olan tahviller; genel ve katma bütçe ile idare olunan daire ve kurumlarla il özel idareleri; belediyeler ve bunlara bağlı müesseseler ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yapacakları artırma, eksiltme ve sözleşmelerde teminat olarak itibari kıymetleri üzerinden kabul olunur.

Teminatın irat kaydına karar verildiği takdirde karar tarihinden önce vâdesi gelmiş faiz kuponlarının bedelleri tahvil sahiplerine aidolur. Bu tahviller Hazinece satılmış ve satılacak olan millî emlâk bedellerinin ödenmesinde dahi başabaş kabul olunur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu istikraza ait faiz kuponlarının bedelleri tediyesi iktiza ettiği tarihten itibaren 5 yıl ve tahsil bedelleri tediyesi lâzımgeldiği tarihten itibaren 10 yıl sonra Hazine lehine zamanaşımına uğrar.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanun gereğince yapılacak istikrazın her türlü ihraç giderleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümünden ödenir.

Tahvillerin basımı ve bunların satışlarını teşvik maksadiyle hazırlatılacak afiş, pankart ve diğer giderleri 2490 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanunun akdine izin verdiği istikrazın yıllık faiz, itfa ve diğer giderlerini karşılıyabilecek ödenek, her yıl Maliye Bakanlığı bütçesinin Devlet borçları bölümüne konulur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?. Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü hakkında lehte ve aleyhte söz istiyen?. Yok. Tümünü açık oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Anayaasnın 94 ncü maddesi hükmüne tevfikan 10 gün içinde karara bağlanması gereken 1966 yılı bütçe kanun tasarısının Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda tesbit edilen gün ve saatler ve esaslar dâhilinde görüşülmesine dair Danışma Kurulu kararı.

BAŞKAN — Gündeme geçmeden önce Danışma Kurulunun kararları vardır. Sunuş olarak okutuyorum.

Son istikraz kanunu açık oylarınıza sunulacaktır.

Genel Kurula

Cumhuriyet Senatosu Danışma Kurulu 20 Ocak 1966 tarihinde toplanarak ilişik hususları karara bağlamıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunur.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı
İbrahim Şevki Atasagun

Cumhuriyet Senatosu Danışma Kurulu kararı

Karar No. : 3

Karar tarihi : 20 Ocak 1966

a) Anayasanın 94 ncü maddesi hükmüne tevfikan 10 gün içinde karara bağlanması gereken 1966 yılı Bütçe kanun tasarısının Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda tesbit edilen gün ve saatlerde görüşülmesi,

b) Başbakanlık hariç, Bakanlık bütçeleri görüşülürken onlara bağlı olan müesseselerin bütçelerinin de beraber görüşülmesi,

c) Bu görüşmeler tahmin edilen saatlerden evvel biterse, bir sonraki bütçenin görüşülmesine başlanması ve günlük programın saat 19,00 da bitirilmesi, aksi halde günlük program bitinceye kadar görüşmelere gece de devam olunması,

d) Köy İşleri Bakanının Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinde ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanının da Sanayi Bakanlığı Bütçesinde konuşması,

e) Bundan böyle yalnız siyasi parti grupları ile grup sözcülerine önce söz verilmesi,

f) Bütçeler üzerinde şahısları adına konuşacakların o Bakanlık bütçesinin görüşüleceği günden bir gün önce Genel Sekreterliğe müracaatla söz sırası almaları,

g) Çıkması zaruri kanun tasarı ve tekliflerine öncelik tanınması ve müzakerelerin yapılması,

Kararlaştırılmıştır.

Başkan İbrahim Şevki Atasağun	Başkanvekili Fikret Turhangil
Başkanvekili Sırrı Atalay	Başkanvekili Kadri Kaplan (Bulunmadı)
İdareci Üye Necip Seyhan	İdareci Üye Hilmi Onat
İdareci Üye Kâmil Karavelioğlu	Kâtip Ahmet Naci Arı
Kâtip Ömer Ucuzal (Bulunmadı)	Kâtip Nahit Altan
Kâtip Nizamettin Özgül	Kâtip Âdil Ünlü
Kâtip Kararın (e) fıkrasına muhalifim Kudret Bayhan	A. P. Grup Bşk. Fethi Tevetoğlu
C. H. P. Grup Bşk. Hıfzı Oğuz Bekata	M. B. Grup Bşk. Fahri Özdilek

Kontenjan Grup Bşk.
Âmil Artus

BAŞKAN — 1 Şubat saat 10 da toplanmak için oyunuzu alacağım. Birleşimi o tarihe bırakmak için ayrı bir önerge vardır, oylarınıza arz edeceğim. Danışma Kurulunun kararı bilgilerinize sunuldu. Kabulü hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündeme geçiyoruz.

6. — CUMHURİYET SENATOSU ARAŞTIRMASI

1. — Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat Türk Anonim Şirketinde mevcudiyeti iddia edilen yolsuzluklar hakkında Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu (10/3, 10/5) (1)

BAŞKAN — Denizcilik Bankası Araştırma Komisyonu? Burada. Raporu daha önce Yüksek Heyetiniz tarafından dinlendi, okunmuş bulunmaktadır. Söz sırası Sayın Alpiskender'dedir. Konuşması yarıda kalmıştı. Ancak muhterem üyelerden bir istirhamımız olacaktır. Mümkün mertebe kısa konuşulmasını rica edeceğiz.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar; Başkanın ikazına da uyarak konuşmalarımı mümkün olduğu kadar kısa ifade etmeye çalışacağım.

Muhterem heyetin raporu üzerinde görüşlerimizi açıklarken Rotherdam Tamir ve İkmal

(1) Raporun evvelki görüşmeleri 23.1.1965 günlü 23 ve 4.1.1966 günlü 25 nci birleşimlerdedir.

müessesesi ve Albay Barbaros Günergi'nin azli meselesine gelmiştik. Muhterem Araştırma Komisyonu bu müessesenin ilgasında bir yolsuzluk görememektedir. Sebebi de tasarruf miktarı % 25 değil de % 5 i bulduğu cihetle. Meseleyi bu yönden alırsak kendilerine uymamak mümkün değildir. Bendeniz bu yönden almıyorum.

1. Çünkü Rotherdam'da kurulmuş olan bu tamir ve araştırma, ikmal müessesesi yalnız Rotherdam'a gidip - gelecek gemilerin değil de civar yerlere de gidip gelecek gemilerin de tamir ve ikmalini sağlıyacak olursa o zaman daha ekonomik olur.

2. Sonra Denizcilik Bankasının da bu müesseseden faydalanması ciheti düşünülmemiştir. Bu da nazarı itibara alındığı takdirde daha iyi olabilir. Çünkü her iki müessese masrafı aralarında taksim ederlerse, tasarruf daha yüksek bir miktara baliğ olabilir ve ilk sene Millî Birlik tarafından bu müessese kurulurken hakikaten 500 bin liralık bir kâr temin edilmiştir. Yani tasarruf % 25 i bulmuştur. Hemen Umum Müdürün baştan başlamasında bunu ilga etmesinde bâzı hissî sebepler olduğu sezilmektedir. Nitekim bu Albay Barbaros, müessesesinin lâğvından sonra, kendisi şahsan gemilere ikmal hizmeti için, gıda ve sair malzemeyi temine çalıştığı halde Umum Müdür bir tamimle kendisini işten menetmiş ve oradaki meşru kâra da engel olmuştur. Bana o zaman bir şikâyetname de gönderdiği vakit, keyfiyeti tetkik ettim. Bu hakikaten bir idaresizlik mevzuu idi. Müfettişlere havale ettim. Bu itibarla bu müessesenin lâğvedilmiş olmaması dahi iyi olurdu.

Şimdi gelelim Londra acentasına, rivayetlerden birisi de bu Genel Müdür ve Yönetim Kurulunun acentaları 20 bin dolâra sattığı ve gayrimeşru menfaatler sağladığı merkezinde toplanmıştı. Bu Londra Merkezi ve Rotherdam Acentasından sonra dikkati çeken bir nüfuz suiistimali olmuştur şöyle ki:

Genel Müdür Uzunhekim Londra Acentasını bir gün İstanbul'a davet eder. Kendisi ile konuşup görüşürken staja bâzı memurlar göndermek istediğini söyler. Bu, staja memur gönderilmesi ve Avrupa limanlarında kalifiye deniz adamı yetiştirilmesi şüphesiz ki, iyi bir şeydir. Fakat bunlar bu sahada yetişmiş, gayreti sebk etmiş ve nihayet bir tekâmül mertebesine gelmiş insanlar hem yetiştirme, hem de taltif bakımından kullanılabilir.

Halbuki Umum Müdür Londra Acentasıyle görüşürken daha memur olmıyan, askerde bulunan oğlunu teklif etmiş. Benim oğlumu Londra'da staja göndereceğim masrafını siz verin demiş. Sonra yine kendisine çok yakın bir arkadaşının akrabasını teklif etmiş. İngiliz bundan son derecede muğber olmuş. Soluğu Denizcilik Bankası Umum Müdürünün odasında almış. Sebebi de, o zaman Deniz Nakliyat Şirketi, Denizcilik Bankasının vesayeti altında idi. Benim başıma gelen nedir?, demiş. Türkiye'ye geldim, bana bu rüşvet teklifi mi yapılacaktı?, diye kızmış. Umum Müdür halen kendisinde eski yetkilerinin bulunmadığını, bunu yazışma ile halledebileceği tavsiyesinde bulunmuş ve nihayet Londra acentası bir mektup yazmış. Çok kısa keseceğim diye söz verdiğim için bu mektubu okumıyacağım. Bu mektupta acenta iki noktaya itiraz ediyor, diyor ki; bu yetiştirilecek memurlar bir defa yetiştirilme masrafları acentaya değil şirkete aittir. Fakat göndereceği adamlar kendi yakini ve biraz da usule, kanuna uymadığı içindir ki, bunu da şirkete yüklemek istemiştir. Halbuki yapmış olduğumuz mukavelenin onuncu maddesi sarahaten bunun şirkete aidolduğunu ifade ediyor ve gayet nazikâne yazılmıştır. Bir İngiliz mektubu nasıl yazar, bilirsiniz, takdir edersiniz, bunları gönderdiğiniz takdirde şimdilik istifadeniz belki çok mahdut kalacaktır. Binaenaleyh daha çok istifade edilebilecek kimseleri gönderin diye ayrıca Umum Müdüre bir de ders veriyor. Şimdi muhterem Komisyon diyor ki, bu icra sahasına intikal etmemiş. Doğru, Komisyonla beraberim. Ama bu icra sahasına intikal etmeme keyfiyeti Umum Müdürden değil İngilizin bunu kabul etmemesinden ileri geliyor. İngiliz bunu kabul etseydi icra sahasına intikal edecekti.

Binaenaleyh, Umum Müdüre aidolan, gayrimeşru, gayrikanuni teklif sadır olmuş, onun tarafından icra vâkı olmuştur. İngiliz tarafından bunun kabul edilmemiş olması, belki cezai bakımdan mesuliyeti kaldırır, fakat idari, inzibati bakımdan bilhassa bir Umum Müdürün bu hâdiseden sonra tekrar bu gibi makamlarda ve mevkilerde bulundurulmasının asla caiz olmadığını iddia edecek bir tek arkadaşımın dahi zuhur etmiyeceğine inanırım.

Şimdi, Londra Acentasını da bu şekilde kısaca geçmiş oluyorum.

BAŞKAN — Oylama işlemi bitmiştir. Kutular alınacak.

FERİT ALPİSKENDER (Devamla) — Uzunhekim ailesini Avrupa'ya göndermiş, yol parasını ve aile masraflarını da şirkete ödetmiş. Bu onun şahsı ile alâkalıdır. Zaten Muhterem Heyet de bunu suç mevzuu olarak kabul etmiştir. Yalnız bir noktada bir sual sormak suretiyle bunu da heyetin takdirine arz ettiği cihetle bunu da izahtan müstağni kalamıyacağım.

Komisyon diyor ki, Uzunhekim, sonradan bu bedeli ödediğine göre suç ne olur? Şimdi, bedel tahkikata başlandıktan sonra ödendiği için suç kalkmaz, yalnız cezası hafiflemiş olur. Ama tahkikata başlamadan evvel parası ödenseydi o zaman tabiî suç da kalkardı. Çünkü kendiliğinden götürmüş, ödemiş olacaktı.

Kocaeli Tankeri ile İpar gemilerinden dolayı ibra dışı bırakılma meselesine gelince :

Bu bakımdan umum müdür ve yönetim kurulu, dolayısiyle umum müdür muavinleri ibra dışı bırakılmışlardır. Heyet de buna dokunmamış yalnız muhterem heyet bâzı tavsiyelerde bulunsaydı. Meselâ bu İpar gemilerini İpar - Transport Şirketi satınalmak istiyordu. Sonra bendeniz zamanında Deniz Kuvvetleri Kumandanı ile görüştüm. Bunları, Hazinenin olacağından dolayı Deniz Kuvvetlerine devretmek meselesi vardı. Yani ciddî olarak meşgul olunsa yapılacak işlerin çok olduğuna kaaniim. Zira yeddi adil sıfatiyle Deniz Nakliyat Şirketinde uzun müddet bunların bulunması, eğer hâfızamda aldanmıyorsam, ki burada da öyle yazılmış 14 milyonluk bir masraf yüklemiştir. Bu masraflar gittikçe artıyor ve gemiler de gittikçe çürüyor ve hurdaya çıkacak. Bunun için çok dinamik ve enerjik hareketle yapılacak işler vardı, fakat yapılmamıştır.

Merhum önerge sahibi «Özel teşebbüsü imha ve tahrip» demiş. Ve muhterem Araştırma Komisyonu da Umum Müdürün, özel teşebbüs ve armatörlerle olan mücadele ve rekabetini işte 440 sayılı Kanuna göre bu gibi İktisadi Devlet Teşekkülleri titiz bir tüccar gibi hareket eder ve şirketin menfaatlerini sağlar maddesine istinaden burada mucibi muahaza bir husus bulmadığını söylemişti. Fakat merhum önerge sahibinin demek istediği bu değildir. Deniz Nakliyat Şirketi Devletten de birtakım siparişler alır, Devlete ait emval naklini yapabilir, talibolabilir. Bu bir mesele değildir. Ama Devlet sektörü ile ihaleye giriliyor, kazanılıyor. Özel sektör üzerine ihale yapılacağı zaman üç, beş cent gibi indirmelerle özel sektörün elinden almak bugünkü anlayışa uygun değildir. 260 milyon dolâr meselesini tetkik ederken arz etmiştim, Alman Hükümeti, Türkiye'ye konsorsiyumundan para ikraz ederken kendi armatörlerini koruması ve kendilerine muayyen bir navlun ayrılmasını şart koşmuştur. Bizim de Devlet müesseselerinin özel sektöre hiç olmazsa buna yakın bir nisbette himaye göstermesi lâzımdır. Esasen nerede kaldı ki, ecnebi şirketler tanker isteyip de müşteri olarak tanker bulmazken, kendisinin özel sektörün kısmetini almaya çalışması doğru olmaz. Burada da bir idaresizlik vardır. Fakat, kanunen cezai bakımdan takibatı mucip bir husus yok. Çünkü tamamen iktisadidir.

Şimdi plân ve program meselesinde biraz çok ihtisara gidilmiştir, plân ve programın tatbik edilmemesi bakımından. Sadece İpar gemileri, Kocaeli Tankeri alınmış. Halbuki, ben burada, tabiî kıymetli zamanlarınızı almak istemiyorum. Sayın Başkanın da ikazına uyacağımı vadettiğim için sayfalar dolusu şeyler var, fakat birkaç maddeyi okuyayım, fikir vermek bakımından.

Umumi Heyetin kararına rağmen geçici personel istihdamına devam olunduğu ki, bu plânlamanın da kabul ettiği bir meseledir. Mümkün olduğu kadar masrafları azaltmak, personeli azaltmak cihetine gidiliyor. Fakat buna dikkat edilmemiş, hattâ bâzı garip vakalar da olmuş. Deniz nakliyatının suiistimallerini afişe eden gazeteler birdenbire durdular. Ben müesseseyi bir gün teftiş ederken bir de baktım ki, ne göreyim, o gazetecilerden bâzıları yüksek maaşla müşavir tâyin edilmişler. Böyle fuzuli kadrolar da ihdas edilmiş. Sonra dış mubayaalarda aksaklığın devam ettiği İstanbul limanında ikmal mümkün iken bâzı malzeme ve iaşe maddelerinin daha yüksek fiyatlarla diğer limanlardan satınalındığı, Amerika limanlarındaki romorkör hizmetlerinde liman tarife fiyatlarında % 15 nisbetinde rüsum teklif eden Denizcilik ve Turizm Şirketinin 1961 den beri devam edip

gelen yazılı ve şifahi müracaatlarına tatmin edici cevaplar verilmediği, sonra şirketçe liman masrafları bakımından lüzumlu tedbirlerin alınmadığı, nitekim Aydın şilebinin Altmışüç seferinden ton başına 8,83 dolârdan ceman 684 477 lira masraf yapıldığı ve bu masrafın da fazla olduğu, bunun da plânı tatbik etmemekten ileri geldiği görülüyor.

Okumaya devam edersem hiç olmazsa elli, altmış madde okuyabilirim. Fakat bunlar kâfi fikir veriyor sanırım. Bu itibarla çok kıymetli komisyon üyelerimizin bu madde üzerindeki tetkikleri yalnız İpar ile Kocaeli tankeri üzerinde kalmıştır. Halbuki diğer maddelere de teşmil edilebilir. Belki soru sahibinin sorusunda da bir müphemiyet görmüş olabilirler.

Şimdi Deniz Nakliyat Şirketinin İstanbul piyasasından pazarlık yolu ile yaptığı mubayaalarda yolsuzluk bulunduğu iddiası vardır. Muhterem heyet buna ait tetkikatını ve tahkikatını yaparken Araştırma Komisyonu burada hakikaten yolsuzluklar, aksaklıklar ve eksiklikler bulunduğunu, bu yönden bilhassa idari bir tahkikat yoluna gidilmesini tavsiye etmiştir. Yalnız maddelerini pek net olarak belirtmemiştir. Ben bir iki cümleyi buradan okuyacağım : Bilhassa Plân ve Teknik İstişare Komisyonu Üyesi ve Refet Ergelmiş'in komisyona verdiği bir rapor var. Bu arkadaş diyor ki, Nikola Kayıkçakis firması piyasadan pahalı ve evsafı bozuk mal satmanın erbabı olarak tanınmıştır. Bu şöhretini kamufle etmek için umumiyetle ikinci plânda faaliyet gösterir. İş bakımından güvenilmiyecek ve her türlü kirli işleri çevirecek kabiliyette bir adamdır. Nikola Kayıkçakis Aleko ismindeki rumun aracılığı ile bu alış - verişler yapılmakta, hakikatte ise Deniz Nakliyat Şirketine sattığı mal, kendi malı değildir. Bu emtiayı satmanın erbabı da değil ve kendisinin dükkânında bunlara ait hiçbir kalem eşya da bulunmaz. Sadece bir vurguncu olarak bu işe girmiş ve yüksek menfaatler temin etmiş ve bir kalemde yalnız 600 000 liralık bir suiistimal tesbit edilmiştir.

Bunun gibi 300 000 lira, 200 000 lira, 150 000 lira gibi fiyat farklariyle birtakım yolsuzlukların devam edegeldiği bu raporda yazılmaktadır.

Şimdi bir de Garzan tankeri var. Bu Garzan tankerinin iki hususiyeti var. Birisi takriben 500 000 liralık bir zarara sebebiyet vermiş, bir adamı öldürmüş ve Allaha şükür, memleket ucuz kurtulmuş. Eğer bu daha büyük olsaydı, İstanbul'da birkaç milyarlık zarar mukadderdi. Bu, adalete intikal ettiği için ben de konuşmıyacağım. Yalnız bunun bir de Mobil Oil ile bir alış - verişi vardır. Aynen diğer tankerlerde olduğu gibi bir suiistimal mevzuudur. Bunlar her nasılsa raporda tafsilâtına girişilmemiş. İhtimaldir ki, Muhterem Heyet bu hususun da adliyeye intikal ettiğine kaani olmuştur. Fakat ben bunun adliyeye intikal ettiğini bilmiyorum. Sadece hasarın tesbiti bakımından adliyeye intikal etmiştir. Burada yalnız umum müdürler değil, umum müdür başta olmak üzere bütün yönetim kurulları ile icra kurulları mesul mevkide bulunanlar sorumludur. Mahkemede anlaşırlarsa Sayın Bakan da kendisine düşeni yapar ve yapmalıdır da.

Muhterem arkadaşlarım, izahatımı mümkün olduğu kadar ihtisar ederek ve geçen hafta da iki saate yakın konuştuğumu hatırlıyarak burada kesiyorum. Yalnız, şu noktaları belirtmek isterim ki, Sayın Hükümet temsilcisini veya Hükümeti yerinde göremiyorum da, üzülüyorum. Biz tarihte medeniyetler kurmuş, bir milletiz. Bizi kemiren, daima za'fa uğratan bu suiistimallerdir. Senatör olarak mebus olarak umum müdür olarak şu veya bu şahıs olarak suiistimallere göz yummamak, müsamahasız, hassas ve titiz bulunmak gerekir. Onun için burada mevcudolmasa dahi Hükümete şu iki cümlelik hitabımı da yapmak zorundayım.

Araştırma Komisyonunun yalnız raporunu değil, onun müstenidatı olan dosyayı ve Senatodaki müzakere tutanaklarını alarak gerekli olan adlî, idari, inzibatî hattâ her türlü iktisadi tedbirleri almak hususunda çok âcil davranmalıdır. Çünkü bu müessese biraz daha kendi haline bırakılırsa pek yakında iflâsını ilân etme durumuna düşer ve her haliyle Hazineye büyük zararlar açmaktadır. Hazineye diyorum, çünkü burada emekli, dul ve yetimlerin de hissesi vardır, Denizcilik Bankasının da hissesi vardır. Dolayısiyle Devletimizi büyük çapta ilgilendiren bir mevzudur.

Hürmetlerimle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Gerger, cevap mı vereceksiniz?

ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANI VASFİ GERGER (Urfa) — Evet.

BAŞKAN — Sayın Yetkin, arz edeyim, daha çok evvelki birleşimlerde başlamıştır. Kanunlar Müdürlüğü yetkililerine şimdi sordum, daha evvel söz almış kimse var mı diye, böyle bir şey yok diye cevap verdiler. Her halde Başkanlıkta bulunan Başkanvekili kendisine göre bir not tutmuş. Bunu Kanunlar Müdürlüğüne intikal ettirmemiş. Özür dilerim. Şimdi söylerseniz sıraya koyacağım.

NÜVİT YETKİN (Ankara) — Bir noktayı hatırlatmak istiyorum muhterem Riyasete. Daha evvel bu konuda Hükümetin bulunduğu bir sırada görüşülmesi kararı alınmıştı. Halbuki şimdi Hükümetten kimse yok burada.

BAŞKAN — Arz edeyim Sayın Yetkin, haklısınız daha önce Hükümetin bulunması, kanunlara ve diğer konulara benzer görüşmelerde Hükümetin bulunması kararlaştırılmıştı. Ve Hükümetin huzurunda müzakerelerin devam etmesi için karar alınmıştı. Fakat bu sefer bir Meclis araştırmasıdır diye ve bu konular Hükümetin burada bulunmasını gerektirmez diye bir defaya mahsus olmak üzere Hükümetin vücudu istenmişti. Hükümet gelmediğine göre şimdi devam edebiliriz efendim.

Sayın Gerger Komisyon adına buyurunuz efendim. Yalnız kısa rica edeceğim efendim. Sayın Yetkin sizi sıraya kaydettim.

DİLEKÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI VASFİ GERGER (Urfa) — Muhterem arkadaşlarım, Deniz Nakliyatı Umum Müdürlüğündeki yolsuzluklar hakkında Yüksek Senato bir araştırma kararı vermiş ve bu araştırmaya konu teşkil eden önergeleri de komisyona tevdi buyurmuştur. Araştırmanın tüzüğümüze göre esas mahiyeti muayyen bir konu hakkında bilgi edinmektir. Komisyonunuz aylarca bu konuları ariz ve amik araştırdı, İstanbul'a gitti, evrak ve defatiri resmiye üzerinde lâzım gelen incelemeleri yaptı. Şahit dinledi. Lâzım gelen bütün bilgileri alarak, aldığı ve edindiği bu intibaı rapor halinde Yüce Senatonun bilgilerine arz etti. Şu halde bu araştırma ne bir tahkikat ne bir takibatı kanuniye mahiyetindedir. Ve ne de idari bakımdan inzibati cezayı mucibolabilecek şekilde bir mütalâaya bağlamak yetkisine malik değildi. Biz Komisyon olarak, Yüce Senatonun şikâyet konusu olan maddelerde edindiğimiz bilgiyi aynen raporumuzda Yüce Senatonun ıttılaına arz etmiş bulunuyoruz. Bu hususta bağlı bulunduğu Bakanlıkta tahmin ederim onsekiz ay, 1,5 sene Bakanlık yapan değerli arkadaşım, Alpiskender'in konuşmalarını dinlediğim zaman bu araştırma mevzuundan tamamen inhiraf edilerek bir tahkikat yapılıyormuş gibi ve bu tahkikatta her hangi bir bakımdan şu veya bu noksanlık görülmüş gibi bâzı beyanlarda bulundular. Şimdi benim, meselâ hatırıma geliyor, 18 ay Bakanlık yapan aziz arkadaşım, ki bütün bu konular kendisinden evvel de bu müessesede mevcuttu, bu bilgilerine göre, buradaki uzun izahlarına göre bütün meselelere ıttılâ kesbetmiş bir vaziyette idi. Elbette ki, Bakanlığı sırasında kendi kanalından gerek inzibati ve gerek adlî takibatı mucibolacak tedbirleri de almış olmasını kabul etmek lâzımgelir. Gerçi, Sayın Alpiskender Bakanlığı zamanında bu Umum Müdürün değiştirilmesi hakkındaki bir kararnameden bahsederler. Bize öyle geliyor ki, bu yolsuzlukları gördüm ve onu değiştirmek istedim. Fakat kabul edilmedi. Bütün bunlara rağmen bizim komisyon olarak yaptığımız kendisinin de burada izah ettiği bilgileri belki biraz daha kısa olarak cemütelfik ederek huzurunuza arz etmiş olmamızdır. Ne olacak? Durum hakkında Yüce Senato ıttılâ kesbetti. Bu rapor Hükümete tevdi edilir. Hükümet bunların içinde adlî veya idari her hangi bir tahkikat icrasına lüzum görürse elbette ki, icabını yerine getirecektir. Komisyonun yaptığı iş ve Komisyonumuza İçtüzüğün verdiği hukukî salâhiyet bundan ibarettir. Bu salâhiyet bundan ibaret olduğuna göre Yüce Senatoda rapor okunduktan sonra lehte ve aleyhte konuşan arkadaşları dinledikten sonra tamamen duruma ıttılâ kesbedilmiştir. Yapılacak iş; ıttıla peyda edilmiştir, raporun Hükümete tevdii lâzım gelmektedir. Bu mesele de kapanmalıdır. Başkaca yapılacak hiçbir iş yoktur. Burada, ileride adlî ve idari bir takibe lüzum görülecek hallerin detayına girmek de tahkikatı işkâl eder mahiyette olur. Bilgi edinilmiştir, yapılacak hiçbir muamele yoktur; arz ettiğim gibi rapor Hükümete tevdi edilir, lâzımgelen muameleye elbette ki, Hükümet tevessül eder. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Yetkin konuşmak istiyor musunuz efendim?

NÜVİT YETKİN (Malatya) — Konuşmak istiyorum ama konuşmam uzun sürecektir. Saat 17,00 de ara vereceğinize göre aradan sonra konuşayım efendim.

BAŞKAN — Saat 17 de tatil yapmak gibi birşey yoktur, Sayın Yetkin.

Yalnız mümkün mertebe kısa olmasını rica edeceğiz.

NÜVİT YETKİN (Malatya) — Muhterem arkadaşım iki celse konuştu, ben de kendilerine cevap vermek isterim.

BAŞKAN — Evet, mümkün mertebe kısa olmak üzere rica edeceğim, buyurun .

NÜVİT YETKİN (Malatya) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım; bu konu üzerinde bidayeten söz aldığım zaman konunun esasına girmek lüzumunu hissetmediğimi arz etmiştim. Sebebi de, aslında mütevaffa arkadaşımızın bir Senato araştırması konusu olarak teklif ettiği bu konuyu, Senato araştırması için gerek Anayasamızın, gerek İçtüzüğümüzün koymuş olduğu hükümlere uygun bir konu değildir, diye mütalâa ediyor idim. Sadece bunu belirttim, bu yönden noktai nazarımı arz ettim ve konunun esasına girmemiş idim. Aynı noktai nazarımı muhafaza etmekteyim ve kanaatim odur ki, Anayasamızın denetim yollarından birisi olarak göstermiş olduğu Senato araştırması ancak yasama organının yürütme üzerindeki denetim vasıtalarından birisi olması itibariyle hedefi, icranın, Başbakan veya Bakanlar Kurulu üyelerinden birisi olan bir denetim yolu olması lâzımdır. Binaenaleyh, bir Bakanın malî, cezai veya siyasi sorumluluğunu gerektirebilecek olan, binnetice bir bakanın veya Başbakanın veya Bakanlar Kurulunun tüm olarak malî, cezai veya siyasi sorumluluğunu gerektirebilecek olan bir hâdise hakkında bilgi edinilmesini temin etmektir. Halbuki konumuz böyle bir bakanla ilgili bir konu olarak gelmedi hâlâ şu anda da böyle bir konu olarak görmüyorum. Çünkü aslında eğer o mânada mütalâa ederseniz, muhterem merhum arkadaşımızın takriri Sayın Alpiskender'in Bakan olduğu devirde, onun Bakanlığında murakabesine tabi olan müesseselerden bir tanesinde vukubulan hâdiselere taallûk etmesi itibariyle o Senato araştırmasının nihayetün nihaye mesulü ve muhatabı o müesseseyi murakabe eden şahıs olarak Sayın Alpiskender olmak lâzımgelir. Anayasamızın 127 nci maddesini tekrar huzurunuzda arz etmek istiyorum. Anayasamızın 127 nci maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisi adına İktisadi Devlet Teşekküllerinin ne yollardan murakabe edileceğini hükme bağlamıştır. Nasıl muvazeneyi umumiye içindeki daireler Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Divanı Muhasebatça murakabe edilmekte ise; onlar tarafından muamelâtı vizeye tabi tutulmakta, neticei hesabı bağlanmakta, kesin hesapları Meclise gelmekte ise, Anayasamızın 127 nci maddesi İktisadi Devlet Teşekküllerinin de Meclis adına ne yolda murakabe edileceğini bildirmiş bulunmaktadır. Anayasamızın 127 nci maddesi Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ki, 440 sayılı Kanuna tabi bir müessese olarak Deniz Nakliyat Şirketi Genel Müdürlüğünün de Türkiye Büyük Millet Meclisinde denetlenmesi kanunla düzenlenir. Bu kanun da çıkarılmıştır. Malûmu ihsanınız 440 sayılı Kanun. Bu 440 sayılı Kanun İktisadi Devlet Teşebbüslerinin reorganizasyonu adiyle tavsif ettiğimiz kanun gereğince bunlar hakkında Başvekâlet ve Yüksek Murakabe Kurulunun raporlarına bağlı olarak hesapları, blânçoları, onların raporlariyle beraber Senato ve Millet Meclisine geliyor; kanun, ibraya tabi olanlar ibra, ibraya tabi olmıyanların muamelâtı gözden geçirilip tasviple intacedilmesi gerektiğini âmirdir. Bunun dışında bir murakabe aslında mesul bakan olarak 440 sayılı Kanunun 9 ncu maddesiyle İktisadi Devlet Teşekkülleri ilgili olan bakan tarafından denetilir ve gözetilir, denmektedir. İdari muamelâtı, hesabı ve saire... Binaenaleyh, aslında bendeniz bu araştırma talebinin Yüce Senatoca araştırma maddelerinden madudolmadığı kanaatimi arz etmiştim. Fakat konunun içine muhterem arkadaşım girdiğine göre, bendeniz de bu, çok dedikodusu olan ve ayrıca, hattâ tahkikat yapılması istenen, araştırma yapılması istenen maddelerden bir tanesinde kararnameye imza koymayışımın dahi tenkid konusu yapılmak istendiği bu konuya bir neşter de ben vurarak bütün ufunetini ortaya dökmeye gayret edeceğim.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Alpiskender'in beyanına bendeniz de katılarak merhum arkadaşımızın bu araştırma takrirlerini verirken şüphesiz bir art fikir taşıdığını iddia edemem. Sadece konunun birçok yönlerden daha evvel birtakım şikâyetlere konu olduğu ve murakabeyle görevli benden evvel konuşan arka-

daşımın Hükümette üye olduğu idare ve mesuliyet ve sorumluluk taşıdığı devre içerisinde birçok şikâyetlere konu olduğu ve bu her taraftan Sayın Alpiskender tarafından kendi bakanlık müfettişleri marifetiyle, hattâ yetmediği ahvalde Maliye Bakanlığı müfettişleri marifetiyle bu konu üzerinde derinliğine araştırmalar yaptırıldığı ve bunlardan sonuç alınamayınca da bunun bir de Senato marifetiyle Senatonun seçtiği bir heyet tarafından araştırılmak üzere teşebbüs edildiği de bir vâkıadır. Şimdi müfettiş tahkikatını yapmış, bir suç tesbit etmemiş, bir muamele tâyinine lüzum görmemiş, müfettişin verdiği bu rapor iltizamkâr telâkki edilmiş; hattâ Sayın Alpiskender tarafından burada da ifade edilmiştir, «nitekim müfettişi sonradan kendi dairesine müşavir aldı. Demek ki, o zaman bu müfettişi dahi elde etmişti» gibi bir hükme vardı. Ondan sonra Maliye Bakanlığı müfettişlerinin de katıldığı bir heyet, bunları aynı konuları madde madde tahkik etmişler, Muhterem Senato adına bu araştırmayı yapmış olan Komisyonun raporunda da vardır bunlar. Maliye müfettişleri tarafından tahkik edilmiştir ve verdikleri raporda onlar da bir suç görmemişler, bir suistimal görmemişler, bu da tatmin etmemiş, Senatonun araştırması talebedilmiş. Yüce Senatonun itimadettiği her siyasi partiye mensup ve bağımsız muhterem arkadaşlarımızdan kurulu bir heyete tevdi edilmiş, kendisine niyabeten, kendi adına araştırma yapsın diye. Bu muhterem heyet araştırmayı yapmış, gelmiş ve onlar da hâdisede bir muahazeyi mucip, mesuliyeti mucip bir cihet bulunmadığını belirtmişler. Şimdi, bunların dahi iltizamkâr olduğunu, bunların dahi taraf tutmakta olduklarını, gerçeği hâlâ da kavrıyamamış veya dile getirememiş olduklarını beyan ediyor muhterem arkadaşım. Şimdi bu takdirde izin versinler, kendilerinin bu konu üzerinde bir sabit fikre, bir peşin hükme o derece sarılmış oldukları intıbaı geliyor ki, arkadaşımızın, tatmin edilebilmesi için mutlaka zamirinde olan suiistimalin mevcut bulunduğuna dair bir rapor vermek suretiyle ancak tatmin etmek kabil oluyor. İşte arkadaşlarım mevzua bir yönden gireyim. «Ben bu umum müdürün değiştirilmesini istedim. Buna dair olan kararname birçok Bakanlar Kurulu âzaları tarafından imzalandığı halde, bir arkadaşım tarafından imzalanmadı» diyor, Sayın Alpiskender. Sayın Alpiskender'in bahsettiği arkadaş benim ve benim imzalamayışımın en sarih delilini de kendileri veriyorlar. Bu derece peşin hükümlü ve bu derece bir şahıs hakkında mutlaka teçziyeye gidecek bir netice istihsal etmek için ısrarlı ve hissî bir davranış içerisinde olan bir arkadaşın yaptığı tasarrufu, idare meclisinden karar alınmış, Bakanlar Kuruluna intikal etmiş, Bakanlar Kurulunca tasvibedilmiş bir muamelede hâlâ bunda sadece o şahsın sadece bir fena niyeti varsa kastı vardır, gibi bir zehabı aklında muhafaza etmekte devam eden ve Senato, muhterem Araştırma Kurulunu dahi tarafgir davranıyor gibi bir zan altında bulunduran arkadaşımın, bu kabîl tasarruflarını objektif ölçüler içinde yaptığı intibaını almadığım içindir ki, kararnameyi imza etmedim. Kararnameyi imza etmeyişimin neticelerini ve nedenlerini burada kendi görüş ve düşünüşleri zaviyesinden izah ettiler, fakat ben vâzıh olarak anlıyamadığım içindir ki, bu konuda kendi anlayışımı arz edeyim.

Hükümet içerisinde mevzular iki surette kararа bağlanır. Bir tanesi Bakanlar Kurulu hali içtimadadır, konu ortaya konulur, görüşülür, herkes noktai nazarını söyler ve noktai nazarlardan nihayet galebe çalan noktai nazara herkes iltihak eder. Kararname bu suretle tekemmül eder. Bunda muhalif kalmak mümkün değildir. Muhalif kalan şayet noktai nazarında ısrar ettiği takdirde istifa eder, gider. Bir de daha müstacel veya ehemmiyetli bir gündem maddesi halinde Bakanlar Kuruluna müzakereye değecek bir konu olmadığı ve müstacel olan ahvalde kararname bir Bakanlık tarafından hazırlanıp kendisi tarafından imza edildikten sonra teker teker bakanlara dolaştırılır ve bakanlar şayet kararname muhteviyatına mutabık iseler imza ederler, mutabık değillerse izahat almak için üzerine bir istifham işareti koyarlar. O zaman bu konu Bakanlar Kurulunda görüşülmek lâzımdır. İşte bu kararname Sayın Alpiskender tarafından böyle bir kararname olarak hazırlanmıştı. Ve bir memur marifetiyle dolaştırılıyordu. Bendeniz tatminkâr bulmadığım için, izahat almak lüzumunu hissettiğim için, bunun üzerine bir soru işareti koyarak imzalamadan göndermiştim. Kendileri hatırlamazlar

ama, ben hatırlarım. Bakanlar Kurulunda bu konunun görüşülmesini bendeniz teklif ettim. Zabıtlara yanlış geçmesin diye arz edeyim. Bakanlar Kurulunda bu konu üzerinde görüşelim diye kendisine bendeniz teklif ettim ve görüşme imkânını bahşetseydiler kendisi, Heyeti Vekilede nihayet reyler bir araya gelecek, ya o, ya ben ekalliyette kalacaktık. Ya o, ya ben fikrimizde musır isek o Bakanlar Kurulunu ve Bakanlığı terk edecektik. Fakat, kendisi benim teklif ettiğim celse «dosyalarım yanımda değil, arzu ettiğiniz zaman dosyaları alıp geleyim, müzakeresini yapalım» buyurdular ve ondan sonra kendisinin sevk ettiği başka bir kararname için meselâ PTT mensuplariyle ilgili bir karar için benim daireme teşrif edip bana bu konuda izahat lûtfettikleri halde bu konuyu bir sefer daha ele almadılar. Ne Bakanlar Kurulunda ve ne de şahsi bir konuşma ile bu konuda görüşme imkânı sağlamadılar. Zaten sevk ettikleri kararnameden 15 gün evvel yahut bir ay evvel - hatırımda kaldığına göre - bu Umum Müdürü ve merhum arkadaşımızın şikâyet dilekçesinde ismi geçen birtakım üyeleri idare meclisi âzası olarak Bakanlar Kuruluna teklif eden de kendileri idi. Haydi diyelim ki, tâyinleri kendilerinin zamanında değildir. Ama 440 sayılı Kanun çıktıktan sonra kendilerinin zamanı mesuliyetinde, kendilerinin imzası ile Deniz Nakliyat Şirketi denen İktisadi Devlet Teşekkülünün Başkanlığına, Umum Müdürlüğüne, ve İdare Meclisi Başkanlığına Nâzım Uzunhekim, İdare Kurulu Âzalığına filân zat, filân zat ve Maliye Bakanlığından filân zat, bünyesinden filân zat diye kararnameyi sevk eden de muhterem arkadaşımdır. Binaenaleyh, bir ay evvel kendisi Umum Müdürlüğe, İdare Meclisi Başkanlığına teklif ettiği arkadaşı bir ay sonra burada sıraladığı 50 - 60 maddeden suçlu bir insan gibi tavsif edip, vazifesinden uzaklaştırmaya çalışışını bendeniz hissî ve peşin hükme, müstenit telâkki etmişimdir. Hattâ istifa ettikleri güne kadar kendileri de bu meseleyi sonunda takipten vazgeçmişlerdir. Şimdi burada ifade ederken, izah ederken, Nâzım Uzunhekim'in Çapakçur Kaymakamı olduğundan, «işte bu işin ehli değildir, denizcilikle hiçbir alâkası yoktur» mânasına Çapakçur Kaymakamı olduğundan bahsediyor. Muhterem arkadaşlarım bir insan Çapakçur Kaymakamı olabilir, nahiye müdürü olabilir. Ama kanunun aradığı şartlar, muhterem komisyonun raporunda da belirtildiği gibi, kanunun bir umum müdürlüğün bir şahsa tevdi edilebilmesi için aradığı şartları, o kimse haiz bulunuyorsa, yani yüksek mektep mezunu olmak, o konu üzerinde gerekli bilgi ve ihtisasa sahibolduğu hususunda kanaata varmış olmak gibi... Şimdi bu kimse aranan bilgi ve bu karaktere sahip mi, ihtisasa sahip midir? Yüksek mektep mezunudur, hukuk veya mülkiye mezunudur, ama pek aklımda değil. Üstelik Ulaştırma Bakanlığında yıllarca müfettişlik yapmıştır. Pek çok daireleri teftiş etmiş, demiryollarını, denizyollarını teftiş etmiş, başmüfettiş seviyesine kadar gelmiştir. Ondan sonra kalkmış gitmiş, İş ve İşçi Bulma Kurumu Umum Müdür Muavinliğini yapmış, Havayollarında Umum Müdür Muavinliği vazifesi yapmış ve bir devlet dairesinde Personel Kanununun getirdiği yeni espriye göre, müdürlük seviyesinde bir görevi idare edebilir bir insan seviyesinde tecrübe kazanmış olduğu tesbit edilenler oradan alınır, Deniz Nakliyatına gönderilebilir. Oradan alınıp Havayolları Genel Müdürlüğüne gönderilebilir. Onun için meseleyi sadece Çapakçur Kaymakamlığı meselesi ile küçültmek mümkün değildir.

Kaldı ki, muhterem arkadaşımız, geçen oturumda konuşmalarına başladığı zaman, o arkadaşın tekaüt edildiği aşağı - yukarı 34 gün olmuştu. Şimdi nerede ise 15 günü geçiyor. Yani, şikâyeti tahrik etmiş olan, tahkikatı tahrik etmiş olan arkadaşımız vefat etmiş, bu tahrikin, şikâyetin konusu olan arkadaşı yeni Bakan bir tasarrufu ile emekli etmiştir. O halde geriye ne kalıyor arkadaşlar, niçin bir insanı teşhir etmek gayreti içerisinde burada günlerce, saatlerce konuşuyoruz? Bunun sonunda ne çıkacak? Bir Meclis, bir Senato araştırması sonunda Sayın Bakana bir mesuliyet tereddübediyorsa, o zamanki Bakan olarak Sayın Ferit Alpiskender'i sorumlu tutmaya müteveccih olarak, her hangi bir Senato âzasının Türkiye Büyük Millet Meclisi âzasının geçebileceği bir denetim yolundan başka bu Umum Müdür hakkında ne işlem yapabilir? Hiçbir görevi yok. Muhterem Komisyon sözcüsü arkadaşım da burada ifade etti. Nihayet, sadece bir madde hakkında bilgi edinmek.

Bilgiyi itimadettiğimiz bir komisyon toplamış, lûtfetmiş, büyük emek ve mesai sarf ederek buraya getirmiş. Hayır efendim, bu da tarafgirdir, bu da iltizam etmiştir. Aslında bu Umum Müdür şu suiistimallerin, şu yolsuzlukların mesulüdür, müsebbibidir. Esasen emekliye sevk edilmiş, idari vazifeden çekilmiş bir insan için bunu söylemeye sadece tatmin edilmemiş bir hıncın tatmin edilmesinden başka bir mâna ve sıfat veremiyorum. Kaldı ki, komisyon raporunda, hiç şüphesiz ki, muhterem arkadaşlarım tetkik etmişlerdir, iddia ve şikâyete konu olan mevzulardan hiçbirisi yoktur ki, bu müessesenin Umum Müdürünün bir inisiyatifi, şahsi direktifi, şahsi muamelesi ile cereyan etmiş olsun.

Filân yerde bir acenta alınmış, Batman şöyle olmuş tek tek, madde halinde getirmek istemiyorum Sayın Başkan konuşmamı kısa kesmem hususunu mütaaddit defalar ikaz etti. Bunlar hep, ya idare meclisinin kararına iktiran etmiş, onunla yapılmış veya buna zamimeten bâzıları Bakanlar Kurulunun kararı ile yapılmıştır. Efendim bir İdare Meclisi 440 sayılı Kanunun kendisine verdiği sorumluluk altında toplanıp, müessese için faydalı telâkki ettiği bir kararı vermiş, bu kararın sorumluluğunu Başvekâlet Yüksek Murakabe Kurulu, ki sizler adına murakabe eder, ona zamanı idaresinin hesabını vermiş, Bakanlık tarafından tahkikat konusu yapıyorlar. Bütün bunlardan sonra bir tek adamın, bunlardan dolayı gelip huzurunuzda teşhir edilmesine ve mesul tutulmasına imkân var mıdır? Kaldı ki, benim şahsî kanaatim odur ki, bütün bu muamelelerde muhatap tutularak ismi mütemadiyen zikredilen Umum Müdür iyi niyetli, vazife şuuru yüksek, vatanperver bir insan olarak bu müesseseye hizmet etmek istemiştir. Belki bâzı insanların o müesseseyi sömürmek hususundaki tevali etmiş alışkanlıklarını önlediği, o muslukları kapattığı için düşman edilmiştir. Nitekim Komisyonun dahi bir maddede dikkatime çarptı. Bu malzeme mubayaalarında, artırmalar yapmak, mubayaa komisyonlarını, muayene komisyonlarını kurmak, malzeme stokları yaparak vaktinden evvel ihtiyaç doğduğu andaki acelleliğe gelmesin diye vaktinden evvel stoklar tesis ederek ucuz mubayaalarla, ucuz mal sağlıyarak müesseseyi kâra geçirdiği hususu sabittir. Bir şey daha sabittir. Nazım Uzunhekim'in zamanı idaresinden evvel bilânçosu 40 - 45 milyon lira zararla kapanmış olan bu müessesenin, bu zamanı idarede bu zararın tamamından kurtulup beş milyon lira da kâra girildiği sabittir. Binaenaleyh, binnetice müesseseyi birtakım suiistimallerden ayıklamak, birtakım orayı sömürmek istiyenlerin tasallûtlarından korumak suretiyle kendisi, idare meclisi âzaları ve personelin hepsini sayarım tabiatiyle, ciddî vazife şuuru yüksek bir davranış içerisinde bu müessese 45 milyon zarardan 5 milyon kâra kadar gelmişlerdir. Bunun üzerine bir takdir, bir teşvik beklerken; o gün onu denetleme ile vazifeli olan Bakan, o gün yapmadığı denetlemeyi Yüce Senatonun huzurunda bugün yapmaya kalkıyor. Şimdi, aslında bir Umum Müdürün vazifesini suiistimal ettiği şayet varit ise bunun karşısında yapılacak iş onu başka bir göreve alacak olan bir kararnameyi Heyeti Vekileye göndermek değildir. Müddeiumumiliğe tevdi etmektir. Suiistimali varsa işten elçektirmek ve bütün kanuni işlemlerin yapılmasıdır. Yoksa bir Umum Müdürü değiştirme keyfiyeti ki, bugün emsalini çok görüyoruz üzüntü ile, bir yerden alıp bir başka yere naklederek o görevden kaldırmak olsa, olsa bir idari lüzumdur. Burada sayıp, dökülen suiistimallerin karşılığı bu değildir. Sayın Alpiskender'in «Ailesinin harcırahlarını, yol masraflarını dahi şirkete verdirmiştir.» gibi bir iddiası zapta geçtiği için maalesef üzüntü ile kaydedeyim ki, bu, hilâfı hakikattir. Çünkü Komisyon raporunda ve müteveffa takrir sahibi arkadaşımın şikâyetinde dahi böyle bir şey yoktur. Sadece Avrupa'ya yapılmış olan bir tedavi ücretinden bahsedilmektedir. Avrupa'da orada doktor olarak bulunan kardeşinin yanına kendi parası ile tedaviye giden karısının sadece bir tek doktorun muayene ücreti olarak verilen 135 Marktır, raporda imzaları bulunan arkadaşlarım bilirler. Bu bir doktor vizitesi dahi değildir. Hattâ biraz daha tenzilâtlıdır. Bu 135 mark nasıl intikal etmişse oradaki acenta, nasılki yurt dışındaki personelin refikaları müesseseleri tarafından baktırılır ve tedavi masrafları verilir, bunu da bir personel refikası telâkki ederek ödemiştir. Muttali olur olmaz, Sayın Ferit Alpiskender'in ifade ettiği gibi, tahkikat açıldıktan sonra değil, evrakı müsbiteleri dosyasında mevcuttur, buna muttali olur olmaz Avrupa'ya bir müzakere için gittiğinde derhal parasını yatırmış ve irat kaydedilmiş, irat kaydedildiği de Komisyon tarafın-

dan tesbit edilmiştir. Binaenaleyh hâdise tahkikat açılmadan evvel kendisinin ittılaı dışında bir acentenin yaptığı gayretkeşliktir. Muttali olunca da tediye edilmiş olan bir vizite ücretinden ibarettir. «Ailesinin harcırahını verdirmiş, yol parasını verdirmiş, suiistimal etmiş.» bunlar gerçekle alâkalı olan bir husus değildir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, temas edilen konulardan sadece birkaç tanesine arzı cevabetmek istiyorum. Nazım Uzunhekim, filhakika Sayın Alpiskender'in zamanında tâyin edilmiş değildir. O, vazifeye 23 sayılı Kanunun cari olduğu devrede, ondan evvel Bakan bulunan kıymetli arkadaşım, Rifat Öçten zamanında tâyin edilmiştir. Bir isabetli tâyin yapmış olduğu için huzurunuzda Sayın Rifat Öçten'i tebrik etmek isterim. Çünkü daha evvel bu müessese Deniz Yollarının zararlarını kapatmaya memur olan bir müessese idi. Gemi tamirleri için birtakım mubayaalar ve saireler yapardı. Deniz nakliyatı, Deniz Yolları biribirine girift ve onun vesayeti altında idi. Bunu Sayın Alpiskender de böyle söylediler. Ondan sonradır ki, bu isabetli tâyinle müessese kendi bünyesinde istiklâline kendi nikûbetini tâyine ticaret zihniyeti içerisinde zararlarını vikâye edecek tedbirleri alması mümkün olmuştur. Bunu yaparken basiretli bir tüccar gibi hareket etmiştir. Ama basiretli bir tüccar gibi hareket etmesinin neticesi bugün Yüce Senatoda bir suçlu olarak ifade edilmek olmuştur. Buna karşı üzüntülerimi ifade etmek isterim. Şimdi bu hangi sebepten suçlu oluyor? Özel teşebbüsü gereği kadar himaye etmediği için suçlu, kendi müessesesini peşkeş çekmediği için suçlu. Özel sektörün boğmasına ve özel sektör tarafından istismar edilmesine meydan vermemek yüzünden suçlu. Bu şöyle oluyormuş: Birtakım nakliye ihaleleri yapılıyor. Bu nakliye ihalelerinde bir basiretli tüccar gibi hareket eden bu şirket ben de nakletmek talebindeyim, diye giriyor. Resmî dairelerin yapmakta olduğu ihaleler ki, meselâ Et ve Balık Kurumunun yağ nakliyatı diğer bir müessesenin başka bir nakliyat işi gibi, diğer müesseselerden daha noksan kırıyor. Veya ihale neticesi belli olduktan sonra ben onlardan % 10 veya % 15 de daha noksan kırarım diyor. Bu suretle özel sektörü himaye etmiyor.

Muhterem arkadaşlarım, İktisadi Devlet Teşekkülerinin kuruluş maksadı budur. İktisadi Devlet Teşekküllerine 440 sayılı Kanunla verilmek istenen hüviyet tamamen bir ticari zihniyet içerisinde, piyasa şartlarına uygun ve serbest rekabet esaslarına uygun olarak, hem bir taraftan hizmetlerini yürütmesi, hem de kendisini zarardan vikaye etmesidir. Bu konuya misal olarak verdikleri hâdise ise böyle de cereyan etmiş değildir. Yüksek Komisyon yaptığı tahkikatında, raporunda da, belirttiği veçhile, hâdise şöyle olmuş, Et ve Balık Kurumunun bir nakliye işine pek çok firmalar talepte bulunmuş, bu arada Deniz Nakliyat da girmiştir. Fakat hiçbirinin verdiği şartlar, şartnameye uygun düşmemiş. Kimisi müddeti uzun göstermiş. Kimisi daha pahalı, kimisi de verilen asıl şartnameye uymadığı için reddedilmiş. Ondan sonra şartnameye en uygun teklifi Deniz Nakliyat Şirketi verdiği için hepsi reddedildikten sonra şartlara uygun bu yeni teklifi kabul ederek müessesseye verilmiştir. Bu şüphesiz ki, birtakım nakliyatı yapmak istiyen Et ve Balık Kurumunun zararına yani Devletin zararına aşırı menfaatler sağlamak istiyen bâzı hususi teşebbüs sahiplerinin menfaatlerine halel getirmiştir. Ama, onların himayesinin her halde Deniz Nakliyat Şirketine düşmemesi lâzımdır. Almanya'da armatörleri korurlarmış, Almanya'da armatörleri korudukları gibi Türkiye'de de armatörün korunması mümkündür. Korunabilir. Ama, Hükümet korur, Deniz Nakliyat ile Et ve Balık Kurumu korumaz. Hükümet bunların daha çok iş yapabilmelerini temin için nakliyat işlerini yapabilmelerini temin edebilmek için dış pazarlar arar, birtakım imkânlar arar, kendilerini bâzı bakımlardan sübvansiyone eder. Birtakım tedbirlerle bu teşekkülleri yükseltmeye çalışır. Ama Deniz Nakliyat Şirketini kendi kârını, kendi menfaatini önplânda tuttu da niçin armatörlerin menfaatine kendinden fedakârlık yapmadı ve bu suretle hususi sektörü himaye etmedi gibi bir itham altında bulundurmak, kanaatimce bir müessese için olsa olsa takdir mevzuudur, olsa olsa teşekküre şayan bir husustur.

Sayın Alpiskender, Halit Köken ve saire bâzı idare kurulu üyelerinden bahsetti. Muhterem arkadaşlarım, bu idare kurulu üyelerinden sadece bir tanesi Maliye Bakanlığı tarafından teklif edilmiştir. Bunun dışında idare meclisi üyelerinin tamamı 440 sayılı Kanundan

sonra Sayın Alpiskender tarafından teklif edilmiş ve yapılmış tâyinlerdir. O zaman her halde bunları düşünmüş olması lâzımgelirdi. Kaldı ki, herbiri, raportörün de belirtttiğ gibi kanunun saydığı vasıfları tamamen sahip ve nihayet onların bu işte ehil olup olmadığı hususunu tâyin edecek olan yetkili merci de Bakanlar Kurulu. Eğer Sayın Alpiskender, Bakanlar Kurulu isabetli bir tâyin yapmadı isabetli bir tasarrufta bulunmadı diyorsa kendisi de dâhildir. (Gürültüler)

BAŞKAN — Müdahale etmeyin.

NÜVİT YETKİN (Devamla) — Sayın Sarıgöllü arkadaşım mecbur kaldım, özür dilerim ama...

BAŞKAN — Sayın hatip karşılıklı konuşmak yok. Rica ederim.

NÜVİT YETKİN (Devamla) — Aynı raporun münakaşasıdır. Aksi bir noktai nazarı saatlerce dinledik.

BAŞKAN — Devam edin siz, bir soru geçmedi ki.

NÜVİT YETKİN (Devamla) — Teşekkür ederim Sayın Başkan. Şimdi Sayın Ferit Alpiskender'in mevzubahsettiği idare meclisi üyelerinden Nazım Uzunhekimin umum müdürlüğe tâyini tarihi 19 . 11 . 1962. Zannediyorum, yanılmıyorsam o zaman Adalet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisinin koalisyon halinde idare ettiği devre olacaktır. Binaenaleyh, onu tâyin eden muhterem arkadaşım şimdi o safta. Sayın Alpiskender'in de aynı safta olduğu bir Koalisyon Hükümeti zamanında tâyin yapılmış. Tâyin için lâzım olan şartları kanunen de haizmiş ki, sonradan 440 sayılı Kanun çıktıktan sonra da o kanunun saydığı niteliklere sahibolduğu için de Ferit Alpiskender zamanında da tekrar edilmiş, hem umum müdürlüğüne tâyini, hem idare meclisi âzalığına tâyini.

Diğer tâyinler; Asım Bayrak 1962 yılı Aralık ayında tâyin edilmiş. Halit Köken 1962 nin onbirinci ayında tâyin edilmiş. Nazım Öztürk 1962 nin onbirinci ayında tâyin edilmiş. Sayın Alpiskender'in Bakan olduğu devre öyle gelmiş, kendisinin bakan olduğu bütün bir devre esnasında da aynı görevde kalmış, ondan sonra muhterem arkadaşım bir merhum arkadaşımızın Senato araştırması konusunu vesile ederek zamanı idaresinde o vazifede bulunmuş olan insanı gelip burada şikâyet ediyor. Tâyin mevzuu dahi usulsüzdür diyerek.

Şimdi Alman armatörlere 260 bin dolâr verilmiş olması keyfiyeti. Muhterem arkadaşlarım, bu 260 bin dolâr - kendileri de ifade ettiler - Deniz Nakliyat Şirketinin daha evvelce Alman Armatörler Birliğine, bir grupa navlun vermek hususundaki bir taahhüdünden nükûl etmek için yaptığı bir gayrettir, yılda aldığı muayyen bir miktar navlun temin etme taahhüdedilmiş, Hükümet olarak kabul edilmiş, Hükümet olarak kabul edilmişse de sonradan bu yükten kurtulmak istenilmiş, kurtulmak isterken bir taahhüdden nükûl ettiğimiz için, Almanlar haklı olarak konsorsiyumdan Türkiye'ye yapacakları yardımı bu taahhüdün yerine getirilmesine bağlamışlar. Yüce Senato hatırlıyacaktır, Ziraat Bankasının bir taahhüt işini ödiyebilmesi için buradan kanun çıkardık biz Kromit mevzuunda bir taahhüt idi. Bir millî bankanın taahhüdünü, yerine getirmek için kanun çıkararak para ödedik. Bu aynı şeydir. Bu parayı ödiyeceksiniz, demişler. Hakemler Kurulu mukavelede mevcut. Hakeme gidilmiş. Hakem bu 260 binin üstünde bir miktar tediyeye bizi mecbur etmiş. On gün zarfında da ödeme mecburiyeti koymuş. Parayı ödemek zarureti doğduğu anda umum müdür çıkmış gelmiş, Sayın Alpiskender'in söylediği gibi, «ben çağırdım, kendisine bunu ödiyemezsin, git hallet dedim» diyor. «Hayır ben bu müddet içerisinde bir son sondaj yapmak istiyorum, teşebbüs yapmak istiyorum, bana izin verin, gidip bir müzakere yapayım, nihayet bunlarla devamlı olarak bütün dünya nakliyat işinde işbirliklerimiz var» diye müracaati üzerine kalkmış gitmiş, 80 bin lira tenzilât yaptırmaya muvaffak olmuş. Devrin Maliye Vekili tarafından tebrik edilmiş. Paranın ödenmesi Bakanlar Kuruluna gitmiş, Bakanlar Kurulunda paranın ödenmesi karara bağlanmış. Şimdi bu paranın ödenmiş olması keyfiyeti dönüyor dolayışor Bakanlar Kurulunca karar verilmiş olan bir husus, şirketin, umum müdürün sorumluluğu olarak huzurunuza getiriliyor. Bendeniz affedersiniz bunu anlıyamıyorum. Bakanlar Kurulunu muhakeme ediyorsak başka. Elbette tabiatiyle Yüce Senatonun Bakanlar Kurulunu da muhakeme etmek hakkı vardır. Ama

konu Deniz Nakliyat Şirketinin muamelâtı hakkında Senato araştırması gibi bir vesile ile gelmez o zaman buraya. Bakanlar Kurulu 260 bin markı veya dolârı niçin vermiştir? Bu elbette soruşturma konusu olur. O takdirde tabiatiyle Sayın Ferit Alpıskender böyle bir tahkikatın sadece müddeisi değil, sanığı olarak Senatonun huzuruna gelir, ki o zaman Bakanlar Kurulunun kendisi de âzası idi.

Holânda acentasının değiştirilmesi konusu şaştığım bir noktayı arz edeyim. Holânda acentasının eski acentanın yerine konulan acentaların her birinin müesseseye ne fayda getirdiği, ne zarar getirdiği, hangisinin daha vasıflı, hangisinin daha vasıfsız olduğu çok derin bir araştırma ile çok isabetli bir araştırma ile komisyon tarafından huzurunuza getirilmiştir. Deniyor ki, eski acenta yani, ilk acenta - ki sonradan tekrar acentalığa getirilmiş - yedi yıl süreyle idareye hizmet etmiş ve kendi cebinden sarf etmek sureti ile idareden alacaklı hale gelmiş ve bu alacağını tahsil etmek için kim akıl öğretmişse, birinin akıl öğretmesi üzerine, giden, bir gemi üzerine haciz koymaya mecbur olmuş, buna mukabil onun yerine daha isabetli bir firmadır, diye merhum arkadaşımızın da, Sayın Alpiskenderin de daha isabetli idi ona verilmesi lâzımdı diye ifade ettikleri firma bir yıl içinde, yalnız bir yıl içinde 80 bin florin zimmetine geçirmiş ve «bu parayı ödemedikçe kontratını yenilemeyiz», demişler. Böyle bir tazyik altında ancak 80 bin florini Devletten tahsil edebilmiştir. Yani bir acenta tasavvur edin ki, Devletten bir yıl içerisinde 80 bin florini zimmetine geçirmiş. Şimdi üstelik Holânda'da yapılan tahkikatların neticesi; Antoni Veder yani sonradan kabul edilen firma; Antoni Veder'in ciddî, Holânda'da çok iyi tanınmış, birinci sınıf itibarlı bir firma olduğu, Antoni Veder'in Holânda Prensi Bernard'ın müşavirliğine tâyin edilmiş olduğu, Kraliyet ailesiyle sıkı temasları bulunduğu, buna mukabil o niçin tâyin edildi, hayır şu tâyin edilmeliydi denilen Slavenburg'un ise Röterdam deniz ticareti muhitinde ismi tanınmamış ikinci derecede küçük bir firma olduğu yüksek komisyon tarafından tesbit edilmiştir. Ve zaten bir sene içerisinde şirketin 80 bin florinini zimmetine geçirmesiyle de sabit. Bunun üzerinde idare meclisi de durmuş, şirketin menfaatlerini birinci derecede korumakla görevlendirilmiş olan, birinci derecede bir sorumluluk yüklenmiş olan bir idare meclisi başkanıyle, üyesiyle oturmuş bunu değiştirelim, şuna verelim demiş. Şimdi geliyoruz buraya, «hayır, bu buna niçin verildi, bunda bir menfaat vardır», diyoruz. Muhterem arkadaşlarım, bu sadece indî bir mütalâa ile, sadece bir peşin hükümle ve yani ciddiye alınamıyacak bir tarzda bir insanı lekelemek gayreti diye tavsif edilir. Müfettiş gönderirsin, beğenmezsin, idare meclisinin kararına inanmazsın, Senatoca bir heyet teşkil edilir o heyet dahi, «çok isabetli olmuştur bu tâyin, nakil», der. «Hiç bir suiistimal mevcut değil, iddia vârit değil» der. Bunlara dahi, «hayır ben kaaniim onda dahi suiistimal vardır.» denirse, bu objektif bir mütalâa olmaz, objektif olarak vasıflandırılmaz arkadaşlarım.

Genel müdürün yakınlarını İngiltere'ye staja göndermesi mevzuu. Şimdi arkadaşlarım, bu konuda İngilizin mektubundan bahsettiler, burada. Ben çok ümidederdim ve arzu ederdim ki, Sayın Alpiskender o umum müdürün o İngilize yazmış olduğu cevabı da okusun. Bilhassa komisyondan istirham ediyorum, dosyalar içerisinde mevcudolacaktır, o cevap okunmalıdır. Deniyor ki, «bu acaba lisan anlaşmazlığı yüzünden mi, yanlış anlaşıldı?» Ben o cevabı okudum. Yanlış mı anladınız. Ben size bir defa şirketlerle vâkı anlaşmamızın hükümlerine uygun olmıyan bir şey teklif edemem. Bizim sizinle konuştuğumuz ancak memurlarımızdan, bize mensubolanlardan lisan bilenler, stajlarını, ihtısaslarını artırmak için gönderilebilir ve sizden istediğimiz sadece bunların yetişmelerine yardımdan ibarettir. Çünkü masrafları dahi bizim şirketimiz tarafından verilecektir. Bu suretle kanuna, nizamnamemize, statülerimize, anlaşmalarımıza aykırı olarak ben size oğlumu nasıl gönderebilirim. Hususi konuşmalarımız esnasında, «ben de eğer oğlum yetişirse mekteplerini bitirdikten sonra isterim ki, onu da denizci yetiştireyim.» dedim. Bunun ne alâkası var sizin namı hesabınıza staja göndermekle? Benim oğlum daha asker diyor. Cevap da bu. Aslında hakikaten o zaman daha çocuk askerlik yapıyor, daha mektebini bitirmemiş. Böyle bir mevzuu, bir yanlış anlamayı getirip Meclis kürsüsüne, Senato kürsüsüne oğlunu göndermek istiyordu bu fırsattan faydalanarak diye bir insanı ithama vesile yapmak hakikaten insafsızlık olur. Zaten göndermek istese dahi kendisi göndermeye

yetkili değil. Karşı tarafındaki muhatap denilen adam onu böyle bir surette alabilmeye dahi yetkili değil. Nitekim bunu tahkik eden arkadaşlarımız da pek isabetle tesbit etmişler. Ve bu sözün ciddiye alınabilir tarafı yok. Çünkü statüye uygun değil. Ve zaten tahakkuk etmesi kabil değil. Ne söyliyen yetkili idare meclisinin kararı olmadıkça tek başına benim oğlumu gönder deyince o gönderebilir, ne de alabilecek olan buna yetkilidir.

Sonra muhterem arkadaşım mahkemeye intikal etmiş konuları dahi, hani mahkemeye intikal etmiştir, söylemek istemem ama aslında bunun da birtakım suiistimalleri vardır, gibi bir ucundan mutlaka bir suiistimali bu konunun üzerine getirmeye gayret ettiler maalesef. Mahkemeye intikal etmiş olan hususlar aslında İdare Meclisinin veya Umum Müdürünün bir suiistimalinin tahkiki değildir. Şirket namına yapılmış olan muameleden mutazarrır olduğunu iddia edenlerin şirket aleyhine açmış oldukları dâvadır, şirketi siyanet etmek için yapılmış muamele karşısındadırlar. Meselâ İPAR gemileri. Sayın Alpiskender bir şey daha söylediler, bunu bilhassa dikkatinize arz etmek isterim. Kendilerine yediemin sıfatı ile tevdi edilmiş olan gemiler, bunların muhafazası, idamesi ve sairesi için çok alacaklı hale gelmiş şirket.

Bunları Deniz Nakliyat Şirketinden alıp, alacağa karşılık Denizyollarına almak, böylece bunlardan faydalanmak mümkündür, diyor. Zannediyorum ki, bu Deniz Nakliyat Şirketinin görevi değildir. Ama bir Bakana düşen görev de budur zaten. Benim müessesemde yediemin sıfatiyle muhafaza edilmekte olan şu gemileri alacaklarına karşılık olarak acaba satınalıp da Denizyollarının gemi filolarına katsam diye düşünmek, bunun icaplarını yerine getirmek, bunun plânlarını hazırlamak, Bakanlar Kurulundan geçirmek, bir umum müdürün gücünün çok üstünde, ama bir Bakanın görevinin içindedir. Doğru. Sayın Alpiskender'den beklerdik ki, böyle hayırlı bir işi zamanı idaresinde ikmal etmiş olsun da bunun şerefi de kendisinin, faydası da memleketin olsun. Ama bunu şimdi Deniz Nakliyatı Şirketi Umum Müdürü niçin böyle bir şeyi düşünmedi, niye yapmadı diye bir sorumluluğun konusu haline getirmeyi ben doğrusu anlıyamadım.

Sonra, muhterem arkadaşlarım, bir şey daha var. Sevgili Gerger arkadaşım da ifade buyurdular. Bizim kurduğumuz komisyon arkadaşlarım, tahkikat komisyonu değil, yani bir suç bulma, suçlu tesbit etme ve suçu meydana çıkarma işi için değildir. Bu sadece araştırma yapma komisyonudur. Bütün buna rağmen hakikaten derinliğine, hakikaten kendilerine belki de terettübedenden daha üstün bir alâkayla bütün konuları araştırmışlar ve bize dörtbaşı mamur, kanaat verebilecek bir rapor getirmişlerdir. Bu raporun üzerinde tekrar mutlaka bir suç atfetme gayretinin içine düşüyor bâzı arkadaşlarımız.

Roterdam'da açılan ikmal ve tamir mümessilliği niçin kapatılmış? Muhterem arkadaşlarım, bu Millî Birlik Komitesinin zamanı idaresinde, İhtilâlden sonra düşünülmüş, hakikaten ve iyi niyetle düşünülmüş, mademki bu gemilerimiz Avrupa'ya birtakım seferler yapıyorlar, orada tamir ihtiyacı doğduğu zaman her hangi lâalettâyin bir tamirhanede belki de zamanın aceleliği sebebiyle çok yüksek paralarla tamir ediliyor. Bir yerde bir tamir mümessilliği kursak da bu tamirler orada yapılsa diye. Ama, kısa bir tecrübe ile görülmüştür ki, gemiler daima Roterdam civarında bozulmuyor. Daha uzak seferlerde bozuluyor. Üstelik bir tecrübe mahiyetinde olmak üzere bu yola başvurulmuştu. Roterdam'da bir mümessilliğin idamesi için yapılan masraf o kadar çok ki, bu Roterdam mümessilliği vasıtasiyle sağlanabilen faydadan çok daha fazlasını personel ve idame masrafına vermek zorunluğu var. Düşünmüş idare meclisi, basiretli bir tüccar gibi hareket etmesi lâzım ya, salâhiyetini kullanmış ve burayı kapatalım da zararımız daha da artmasın demiş. Şimdi bu dahi ve dikkate şayan tarafı yalnız Nazım Uzunhekim için bir suiistimalin bir yolsuz hareketin, bir kanunsuz işin mevzuu, delili ve sebebi olarak burada gösterilmesidir. İdare meclisi yok mu idi? İdare meclisinin bunda kararı yok mu efendim?

Fazla vaktinizi almak istemiyorum, hulâsa arkadaşlarım, şimdi Batman ve Alnıak tankerlerinin buğday taşıması mevzuu var.

Bu konuda bendenizin birazcık başka sebeple de bilgim var. Yani, Deniz Nakliyat Şirketi sebebiyle değil, ama, bu tankerler mevzuunda bilgim var. Dünyada bendenizin bildiğim, tan-

ker hacımları gittikçe korkunç derecede büyümektedir. Yani gittikçe daha büyük tonilâtolu ve daha büyük hacımlı tankerler piyasadadır. Bunlar nakliye maliyetlerini fevkalâde düşürdüğü için büyük tankerler gittikçe tekâmül etmektedir. Küçük hacımdaki tankerler şimdi birçok memleketlerin, yalnız bizim memleketin değil birçok memleketlerin, rıhtımlarına bağlanıp örümceklenmeye terk edilmiştir. Bizim de bir zamanlar İPRAŞ rafinerisi kurulmadan evvel, petrol nakliyatı için aldığımız bu tankerler bizde de artık rafineri başlayınca iş bulamaz, güç bulamaz hale gelmişlerdi. Bunları, muattal kalmasın diye şekerimizi maliyetinden daha dûn satıp döviz sağlamaya çalıştığımız bir devrede, birçok mevzuları Devlet eliyle maliyetlere inzımam eden vergileri, resimleri v. s. yi affederek ihraç imkânlarını araştırdığımız bir devrede, döviz getirme imkânını sağlıyabilmek için ucuz, pahalı ne olursa olsun muattal durmaktansa döviz getirme imkânını sağlıyabilmek için yine idare meclisi kararı ve yine yetkili mercilerin muvafakati ile tutmuş buğday nakline tahsis etmişlerdir.

Şimdi, bu nakliyeyi sağlıyabilmek için araya girmiş olan komüsyoncuya 400 bin dolâr, yani dört milyon lira hamuleden dolayı kazanç sağlamışlar. Kırkbin lira da komüsyon vermişler. Şimdi hangi serbest piyasada, hangi armatöre, hangi gemi sahibine sana dört milyon lira kazandıracağım, bana kırk bin lira komüsyon verir misin diye bir komüsyoncu müracaat etse, ki serbest ticaret sahibi bu kadarcık bir Komüsyonu vermez arkadaşlarım. Bunu vermiş ama bu gemilere dörtyüzbin dolâr kazandırmış. Gemilere değil, memlekete dörtyüzbin dolâr kazandırmış. Yine bir yerli firmaya kırkbin lira komüsyon vermek suretiyle. Şimdi bu gemilere iş buldun aferin denecek yerde, bir suiistimal iddiasının mesnedi haline getirilmek isteniyor ki, buna insan hakikaten üzülüyor arkadaşlarım.

Sonra muhterem arkadaşlarım; bu müessesenin murakabesine görevli ve oradaki suiistimalleri takiple görevli bir mesul arkadaş olarak burada rivayetlere göre, diye başlayıp, rivayetlerden istiane ederek bir müesseseyi ve o müessesenin mensuplarını ve mesullerini huzurunuzda suçlu gösterme gayretine bir türlü katılmıyorum.

Komisyon «Garzan Tankeri mevzuu mahkemededir.» diyor. Bu itibarla bu mevzuda bir şey söylemiyor. «Mahkemede ama» diyor Sayın Alpiskender; «bir adam öldürmüştür, mazallah kimbilir ne milyarlarca zarar doğacaktır, ama efendim mahkemede.». Eğer zarar varsa, doğacak idi ise bunun mesulünü, müsebbibini mahkeme zaten arıyor. Eğer Anayasanın 132 nci maddesine saygılı isek mahkemeye intikal etmiş bir konu üzerinde mahkemeyi de tesir altında bırakacak bir beyanda bulunmaktan sakınmasını kendisinden bilhassa istirham ederim. Yani «Adam öldürmüş, milyarlarca zarar doğacaktı» diyorlar. Belki de doğmıyacaktı. Mahkeme belki de Garzan hâdisesinde hiçbir suç bulunmadığına karar verecektir. Ve bahusus muhterem arkadaşlarım, Garzan Tankerinin Kaptanı Nazım Uzunhekimoğlu mudur? Ve bir Umum Müdür tankerin ne zaman gittiğini, nereye gittiğini, gece ne zaman geldiğini, niye bir tele çarptığını veya niye bir zarar tevlidettiğini nasıl murakabe edebilir? Olsa olsa meteoroloji haberlerini, olsa olsa radyoların gemiciler için verdiği ve bilmem kaçıncı tebliğ diye verilen tebliğleri okuyup okumadığından dolayı geminin kaptanını sorumlu tutmak mümkündür veya değildir. Bu mahkemenin bileceği bir iş. Ama bir Umum Müdürü burada «Tanker zarar yapmıştır bu adamı asmalı» gibi bir anlayışı izah edemiyor.

Bendeniz de Sayın Alpiskender'in bir beyanını aynen tekrar ederek sözlerime son vereceğim. Bir insan memleketi za'fa uğratacak suiistimallerle mücadele etmeli. Ama memleketi suiistimallerden korumak için hüsnüniyetle çalışan insanları lekelemekten de hazer etmeli arkadaşlarım. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Alpiskender söz istemişsiniz Yalnız bir dakika uzun mu yoksa kısa mı olacaktır.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Gayet kısa olacak.

BAŞKAN — Gayet kısa olacak şekilde buyurun. Tekrar Sayın Yetkin ile siz de karşılıklı konuşacak olursanız iş uzıyacaktır. O bakımdan dikkatinizi çekmek istedim, buyurun.

FERİT ALPİSKENDER (Manisa) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar, Sayın Nüvit Yetkin'in konuşması olmasa idi iki celse vesika ve rakamlara dayanarak arz etmiş olduğum malûmatla iktifa ederek tekrar huzurunuza gel-

miyecektim. Şimdi benim burada bilhassa vereceğim cevaplar benim söylemediğim şeylerin, tarafımdan söylenmiş gibi ifade edilmiş olması ve benim dokunduğum şekilde değil de dokunmadığım şekilde bâzı konulara dokunmuş olması hayretimi muciboldu. Sayın Yetkin'le biz 1950 den beri tanışırız. Kendileri gerçi 1954 te Parlâmentoya iltihak ettiler. Fakat daha eskiden beri tanışırız. Kendisi tecrübeli bir politikacı oldukları gibi iyi bir de avukattır. Yani meslektaşımdır da. Burada yaptıkları konuşma burada değil de bir mahkeme huzurunda olsa idi çok muvaffakiyetli addederdim. Ama burada doğrusu müştereken çalıştığımız bir kabinedeki gizli ve mahrem kalması lâzım gelen hususları açığa vuracak kadar Nazım Uzunhekim'i müdafaa ihtiyacını duymuş olmasına üzüldüm. Şimdi ben bunlara yine kendi konuşma adâp ve erkânım içinde kalarak cevaplamaya gayret edeceğim.

Şimdi evvelâ şu hususu belirtmek isterim: Mademki burada suiistimal vardır, şu vardır, bu vardır, neden gerekli işleri yaptırmadı? Yaptırmış da diyor, ulaştırma müfettişleri, maliye müfettişleri, Uzunhekim üzerinde gayet müspet ve dörtbaşı mamur bir adam olduğu üzerinde rapor vermişlerdir, deniyor. Bu varit değildir arkadaşlar. İki takım müfettiş gönderdim. Müfettişlerden birisi, geçenlerde isim söylememekle beraber, şüphemi celbetmişti, esnayı teftişimdeki, bu şüphem teftiş bittikten bir müddet sonra Uzunhekim kendi maiyetinde bin lira, binbeşyüz lira farklı bir vazifeye onu yani o müfettişi tâyin etmek suretiyle de tebeyyün etti. Ortada böyle bir maddi vâkıa var.

İkincisi Londra'dan gelmiş gerek İngilizce metni, gerekse Türkçe metni izahtan vâreste olan bir mektup dururken, ve mektup diğer bir başmüfettiş tarafından teyidedilmişken bunu tekrar sorması dolayısiyle işi savsaklamak istiyen müfettişin bu hareketi de benim dikkatimi çekmişti. Onun için maliye müfettişlerini istettim. Bizde maliye müfettişleri hakikaten çok iyi imtihan vermış, süzülerek seçilmiş insanlardır. Benim de gerek ilk mektepten, gerekse üniversite hayatında tanıdığım çok değerli arkadaşları ekseriyetle Maliye Teftiş Heyetinde görür ve takdir ederim. Onun için maliye müfettişlerinin oraya gelmesini istedim. Ve biraz da vazife bakımından Hazineyi ilgilendiren tarafları da var. Maliye müfettişleri gitti, teftişe başladı. Üç gün sonra da emir aldılar, vergi reform komisyonuna gittiler.

Binaenaleyh, Maliye müfettişleri bu işin içerisine zaten girmediler. Ulaştırma müfettişlerinden, ki Uzunhekim'i en fazla himaye eden bir zat bile, Antoni Veder meselesinde onu suçlu telâkki ediyor. Diyor ki, 6 - 7 acente talibi vardı. Bunlar içerisinde Antoni Veder'e takdim ve tercih edilecek insanlar olduğu halde hiçbiri gerekçe zikretmeden onu betahsis tâyin etmiş olması suçtur diyor. Binaenaleyh ben vesikaya dayanıyorum. İdare Meclisi buyuruyorlar. Zaten İdare Meclisi de suçludur. Bizde kuvvetli idare meclisi üyesi bulunmıyan idare heyetlerinde maalesef idare meclisleri umum müdürün elinde bir kukladırlar. Ve Deniz Nakliyat Şirketi de böyledir. Onun için ben işe başlar başlamaz ilk iş Nâzım Uzunhekim'i uzaklaştırmak ve ondan sonra iki kıymetli denizciyi yanına vermek istedim. Fakat, ben geçen celsede bunları açıklamadım, şimdi sırası gelmişken açıklıyayım. Kemal Satır'la da mutabık kaldık. Kemal Satır bir müddet geçti. Dedi ki, şu umum müdürlerin değişmesini bir müddet tâlik edebilir misiniz? Bir Başbakan Yardımcısıdır. Karşılıklı saygı ile çalışıyoruz. Evvelâ itiraz ettim. Çok gecikmiyecek, bir ay sonra da onların icabına bakarız dedi ve gitti. Arkadan Nüvit Beyden bir telefon aldım. Sayın Satır'ı teşyi ederken böyle bir haber bıraktılar. Belki size söylemeyi unutmuşlardır. Bugün bana söylediler kabul ettim dedi. Maalesef pekiyi dedim onu kararnamede bırakacağız, fakat yeni iki unsur kararnameye koyuyorum dedim.

Şimdi Halet Beyi ne şahsan tanırım, ne bilirim ve ben şu partiye, bu partiye mensuptur diye adam seçilmemesine de daima taraftarım. Şahsi meziyet ve meslekî ehliyet kıstas olmalı ki, getirdiğimiz adam vazifesinde muvaffak olsun. Dedim ki, Sayın Satır'a olur, bunu tâyin ederiz, bizim esasen kontenjanda da değil, zaten bu, Emekli Sandığınındır. Mademki siz istiyorsunuz, Maliye Vekili istiyor, bizim itiraz hakkımız da yok, olur dedim. O da bu şekilde oldu. Ama benden evvelki Malik Yolaç Ulaştırma Bakanı Vekili iken bu işe el koydu, birçoklarını değiştirme yoluna gitti. O zaman Sayın

Başbakan iki bakımdan tereddüde düşmüş. Biri bir bakan mevcudolmadığı takdirde buna vekâlet eden Bakan, bunu yapabilir mi, yapamaz mı? Diğeri de esas bakımından yaptırdığı tetkikattır, müsteşarını da memur etmiş bu işe. Başbakanlık Yüksek Murakabe Meclisi üyeleri de bu işin içerisine girmişler yani, gizli bir tahkikat yapılmış. Ve Sayın Başbakan da kanaat getirmiş ki, bu adamın alınması lâzım. Bana müsteşar geldi, - dedi ki; siz Malik Beyin kararnamesine taraftar mısınız? Taraftarım dedim; ama kâfi değil. Ben hepsini birden değiştirmek istiyorum. Çünkü işe başladığım zaman Nâzım Uzunhekim'in de ilk senesi idi, ilk senesinde 45 milyon açık vermişti. Sonra 215 milyonluk zarar şu Batman ve Almak tankerlerinden mütevellit zarar da meydanda idi. 215 milyonluk zarar rakamlarla, vesikalarla sabitti. İşte Araştırma Komisyonunun da raporu meydanda ve zaten Araştırma Komisyonundan da şükranla bahsettim ki, onlar da bu suiistimale isabetle parmaklarını basmışlar, kabul etmişler. Şimdi Sayın Nüvit Yetkin arkadaşım benim söylemediklerimi bana maletmiş, hem de komisyonun benimsemediği hususları da komisyona maletmiş. Doğrusu bu şekil konuşmayı kendilerinden beklemezdim.

Şimdi ikinci nokta ki, bu da varit değildir. Dedi ki, ben bu meseleyi Bakanlar Kuruluna getirdim. O mesele şudur, biraz evvel Sedat Bey burada idi. O gün çalıştığımız arkadaşlar da hayattadırlar. Hepsine de itimadederim. Demiryollarının Umum Müdür Vekilinin vazifesine son verilmiştir. Gündem dışı olarak Bakanlar Kuruluna getirdiği budur. Ve Bakanlar Kuruluna Başbakan değil Kemal Satır Riyaset ediyordu. Ben cevap verdim, fakat Halk Partili arkadaşlarım hiçbir zaman partizan bir gayretin içinde bulunmadılar ve bu meselede beni haklı buldular. Arkadan PTT kararnamesi mevzuubahis idi. Hepsi birden feveran ettiler. Sonra Deniz Nakliyata intikal etti. Ben isterdim ki, iki Bakan arasında ihtilâf konusu olan bir meseleyi böyle ezberden sümmettedarik Bakanlar Kurulunda görüşmek değil de teşrih masasına döker gibi, vesikaları ile, delilleri ile Bakanlar Kuruluna izah edeyim. Onun için dedim ki, hay hay memnuniyetle arzu ederim. Gelecek oturum tensibederseniz dosyamı getiririm. Fakat ertesi gün Hariciye Vekili gündem dışı konuşmak istediği halde Başbakan bugün mevzular var, ben sizin ne diyeceğinizi biliyorum dedi ve sonra görüşürüz, dedi. Ona söz vermeyince ben de hiç istemedim. Çünkü benimkisi onunkine nazaran o kadar müstacel de değildi.

Fakat Başbakanı bu konuda iki defa ziyaret ettim. Birisinde Hariciye Vekili vardı. Bu müessese kötüye gidiyor. Ben mesul bir adam olarak ıstırap duyuyorum. Burada esaslı bir ıslahat yapalım dedim. Başbakan «Ben bunun karşısında değilim.» dedi. Söylediği budur. Nüvit itiraz etmiş, Bakanlar Kuruluna gelsin görüşelim, dedi. Ve imzaya hazır olduğunu söyledi. Ama yine gelmedi. Çünkü geçen gün arz ettiğim gibi itiraz eden Bakan kararnamenin kulağına bir pusla ekler, muhalif olduğunu zikreder. Müsteşar da onu gündeme koy. Bu şekilde görüşülür. Onun da bir âdâbı var. Fakat bu pusla raptedilmemiş. Sayın Nüvit Bey arkadaşımız bunu bilmezler mi? Çok iyi bilirler. Nitekim PTT kararnamesine böyle bir pusla eklediler. Buna da ekliyebilirlerdi.

Ondan sonra baktım işler gürültüye gidiyor. Hattâ İstanbul'dan ve Halk Partisinden bir milletvekili bir Bakan arkadaşa İstanbul'dan gelirken demiş ki, «Ben bu Ulaştırma Bakanı hakkında Meclis tahkikatı istiyeceğim. Neden diye sormuş, «Nedir bu Deniz Nakliyat Şirketindeki suiistimaller, şunlar, bunlar?». Fakat bereket versin o Bakan vaziyete vâkıf, diyor ki, «Aman Alpiskender senden yüz misli daha fazla taraftar bunu atmaya, fakat kararname çıkmıyor.» diyor.

Sonra arkadaşlar ben Sayın Başbakana bir mektup yazdım. Bu mektubu burada açıklamak durumunda değilim. Fakat size göstereyim. Ve bilhassa istirham ettim. Bu, günün birinde bir araştırma konusu, bir Meclis tahkikatı mevzuu olur. Bu itibarla bunu Bakanlar Kurulunda biran evvel görüşelim, dedim. Sayın Başbakandan istirhamda bulundum. Ama bundan bir netice alamadım. Binaenaleyh, kendime düşen vazifeleri fazlasiyle yapmış bulunuyorum. Sonra hissî, sabit fikirle hareket etmiştir ve bir kini, hıncı vardır diyorlar. Arkadaşlar itimat buyurun ki, beni yakından tanıyanlarınız çok iyi bilir ki, dünyada hislerini frenlemekte çok gayret gösteren bir arkadaşınızım. Ve hiçbir zaman hissî ve indî fikirlerle hareket etmedim. Sonra bu Uzunhekim'i

Bakan olmazdan evvel tanımazdım. Bir defa da görmedim. Bakanlığımda muameleleriyle tanıdım. Ve iyi tutunanları tuttum, yardım ettim. Fakat değiştirilmesi lâzım gelenleri de değiştirmek istedim. Ama neden pasif bir hizmete aldınız da büsbütün vazifeden atmadınız derler? Sayın Yetkin öyle bir imada bulundular. Bana kalsa doğrudan doğruya emekliye sevk etmekti. Ben o kadar etraflı bilgiye sahiptim. Fakat tutanlar vardı. Sonra Bakanlar Kurulundan çıkacaktı. Çünkü bunların tâyinlerindeki usul ne ise azillerinde, emekliye sevklerinde de bütün muamelâtta da aynı usule uyularak muamele yapılır. Ben buna imkân görmediğim için, karşımda muhalefet olmasın, bunu bir defa geri hizmete çekeyim. Ondan sonra müfettişleri işin içine sokar, salim bir tahkikat yaparım. Tahkikat neticesinde de daha zengin delillerle, yani birkaç delille değil de daha zengin delillerle emekliye sevk ederim dedim.

Şimdi bakınız bana gelen bir rapor var. Buna mukabil, olay sebebiyle bir vatandaş ölmüş bir diğeri yaralanmış ve ayrıca 500 000 liralık bir zarar olmuş... Ben ayrıca bundan bahsetmedim. Ben dedim ki, bu Garzan Tankeri hakkında iki iddia var. Biri Mobil - Oilin siparişini kabul etmiyerek ret cevabı vermek veya hiç cevap vermemek; bir de ölüme sebebiyet verme meselesidir. Encümen acaba soruyu mu müphem buldu bu Mobil - Oil meselesine temas etmemiş de yalnız adliyeye intikal eden kısma temas etmiş, denir.

Şimdi diğer hâdiseler dolayısiyle şöyle diyor. Müsteban buyrulacağı veçhile maddi ve manevi hasar bilânçosuna nazaran olayın sorumlularına teklif olunabilen cezalar bu kazaların tekerrürüne mâni olacak nitelik ve kuvvette bulunmaktadır. Diğer taraftan tahkikat raporundaki seyre göre kazanın vukuu vesaire diyor. Fakat, en mühim mesele şurada beliriyor. Deniz Nakliyat Genel Müdürlüğü idari kademelerindeki sevk ve idare aksaklıklarının önemli derecede tesirli olduğu kanaatine varılmaktadır. Sevk ve idare kademelerindekiler bilgiden ve mesleki tecrübeden mahrumdurlar deniyor. Bu alt tabakaya kadar iniyor. Bana böyle bir rapor geliyor. Kendileri bütün bu yolsuzluklara, buradaki işlere vâkıf değiller. Nitekim Pakistan'dan bir şikâyet geldi, bize göndereceğiniz adam evvelâ denizciliği bilsin, sonra en azından İngilizce bilsin, ama iki lisan bilirse daha iyi olur, dediler. Uzunhekim'de bunların hiçbirisi yoktu. Birçok böyle ikazlar da geldi ki, bu adam bu işin, buranın ehli değildir. Buradan almak lâzımdır. Bunun hissî tarafı nerede? Ben yoksa kendisini ne tanırım, ne de bilirim. Sonra arz etmiş olduğum gibi arkadaşım bir noktada ısrar ettiler. Fakat onun için münakaşaya girmiyeceğim. Dediler ki, «Bu araştırma konusu mutlâka mesuliyetli işlerde olur yahut, eskiden yoktu. «Evet eskiden yoktu, yeni Anayasamızın getirdiği bir müessesedir. Fakat, bunun için teamül vardır, ortada. Meselâ Kars'taki kuraklık dolayısiyle, orada hayvanların aç kalması dolayısiyle biz bir araştırma komisyonu kurmuştuk. Hattâ o zaman ben Adalet Partisinin Grup Başkanı idim. Bırakın dedim, Hükümet gelsin, Hükümetin hazır bulunduğu bir şekilde bu komisyonu teşkil edelim. Sonra Turhan Feyzioğlu'nu gördüm. Siz dedim, bu Anayasayı yapan hocalardan birisiniz. Araştırma müessesesi yeni. Binaenaleyh, oradan getirdiğin bilgilerle bu Hükümeti temsilen gel konuş, heyeti seçelim dedim. Çünkü mebuslar istiyorlar, böyle bir araştırma komisyonun gidip de böyle sık sık Kars'ta vukua gelen bu hâdiselerin illiyetini, sebeplerini, mahiyetini öğrenmek istiyorlar. Binaenaleyh, bugün başka mesuliyetsiz işlerde de meselâ üniversitede de bir araştırma konusu vardır. Yarın demiryolları lokomotif imal etmeli mi etmemeli mi diye tamamen mesuliyetsiz bir iş gelebilir. Sayın Yetkin : «Onun için bu hususta eğer bu işte mesul bir bakan aranırsa bu Sayın Alpiskender'dir.» deniyor. Ben her zaman yaptıklarının hesabını açıkça vermeye hazır bir arkadaşınızım. Alnım açıktır ve bu deniz nakliyat meselesine komisyon da vâkıf olmuştur. Çünkü komisyona da verdiğim yazılı bir vesika var. Bütün burada anlattıklarımı komisyona da anlattım. Fakat komisyonu tesir altında bırakmamak için şu meselenin dosyası Bakanlıktadır. Oradan daha fazla tafsilât alabilirsiniz, almanız da zaruridir, dedim. Ama bâzılarını daha ileri giderek, çünkü tam bir kanaat sahibi idim. Yazılı olarak verdim. Bakan iken de yapmıştım. Maliye müfettişlerini gönderdim. Muhakkikler gönderdim. Sonra Bedrettin Seyhan, İhsan Baç ve Celâl Varol isimli üç kıymetli denizcilikte bilgilidir. Bunların ikisi maliye-

den yetişme değerlerdir. Bunları memur ettim. Ve bunların verdiği raporları biraz evvel sizlere okudum. Plânı tatbik edilmemiş yüzlerce maddesi vardır. Zaten plân program tanımamıştır. Bunları bir tarafa atmıştır. Şimdi Nâzım Uzunhekim'in aile masrafları hususunda komisyon başka şekilde izah etti, arkadaşımız da başka bir şekilde izah ettiler. Ama ben buna girmiyeceğim. Komisyon zaten kararını vermiş. Yalnız 260 bin dolâr meselesinde Sayın Nüvit Yetkin arkadaşımız bir sual tevcih ettiler. Ona cevap verdiğim halde hâlâ ben onu tavzih etmemişim gibi, yahut önerge sahibinin önergesinden anlaşılan mânayı takibettiğim şeklinde bir konuşma yaptılar. Ben 260 bin dolârın ödenmesi kanuna usule aykırıdır demedim. Hükümetin girdiği taahhütler dolayısiyle Devletin mesuliyeti kaidelerine uygundur dedim ve iki de misal verdim. Birisi 6 - 7 Eylül hâdiseleri, biri de Kromit meselesi.

Devlet taşıdığı mesuliyet icabı bu gibi vecibelerini yerine getirir. Ama, benim temas ettiğim nokta ve komisyon raporunda eksik bulduğum nokta buna gidilmiyebilirdi. Çünkü, bu anlaşma 3 Haziranda yapılmış. 6 Haziranda liberasyona gidilmiş, yani sistem değişmiş. Eskiden Avrupa limanlarından Türkiye'ye girecek malların hemen hemen yüzde yüzü Türk vapurları ile gelirdi, yüzde yüzü Türk vapurları ile çıkardı. Fakat, şart değişmiş, şart değişince Almanlara vermiş olduğumuz 750 bin dolârlık navlun mukavelesini liberasyondan sonra Deniz Nakliyat Şirketi vâkıf olsa idi, bu işte hassas olsa idi yahut bilgili olsa idi, müracaat eder, değiştirir ve 27 Haziranda yani, 6 Hazirandan sonraki anlaşmaya gitmezdi. Suç mevzuu burada ve bunu da tahkik ettirdik. Yine Bedrettin Seyhan, Celâl Varol ve İhsan Baç raporlarında bunun da üzerinde durmuşlardır. Başbakanlık yüksek murakıpları da yine bunun üzerinde durmuşlardır. Şimdi, bir kin veya her hangi bir mesele ile değil de neden bunlar? Ben sizin namınıza Kabineye girdim. Orada sizlerin namına çalıştım. Binaenaleyh, muhterem araştırma komisyonu bâzı hususları heyetin takdirine arz etmiş. Fakat kanaat izhar etmemiş. İçtüzüğe göre kanaat izhar etmek haklarıdır, salâhiyetleridir. Kanaat izhar etselerdi, daha iyi olurdu. Onun için Sayın Gerger arkadaşımızın diğer izahatını tamamen kabul etmekle beraber, yalnız bu bakımdan bir noktada kendilerinden ayrılıyorum. Kanaat izhar edebilir. Ama, komisyon belki ince düşünmüş, ona da hürmet ederim. Bu da şayanı hürmet bir husustur. Heyetin takdirine bırakıyor. Böyle olunca, içinizde bu işlere en çok girmiş olan, yani taşıdığı mesuliyet icabı bendeniz kendimi vazifeli addettim, Senato zabıtlarına bunları geçirmek için. Yoksa Uzunhekim'le benim ne alışverişim var ve ne de bir münasebetim.

İkinci mesele, Amiral Özdeş vefat ederken, deniz hastanesinde; vefat etmeden demiş ki : «Aman ben konuşacağım, Salı gününe beni buraya yetiştirin.» Zaten bu konuşmayı çok arzu ediyordu. Sonra dışarı çıkmış gelmiş, bir fenalık hissetmiş. Bunun üzerine : «Benim Gençlik Caddesinde yeğenimin evinde bir dosyam var, aman bu dosyayı Ferit Alpiskender Beye hürmetlerimle iletin, çünkü ben bu işe yetişemiyeceğim» demiş. Şimdi birişi vazifeten, ikincisi, bir vasiyet dolayısiyle ikinci bir vecibe de geldi. Ve iki vazife birleşince, rakamlara, vesikalara bağlı kalarak izahlarda bulundum. Muhterem Reisin ikazlarına uymamış olsa idim, bu Londra mektubunu ve diğer vesikaları da okuyacaktım. Ama, onlara lüzum hissetmedim. Şimdi, basiretli bir tüccar diyorlar. Basiretli bir tüccar bir armatörle üç beş santim kısmak için onunla rekabete girişmek midir? Yoksa, British Petroleum, Mobil Oil 6 - 7 milyonluk bir taşıma teklif ettiği halde altı ay, sekiz ay bu yazılara cevap vermemek midir? Bizzat ben Ulaştırma Bakanı, olarak Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanının ricası ile tanker aradım. Çünkü bir ecnebi tankerin İskenderun'da tahaşşüdetmiş donanmamızın arasına girmesi uygun bulunmuyordu. Ama, gelmedi. Vatanperverlik, efendim, vapurları teslim ederken, Deniz Kuvvetlerine aksak, kalifiye personelden mahrum bırakmak ve birtakım aletlerini eksik bırakarak, ikinci bir refah hâdisesi yaratacak şekilde hareket mi edeyim? Ben bunları söylemedim. Fakat, en büyük hakikatleri rakamlar ve vesikalar ifade eder. Deniz Kuvvetleri Kumandanının bizde de raporları vardır, yazıları vardır. Ve bizzat Başbakanın bana bu işleri ne yapacaksınız diye sormuşluğu da var.

İpar gemileri meselesine temas etti. Sayın Yetkin, benim orada bakan olarak birçok işler yapabileceğimi söyledi. 440 sayılı Kanun teşekküle geniş bir muhtariyet vermiştir. Ben nihayet murakabe vazifemi yaparken hatırlatırım, yazarım, söylerim; yapılmadığı zaman hakkında takibatta bulunurum. Fakat bizzat kendimi Umum Müdür yerine koyarak bu işleri yapma yetkisini haiz değilim ki. Bunları söyledim. Deniz Kuvvetleri Kumandanına ricada bulundum. Şirkete yazı yazdım. Bizzat şifahen söyledim. Bütün bunları yaptım. Fakat meselâ Denizcilik Bankası Umum Müdürü vardı, gayet güzel çalışırdı. Bu da bunları alıp değerlendirebilirdi.

Arkadaşlar Sayın Yetkin arkadaşımızın söylediği birçok şeyler var ki, bunlar vesikalara uymamaktadır. Zaten ben bunları vesikaları okuyarak arz ve izah ettim. Muhterem Araştırma Komisyonu da raporunda zaten dört, beş yolsuzluğu tesbit etmiş, bâzılarını takdire bırakmış, bâzılarını da görmemiş, yani suç görmemiş ama ben kanaatlerimi orada da izah ettim. Sayın Nüvit Yetkin Uzunhekim'i müdafaa sadedinde bâzı şeyleri söylediler. Şu mesele, bu mesele dediler. Ben bu...

NÜVİT YETKİN (Malatya) — Ben fikrimi söyledim.

BAŞKAN — Sayın Yetkin müdahale etmeyiniz.

FERİT ALPİSKENDER (Devamla) — Meselede tekrar tafsilâta girişmek istemem. Hem kıymetli zamanlarımızı zâyi etmeye mahal görmem. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen var mı?

ARAŞTIRMA KOMİSYONU ADINA AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Kısa mı uzun mu?

ARAŞTIRMA KOMİSYONU ADINA AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Çok kısa efendim.

BAŞKAN — Buyurun Komisyon adına.

ARAŞTIRMA KOMİSYONU ADINA AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım, karşılıklı konuşmalardan Araştırma Komisyonunuzun ne kadar tarafsız hareket ettiğini karşılıklı iddia ve müdafaaları tesbit ederek huzurunuza getirdiğimizin anlaşıldığını tahmin ettiğimiz için her madde üzerinde ayrı ayrı konuşmıyacağım. Yalnız şunu arz etmek istiyorum; bir usul hakkında itirazda bulunuldu. Yani Senatonun Araştırma Komisyonu suç isnadedilen hususlarda bir İktisadi Devlet Teşekkülünde araştırma yapabilir mi? Bunu Komisyon teşkil edildiği zaman ariz ve amik tetkik ettik. Hakikaten Anayasa, araştırmayı Meclisin murakabe vazifeleri meyanında tadadetmektedir. Meclis murakabesine tabi olanlar da Bakanlardır. Fakat bâzı mevzular varki, Bakanla ilgili olmadığı halde her hangi bir müessesede cereyan eden bir hâdisenin mahiyetinin bizzat Meclis tarafından öğrenilmesi zarureti doğmaktadır. Bu hâdisede daha evvel sözlü soru verilen cevaplar önerge sahibini belki tatmin etmemiş olacak ki, ayrıca Senato tarafından bir araştırma yapılmasını teklif etti. Yüksek Heyetiniz buna karar verdi. Anayasayı tetkik ettiğimiz zaman Meclis araştırması meyanında suçluların misal olarak gösterdiğini müşahede ettik. Orada Anayasa için müzakere cereyan ederken sözcünün verdiği misaller suç mahiyetinde olan misallerdir. Burada bir Parlâmento üyesini ve bir Bakanı her hangi bir Meclisi bir suç zımnında araştırma imkânı dâhiline sokan hükümler bulunması bakımından hakikaten garip gelmekle beraber bâzı mevzularda bakanların verdiği cevabın daima hakikate intıbakı düşünülmiyeceği için Meclis tarafından bu hâdisenin bizzat tetkik edilmesi, araştırılması zarureti bu müesseseyi getirmiştir. Binaenaleyh yaptığımız tetkikte bir suç mevzuunun da araştırılması mümkündür dedik ve tetkiki ondan sonra yürüttük.

Şimdi ikinci kısma temas etmek istiyorum. Deniyor ki, Araştırma Komisyonu kanaatini bâzı mevzularda izhar etmemiştir. Arkadaşlar, Anayasa, geçen bir münasebetle tekrar bahsetmiştim, kuvvetleri biribirinden ayırmıştır. Falan mevzu suçtur demek hakkı adliyeye ait bir haktır. Yalnız Bakanlar hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisinin adlî bir tahkikat yaptığı vakıadır. Bir Bakan hakkında suç isnadedildiği zaman adlî bir vazife gördüğü için Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonu, bunun falan mevzu suçtur demesi mümkündür. Sorgu hâkimi sıfatiyle hareketle adlî bir vazife ifa eder. Falan suçtur ve şu mahiyettedir demesi mümkündür. Biz burada iddiayı tesbit ettik, müdafaayı tesbit ettik, iddia ve müdafaayı teyideden delilleri ortaya koyduk ve işin mahiyetini şu şekilde gördük dedik. Fakat şu vazifeyi suiisti-

mal suçudur, burada nüfuz suiistimali vardır, şurada zimmet vardır, irtikâp vardır diye adlî makamın tavsif etmesi lâzımgelen bir vazifeyi ifa etmedik. Bu bizim hakkımız değildir. Şimdi burada falan suçtur, değildir, gibi kanaatler izhar edilmemiştir şeklindeki beyanlar bizim Anayasanın ruhuna sadakatle hareket etmemizden ileri gelmektedir.

Biz bir vakıayı tesbit ediyoruz. Şu vâkıanın ne cins suç olduğunu tâyin adlî makama aittir. Ve gerekli takibatı yapıp yapmamak da ona âmir olan idari makamlara aittir. Biz sadece o mevzudaki delilleri toplamış bulunuyoruz.

Bir de bu rapor hakkındaki fikrimizi ifade etmek isterim :

Arkadaşlar; rapor Yüksek Heyetinize getirilmiş bir malûmat mecmuasıdır. Her parlmanterin bu raporu tetkik etmek, suç gördüğü mevzularda Bakana sual tevcih etmek suretiyle onu suç mevzuunda takibat yaptırmaya sevk etmek hakkıdır. Yine yaptığımız incelemelerde Bakanın mesuliyeti varsa her üyenin T. B. M. M. ne bir önerge vermek suretiyle Bakan hakkında tahkikat yaptırması mümkündür. Şu saatlerde her mevzu hakkındaki cevaplarımızı ayrı ayrı arz etmekle zamanımızı almıyacağım. Hepsinin cevabı raporda mevcuttur. Tarafsız hareket edilmiştir. İddiaya da ehemmiyet verilmiştir. Müdafaaya da ehemmiyet verilmiştir. İddia ve müdafaayı teyideden deliller raporda gösterilmiştir. Bundan sonra takdir Yüksek Heyetinizindir. Bir suç görüyorsanız suçlu hakkında takibat yapmak için Bakanı Anayasanın gösterdiği denetleme yollarından biri ile tazyik, onun hakkında takibat yapmak mümkündür. Eğer bu hâdiselerin devam ettiği zamanda bir Bakan suçlu ise Bakan hakkında soruşturma yapmak için T. B. M. M. ne müracaat etmek mümkündür. Rapor muhterem arkadaşlarımızı, bu mevzu üzerinde aydınlatıcı bilgilerle doludur. Keyfiyeti hepinizin ayrı ayrı takdirlerinize arz eder cümlenizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Yok. Deniz Nakliyat yollariyle ilgili Meclis Araştırması Komisyonunun raporu üzerindeki görüşmeler bitmiştir. Devlet Demiryolları hakkında olup gündemin ikinci kısmındaki rapor çok kısa olmakla beraber vakit bir hayli geçmiş bulunmaktadır. (Bayram ertesi, sesleri.) Bir önerge vardır okutuyorum.

Yalnız bu önerge hemen birleşimi kapatma mahiyetinde değildir. Okuyunuz.

Yüksek Başkanlığa

Araya Bayram tatilinin girmesi dolayısiyle ve Bütçe görüşmelerine hazırlanma imkânının da sağlanabilmesi için 1 Şubat 1966 ya kadar ara verilmesini arz ve teklif ederiz.

A. P. Grupu Başkanı	C. H. P. Grupu Baş. V.
Fethi Tevetoğlu	Hıfzı Oğuz Bekata
M. B. Grupu Başkanı	Kontenjan Grupu Başkanı
Fahri Özdilek	Âmil Artus

BAŞKAN — 1 Şubat 1966 tarihine kadar ara verilmesi hususunu oylarınıza arz edeceğim.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Efendim, bir temennide bulunacağım.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

AHMET NUSRET TUNA (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlar; Başkanlık Divanını bir hususta ikaz etmek istiyorum. Biz, kanunların müzakeresi bakımından çok az zamanı olan bir müesseseyiz. Bir daha bu gibi ara vermeler lâzımgeldiği zaman bunun tatil anlaşılmasını rica ediyorum.

Şimdi, müddeti biten kanunlar var. Bir daha bu gibi teklifler geldiği zaman bunu Başkanlık Divanları konuşmalıdırlar. Ve bir daha sıkışık hale gelmiyelim.

BAŞKAN — Sayın Tuna'nın dediği cihetî Başkanlık Divanı bugün araştıracağı sırada Millet Meclisi her nedense hiçbir şekilde ve surette Cumhuriyet Senatosu Başkanlık Divanı ile bir istişare lüzumunu hissetmeden bu cihete gitmiş bulunmaktadır. Ve bir emrivaki ile karşı karşıya bulunduğumuz için birşey yapamamışızdır. Söyledikleri husus cidden çok yerinde ve zaruridir. Bir emrivâki ile karşı karşıya kalmışızdır. 1 Şubat 1966 tarihine kadar ara verilmesi hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi açık oylama neticeleri vardır, okuyoruz.

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısına 101 sayın üye oy kullanmıştır. 101 kabul oyu tesbit edilmiştir. Salt çoğunluk sağlanmıştır.

1965 yılı Kalkınma İstikrazı hakkındaki kanun tasarısı üzerinde 93 sayın üye oy kullanmış 93 kabul, oyu tesbit edilmiştir. Tasarı kanunluğu kabul edilmiştir.

1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı üzerinde 106 sayın üye oy kullanmış. 105 kabul, 1 ret oyu tesbit edilmiştir. Salt çoğunluk sağlanmıştır.

Hendek kazası, Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifi üzerinde 69 sayın üye oy kullanmış 48 kabul, 17 ret, 4 çekinser oy tesbit edilmiştir.

1 Şubat Salı günü saat 10,00 da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,40

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

B — YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal'ın; yurt dışına çıkan bakanlara dair sözlü soru önergesi ve Başbakan Süleyman Demirel'in cevabı (7/243)

7 . 11 . 1964

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Soracağım suallerin Sayın Başbakan İsmet İnönü tarafından Cumhuriyet Senatosunda sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ve teklif ederim.

Adana Senatörü
Dr. Sakıp Önal

Sayın Başbakan;

Sayın Ferid Melen - Maliye Bakanı, Sayın Muammer Erten - Sanayi Bakanı, Sayın Fennî İslimyeli - Ticaret Bakanı, Sayın Feridun Cemal Erkin - Hariciye Bakanı, Sayın Kemal Demir - Sağlık Bakanı, Sayın Malik Yolaç - Devlet Bakanı, Sayın Fennî İslimyeli - Ticaret Bakanı, Sayın Feridun Cemal Erkin - Hariciye Bakanı, Sayın İbrahim Öktem - Millî Eğitim Bakanı, Sayın İlhami Sancar - Millî Savunma Bakanı, Sayın Bülent Ecevit - Çalışma Bakanı, Sayın İbrahim Öktem - Millî Eğitim Bakanı, Sayın Turan Şahin - Tarım Bakanı, Sayın Ferit Alpiskender - Ulaştırma Bakanı, yukarda isimlerini yazmış olduğumuz bakanların 9 . 10 . 1964 tarihinden 1 Kasım 1964 tarihine kadar geçen elli gün içerisinde yurt dışına çıkmış oldukları Cumhuriyet Senatosunun 3 . 11 . 1964 tarihindeki oturumunda Sayın Reisicumhurun okunan tezkereleriyle anlaşılmış bulunmaktadır.

Sayın Başbakan: Siyasi ve idari hayatımız, içte huzursuz; dışta Kıbrıs hâdiseleri ve skandallar dolayısiyle millî grurumuz rencide edilmiş, milletçe itibar ve haysiyetimiz çiğnenmiş olduğu malûmunuzdur.

Malî ve iktisadi hayatımız mefluç hale gelmiş, ticari hayatımız iflâslarla perişan durumda; bir nevi insafsız vergi sayılan emisyon altı milyar lirayı aşmış, bütçe açığı bir buçuk milyar lirayı geçmiş durumdadır. Millet siyasi, iktisadi, ticari sarsıntı ve huzursuzluk içinde kıvranırken, bakanların yurt dışına birbiri ardına seyahat etmeleri vatandaşlar arasında ayrıca bir huzursuzluk unsuru olmuştur. Hem kemerleri sıkalım deriz hem de bakan olarak turistler gibi dış memleketleri gezelim isteriz. Bu hususların bugünkü şartlar altında tefsirini Hükümetin başı olarak Başbakanın takdirine bırakıyorum.

Memleket efkârı umumiyesinde azınlık haline gelmiş bir siyasi partinin plâtformu üzerinde vücut bulmuş Hükümetimizin ağır mesuliyetlerini müdrik olması zaruridir kanaatindeyiz.

Bu şartlar altında yukarda isimlerini arz ettiğimiz sayın bakanların,

1. Hükümet ve Başbakan tarafından mı vazifeli kılındıkları?

2. Hükümetçe vazife verildi ise, memleketimize ne gibi hizmetler sağladıkları, gerekçeleri ile birlikte açıkça izahı.

3. Bakanlıklar kendi bünyeleri içerisinde dış seyahat imkânları sağladı ise, esbabı mucibelerinin, neler olduğu; memleketimize hangi hizmetleri sağladığının açıklanması.

4. Bakanların yabancı memleketlere yaptıkları bu seyahatlerin malî portesinin ne olduğunun rakamla açıklanmasını Sayın Başbakandan rica ve istirham ederim.

T. C.
Başbakanlık 22 . 1 . 1966
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Sayı: 77 - 990/515

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi: a) 9 . 11 . 1964 tarihli ve 6/291 - 4342/5606,

b) 3 . 1 . 1966 tarihli ve 7/243 - 4342 - 6/291/397 sayılı yazılarımız.

Yurt dışına çıkan bakanlara dair Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal tarafından Başbakanlığa yöneltilen ve bilâhara İçtüzüğün 124 ncü maddesine göre yazılı soruya çevrilen önergesine verilen cevabın ilişik olarak sunulduğunu arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sayın Sakıp Önal'ın 9 . 10 . 1964 tarihi ile 1 . 11 . 1964 tarihi arasında yurt dışına çıkan bakanlarla ilgili soru önergesi cevabıdır.

9 . 10 . 1964 tarihi ile 1 . 11 . 1964 tarihi arasında Milletlerarası Para Fonu, Dünya Bankası Kalkınma Birliği ve Finansman Kurumlarının Tokyo'da yapılan Guvernörler Heyeti toplantılarına Sayın Ferid Melen vazifeli olarak iştirak etmişlerdir.

Bakanın yol parası ile yevmiyeleri adı geçen kuruluşlarca karşılandığından bu seyahatin bütçemize 4 000 liralık bir malî külfeti olmuştur.

Yine aynı tarihler arasında Sanayi Bakanı Sayın Muammer Erten, Finlândiya Hükümetinin resmî dâvetine icabet etmek üzere, Hükümetçe görevlendirilmiştir. İktisadi sınai ve kültürel münasebetlerimizin geliştirilmesi konularında çeşitli temaslarda bulunan bu seyahatin malî portesi 16 bin, 20 bin liradır.

Dışişleri Bakanı Sayın Feridun Cemal Erkin'de aynı tarihler arasında yurt dışına üç seyahat yapmıştır.

Bunlardan birincisi Başbakanın tensibi üzerine ve İspanya Hariciye nazırının memleketimizi ziyaretine bir karşılık olarak yapılmıştır.

6 kişilik bir heyet tarafından yapılan ve memleketimizi ilgilendiren çeşitli konuları kapsıyan bu iadeyi ziyaretin masraf yekûnu 57 bin 702 lira 50 kuruştur.

İkinci seyahat, üyesi bulunduğumuz kalkınma için Bölgesel İşbirliği Teşkilâtının Tahran'da yapılan toplantısı ile ilgili bulunmaktadır.

7 kişilik bir heyetçe Hükümetimizi temsilen yapılmış olan bu seyahatin masrafları 55 bin 690 lira elli kuruşa bâliğ olmuştur.

Üçüncü seyahat, Rusya, ile olan münasebetlerimize dostane bir veçhe vermek maksadiyle ve beş kişilik bir heyetle birlikte yapılmıştır.

Sayın Bakan tarafından Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri Komisyonlarının müşterek oturumlarında maksat ve mahiyeti geniş bir şekilde açıklanan bu seyahatin masrafları 49 bin 180 lira 50 kuruş olmuştur .

Sayın Fennî İslimyeli de bu tarihlerde iki defa yurt dışına çıkmıştır.

Bulgar Hükümetinin daveti üzerine yapılan bu seyahat iki memleketin ticari ilişkilerini geliştirilmesiyle ilgili bulunmaktadır.

Diğer seyahat, Tahran'da toplanan Bölgesel Kalkınma için İşbirliği Teşkilâtı toplantısına Dışişleri Bakanı ile birlikte yaptıkları seyahattir.

Bunlardan birinci seyahatin masrafı 4 bin 660 lira 15 kuruş, ikinci seyahatin masrafı ise 10 bin 495 lira 50 kuruştur.

Sayın Kemal Demir ise aynı tarihlerde Yugoslavya ve İsveç'e iki seyahat yapmıştır.

1960 yılında memleketimizi ziyaret eden bir Yugoslav Heyetinin ziyareti sırasında takarrür eden ve iki memleket arasındaki kültürel münasebetlerin geliştirilmesine mâtuf bulunan bu seyahat ile, İsveç Hükümetinin daveti üzerine, ve sağlık hizmetlerinin tatbikatı ile ilgili bulunan İsveç seyahatinin refaketlerindeki heyetlerle birlikte masraf yekûnu 34 bin 332 liradır.

Sayın Malik Yolaç bu tarihlerde, olimpiyat oyunlarında organizasyonu ve dünya sporunu tetkik maksadı ile ve Başbakanın müsaadesi üzerine Tokya'ya özel surette bir seyahat yapmış, 35 bin liraya baliğ olan masrafı kendileri ödemişlerdir.

Aynı tarihler arasında üyesi bulunduğumuz ve 77 memleketin eğitim Bakanlığının katıldığı 13 ncü UNESCO Genel Konferansına Sayın İbrahim Öktem Hükümetimizi temsilen iştirak etmişlerdir.

Paris'te yapılan bu seyahatin masrafları 17 bin 966 liradır.

Sayın İlhami Sancar aynı tarihler arasında Başbakan'ın muvafakati ile Federal Almanya Hükümeti Millî Savunma Bakanının ziyaretini iade etmek üzere Almanya'ya gitmiştir.

Memleketimizin askerî ihtiyaçları ile her iki memleket arasındaki işbirliğinin artırılması hususlarında çeşitli meselelerin görüşüldüğü bu seyahatin bilânçosu heyeti üyeleri dâhil 23 bin 695 lira uçak bileti ücreti ile döviz olarak 1 645 lira harcırah ve 600 lira zaruri masraftan ibarettir.

Sayın Bülent Ecevit de aynı tarihler arasında yurt dışındaki işçilerimizin durumlarını ve meselelerini incelemek üzere bir dış seyahat yapmıştır.

Bu seyahatin masrafı 30 bin 956 liradır.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtının Salzburg şehrinde akdedilen Avrupa Bölge Toplantısına Hükümetimizi temsilen katılan Sayın Turhan Şahin'in bu seyahati dolayısiyle 6 238 lira 13 kuruş masraf yapılmıştır.

Bu tarihlerde Fransız PTT Bakanının vâkı dâveti, Dışişleri Bakanlığının uygun mütalâası ve Başbakanın izni ile Bakanlığını ilgilendiren konularda tetkiklerde bulunmak üzere Fransa'ya giden Sayın Ferit Alpiskender bu seyahati dolayısiyle harcırah almamıştır. Biletleri de Fransa Hükümeti tarafından sağlandığından kendisine, sadece 10 günlük seyahat yevmiyesi karşılığı olan 440 dolârlık döviz verilmiştir.

2. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi M. Nuri Âdemoğlu'nun, umum müdür ve müdürlerin vazifelerine geç geldiklerine dair, yazılı soru önergesi ve Başbakan Süleyman Demirel'in cevabı (7/236)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını müsaadelerinize arz ederim.

7 . 12 . 1965
Cumhuriyet Senatosu Üyesi
M. Nuri Âdemoğlu

Hemen bütün bakanlıklara bağlı umum müdür ve müdürlerin büyük bir kısmının vazifelerine geç geldikleri, ekseriya toplantı esbabı mucibesiyle vazifelerinde bulunmadıkları bir gerçektir. Bu devamsızlık Devlet ve memleket işlerinin geri kalmasına ve geç nitelenmesine sebebiyet vermektedir.

Bu sebepten Devlet dairelerinde işi bulunan vatandaş 3 günde neticelendireceği bir mevzuu 10 günde ancak sona erdirebilmektedir. Seçim bölgelerimizi alâkadar eden mevzularda biz de aynı müşkilâtla karşılaşmaktayız. Bu devamsızlık ve işlerin geç kalmasına ne gibi bir çarenin ve tedbirin düşünüldüğünün bildirilmesini dilerim.

T. C.
Başbakanlık 26 . 1 . 1966
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı: 77 - 8/551

Konu : Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi M. Nuri Ademoğlu'nun önergesi.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi: 8 . 12 . 1965 tarihli ve 7/236 - 5686/204 sayılı yazınız.

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi M. Nuri Âdemoğlu'nun, genel müdür ve müdürlerin vazifelerine geç geldiklerine dair yazılı sorusuna verilen cevabın ilişikte sunulduğunu arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

10 . 1 . 1966 tarihli ve 27 - 5/285 sayılı genel yazı suretidir.

Bakanlıklara

Devlet memurlarının kanuni çalışma saatleri içinde işlerinin başında bulunmaları vazifelerinin en tabiî icabıdır.

Âmir durumunda bulunan her kademedeki vazifelilerin de maiyetlerindeki personelin devam ve çalışma durumunu kontrol ve takibedebilmek ve bilhassa onlara iyi bir örnek olmak bakımlarından aynı icaba uymak hususunda hassasiyet göstermeleri beklenir.

Memleketimizin içinde bulunduğu şartlar ve milletçe kalkınmamızın gerektirdiği geniş hizmet ihtiyaçları yönünden bütün Devlet personelinin zaman zaman normal çalışma süreleri dışında da büyük gayretler sarf etmek durumunda olduğu bir gerçektir.

Bu cihetleri göz önünde bulundurarak, büyük küçük her derecedeki memur arkadaşların geniş bir vazife ve sorumluluk anlayışı içinde çalışma saatlerinde mutlaka işbaşında bulunmayı titizlikle riayet edilen bir alışkanlık halinde be-

nimsemeleri lüzumunu belirtir. Bu hususta her dairede gerekli tedbirlerin alınmasını önemle rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi M. Nuri Âdemoğlu'nun Umum Müdür ve müdürlerin vazifelerine geç geldiklerine dair soru önergesinin cevabıdır.

Hangi derecede olursa olsun memur ve âmirlerin mesai saatlerinde işleri başında bulnmaları kanunî bir mecburiyettir.

Bu mecburiyete riayetkâr âmir ve memurlarımız çoğunluğu teşkil etmekle, zaman zaman bu icaba uymıyan hallerle de karşılaşıldığı bir gerçektir.

Başbakanlıkça üzerinde hassasiyetle durulan bu konu önemle ele alınmış ve sureti ilişikte sunulan 10 . 1 . 1966 tarihli ve 27 - 5/285 sayılı genelgemizle keyfiyet bir kere daha Bakanlıklara duyurulmuştur.

Tetkikinden de anlaşılacağı üzere, genelgede, her derecedeki memurların bu icaba uymaları istendiği gibi ayrıca, maiyetlerindeki memurların devam ve çalışma durumunu kontrol edebilmek bakımından olduğu kadar onlara örnek olmak itibariyle de âmirlerin bu icaba titizlikle riayet etmeleri bilhassa belirtilmiştir.

8. — DÜZELTİŞLER

31 nci Cildin 8 . 1 . 1966 tarihli 29 ncu Birleşiminde aşağıdaki düzeltişler yapılacaktır

Sayfa	Sütün	Satır		Yanlış	Doğru
548	2	Baştan	2	. Her	. İşte her
548	2	»	23	Kıbrıs'ta	Kıbrıs'da
548	2	»	26	edilmektedir.	etmektedir.
548	2	»	27	bakılınca açıkca	bakılınca, açıkca
548	»	Sondan	2	İngiliz tarafından	İngilizler tarafından
548	2	»	2	bu dost-	bu, dost-
549	1	Baştan	33	olup kendi	olup, kendi
549	2	»	33	okundu	okundu, elbette.
549	2	Sondan	5	Zürüh	«Zürich
550	1	Baştan	8 - 9	Hükümetinden haiz olduğu durum ve	Hükümete ait durumların ve
550	1	»	20	nıldı	nıdı
550	1	Sondan	14	fûsubu	rusubu
550	2	Baştan	1	zın Johonson'un	zın «Johnson'un
550	2	»	13 - 14	Amerika'da mı?	«Amerikada mı?»
550	2	»	25	; garanti şartları	; «garanti şartları
550	2	Baştan	27	değildir,	değildir.»
550	2	Sondan	17	Büyükelçisi müdahale	Büyükelçisi «müdahale
550	2	»	16	bulduk, dediler.	bulduk» dediler.
551	1	Baştan	15	çok zaıf	çok zaaf
551	1	»	22	kullanıyor: Dinî	kullanıyor: «Dinî
551	1	»	24	yoldur.	yoldur.»
551	1	Sondan	15	ki Kıbrıs	ki «Kıbrıs
551	1	»	14	gelmeden	gelmeden»
551	1	»	13	halledilmelidir.	halledilmelidir.»
551	1	»	7	karşılaştırılma-	karıştırılma-
551	1	»	6	hüviyeti	hüviyeti,

Sayfa	Sütün	Satır		Yanlış	Doğru
552	1	Baştan	14	çünkü 4 Mart	çünkü «4 Mart
552	1	»	15	sureti	cür'eti
552	1	»	17	önliyecektir, diye	önliyecektir.» diye
552	1	»	19	hizmettir, diye	«hezimettir» diye
552	1	»	25	bahsederken,müdahaleyi	bahsederken, «müdahaleyi
552	1	»	27	kârdır, dediler. Kıbrıs	kârdır.» dediler. «Kıbrıs
552	1	Sondan		tedbirler olmaktır.	tedbirler almaktır.»
553	2	Baştan	18	olacaktır. «Bunu	olacaktır.» Bunu
553	2	»	19	diyor.» şayet	diyor. «şayet
553	2	»	21	kendi kendileri	kendi liderleri
553	2	»	23	durumdayım.»	durumdayız.»
556	1	Sondan	18 - 19	iç cephesini sükûna kavuşturmak için	iç cephesi şükûna kavuşur.» İşte mesele üzerindeki münakaşaların iç cephesini sükûna kavuşturmak için
558	2	Baştan	22	yani grupumun da	yani grupunun da
558	2	Sondan	15	göre, Londra	göre «Londra
558	2	»	13	edilecektir. Sayın	edilecektir.» Sayın
558	2	»	10 - 8	ise, şimdilik başvurulmıyacaktır.	ise, şümullü bir silâhlı müdahale olacağından şimdilik başvurulmıyacaktır.»
558	2	»	6	göre, Türk	göre; «Türk
558	2	»	2	kalır. Henüz	kalır.» Henüz
559	1	Baştan	3	Hükümette.. Kıbrıs'ta	Hükümette.. «Kıbrıs'ta
559	1	»	6	çıkmıştır.	çıkmıştır.»
559	1	»	8	ise, Kıbrıs'ta	ise, «Kıbrıs'ta
559	1	»	9	taksimdir. Görülüyorki	taksimdir.»
559	1	»	27	yorum. Biz	yorum. «Biz
561	1	»	9	da ne oldu? Bir	olan oldu, bir
561	1	»	21	içinde	içine
561	1	Sondan	19	kabul millî	kabul bir millî
		»	18	Bu gruplarda	Bu, gruplarda
		»	17	prensiplerle	prensiplerde
		»	15	tamamlansın	tamamlanan
		»	13	Hükümet artık	Hükümet, artık

31 nci cilt 6 . 1 . 1966 tarihli 27 nci Birleşimde aşağıdaki düzeltişler yapılacaktır

446	2	Baştan	25	önceki Millet	önce Millet
446	2	»	27	konusu Londra	konusunda Londra
446	2	Sondan	13 - 14	yarattığı	yaptığı
447	1	Baştan	2	Hükümetini millete henüz	Hükümetin henüz
447	1	»	4	içerisinde	içerisine
447	1	»	15	Sayın Bakan	Sayın Dışişleri Bakanı
447	1	»	27	ümidetmemiz yerinde olur	ümidetmemiz hakkımızdır.
447	1	Sondan	8	bir çok partili	çok partili
447	2	»	3	ittifakını İngiliz	ittifakını bozmamış, İngiliz

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Salt çoğunluk sağlanmıştır.)

Üye sayısı :	184
Oy verenler :	101
Kabul edenler :	101
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	79
Açık üyelikler :	4

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Muc'p Ataklı
Kadri Kap'an
Suphi Karaman
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Selâhattin Özgür

ADANA
Mehmet Ünaldı

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasapan

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Rifat Etker

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
M. Akif Tekin

AYDIN
Fikret Turhangil

BALIKESİR
Hasan Âli Türker

BİNGÖL
Sabri Topçuoğ'u

BİTLİS
Z. Nami Şerefhanoğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
Sırrı Uzunhasanoğu

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Safa Yalçuk

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
İhsan Hamit Tigrel

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl, Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GÜMÜŞANE
Ha'it Zarbun

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
C. Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay

İSPARTA
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
M. Tekin Arıburun
Fikret Gündoğan
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Cahit Okurer

KARS
Y. Ziya Ayrım
Mehmet Hazer

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KONYA
Sedat Çumralı
Ahmet Onar

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
M. Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar
Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ
Cenap Aksu

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
Haldun Menteşeoğ'u

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NİĞDE
İzzet Gener

ORDU
Şevket Köksal
Zeki Kumrulu

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Fethi Tevetoğ'u

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder
Hulûsi Söylemezoğlu
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Zihni Betil
TRABZON
Şevket Buladoğlu
Reşat Zaloğlu
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
URFA
Vasfi Gerger
E. Mahmut Karakurt
UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Âmil Artus
Hasan Kangal
Sahir Kurutluoğlu
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kâmil Karavelioğlu (İ. Ü.)
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler
ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğu
Galip Afşar
Sakıp Önal (İ.)
AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
M. Yılmaz İnceoğlu
ANKARA
Osman Alişiroğlu
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu (İ.)
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy
ARTVİN
Fehmi Alpaslan
AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
BALIKESİR
Enver Aka
Mehmet Güler
Nejat Sarlıcalı
BİLECİK
Talât Oran
BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (B.)
ÇANAKKALE
Ziya Termen
ÇORUM
Alâeddin Çetin
DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul
ELÂZIĞ
Rasim Giray
ERZİNCAN
Fehmi Baysoy
ERZURUM
Edip Somunoğlu (B.)
ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal
GİRESUN
Mehmet İzmen
Sabahattin Orhon
HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)
İSTANBUL
Şevket Akyürek
O. Zeki Gümüşoğlu
M. Cemal Yıldırım
İZMİR
İzzet Birand
Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Hilmi Onat (İ. Ü.)
Nevzat Özerdemli
KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)
KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Suad Hayri Ürgüplü
KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu
KONYA
Mustafa Dinekli
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz
MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu
MUĞLA
Muallâ Akarca
NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan)
NİĞDE
Kudret Bayhan
ORDU
Eşref Ayhan
SAMSUN
Rıza Işıtan
Refet Rendeci
SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
TOKAT
Ali Altuntaş
TRABZON
Yusuf Demirdağ
VAN
Ferid Melen
YOZGAT
Sadık Artukmaç
İsmail Yeşilyurt

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Muzaffer Alankuş
Hasan Atakan
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Enver Kök
Osman Köksal
Nadir Nadi
Ragıp Üner
Necati Özdeniz

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Kocaeli	1
Maraş	1
Tekirdağ	1
Yekûn	4

1966 yılı Kalkınma İstikrazı hakkındaki Kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı :	184
Oy verenler :	93
Kabul edenler :	93
Reddedenler :	0
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	87
Açık üyelikler :	4

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Sami Küçük
Haydar Tunçkanat

ADANA
Mehmet Ünaldı

AFYON KARAHİSAR
Celâl Tevfik Karasapan

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Rifat Etker

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
M. Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Fikret Turhangil

BALIKESİR
Hasan Âli Türker

BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu

BİTLİS
Z. Nami Şerefhanoğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
Sırrı Uzunhasanoğu

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Safa Yalçuk

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
İhsan Hamit Tigrel

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
Sakıp Hatunoğlu
O. Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

İÇEL
C. Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay

İSPARTA
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
M. Tekin Arıburun
O. Zeki Gümüşoğlu
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Cahit Okurer
Hilmi Onat

KARS
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpaklıoğlu

KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KONYA
Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Ahmet Onar

MALATYA
M. Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ
Cenap Aksu

MUĞLA
Haldun Menteşeoğlu

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NİĞDE
İzzet Gener

RİZE
O. Meedi Agun

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder
Hulûsi Söylemezoğlu

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger
E. Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfik İnci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Hasan Atakan
Hasan Kangal
Âdil Ünlü

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan (Bşk. V.)
Suphi Karaman
Kâmil Karavelioğlu (İ. Ü.)
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Selâhatt'n Özgür
Mehmet Şükran Özkaya
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğu
Galip Afşar
Sakıp Önal (İ.)

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu
M. Yılmaz İnceoğlu

ANKARA
Osman Alişiroğlu
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu (İ.)
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü

BALIKESİR
Enver Aka
Mehmet Güler
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Talât Oran

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (B.)

ÇANAKKALE
Ziya Termen

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul

ELÂZIĞ
Rasim Giray

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GİRESUN
Mehmet İzmen
Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İSTANBUL
Şevket Akyürek
Fikret Gündoğan
M. Cemal Yıldırım

İZMİR
İzzet Birand
Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Nevzat Özerdemli

KARS
Sırrı Atalay
Mehmet Hazer

KAYSERİ
Suad Hayri Ürgüplü

KOCAELİ
Rifat Özdeş
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MANİSA
Ferit Alpiskender

MARDİN
Abdurrahman Bayar
Abdü'kerim Saraçoğlu

MUĞLA
Muallâ Akarca

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan

ORDU
Eşref Ayhan
Şevket Köksal
Zeki Kumru'u

SAMSUN
Rıza Işıtan

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu

TOKAT
Ali Altuntaş

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
Sadık Artukmaç

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Muzaffer Alankuş
Âmil Artus
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Enver Kök
Osman Köksal
Sahir Kurutluoğlu
Nadir Nadi
Ragıp Üner
Necati Özdeniz
N. Zerin Tüzün

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Kocaeli	1
Maraş	1
Tekirdağ	1
Yekûn	4

1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Salt çoğunluk sağlanmıştır.)

Üye sayısı :	184
Oy veren'er :	106
Kabul edenler :	105
Reddedenler :	1
Çekinserler :	0
Oya katılmıyanlar :	74
Açık üyelikler :	4

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Muc'p Atakl
Kadri Kap'an
Suphi Karaman
Sami Küçük
Sezai O'Kan
Selâhatt'n Özgür

ADANA
Mehmet Ünaldı

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
M. Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan

AĞRI
Salih Türkmen

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Rifat Etker

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
M. Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

AYDIN
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil

BALIKESİR
Hasan Âli Türker

BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu

BİTLİS
Z. Nami Şerefhanoğlu

BOLU
Rahmi Arıkan
Sırrı Uzunhasanoğlu

BURSA
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Nahit Altan

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan
İhsan Hamit Tigrel

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman A'ihocagil
Sakıp Hatunoğlu
O. Edip Somunoğlu

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök

GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
C. Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay

İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Mebrure Aksoley
Şevket Akyürek
M. Tekin Arıburun
Fikret Gündoğan
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Ömer Lûtfi Bozcalı
Cahit Okurer

KARS
Y. Ziya Ayrım
Mehmet Hazer

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca
Ahmet Nusret Tuna

KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KONYA
Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Ahmet Onar

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MALATYA
M. Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MANİSA
Emin Açar
Ferit Alpiskender
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ
Cenap Aksu

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
Haldun Menteşeoğ'u

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

NİĞDE
İzzet Gener

ORDU
Eşref Ayhan
Şevket Köksal
Zeki Kumru'u

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Turhan Kapanlı

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Refet Rendeci
Fethi Tevetoğ'u

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Suphi Batur

SİVAS
Rifat Öçten
Ziya Önder
Hulûsi Söylemezoğlu
TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan
TOKAT
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Bu'adoğlu
Reşat Zaloğlu
TUNCELİ
Mehmet Ali Demir
URFA
Vasfi Gerger
E. Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu
YOZGAT
İsmail Yeşilyurt
ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Akif Eyidoğan
Tevfık İnci

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Âmil Artus
Hasan Atakan
Hasan Kangal
Sahir Kurutluoğlu
Âdil Ünlü

[Reddeden]

ÇORUM
Safa Yalçuk

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Emanullah Çelebi
Vehbi Ersü
Suphi Gürsoytrak
Kâmil Karavelioğlu (İ. Ü.)
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Sıtkı Ulay
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğu
Galip Afşar
Sakıp Önal (İ.)

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu

ANKARA
Osman Alişiroğlu
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu (İ.)
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

AYDIN
İskender Cenap Ege

BALIKESİR
Enver Aka
Mehmet Gü'er
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Talât Oran

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (B.)

ÇANAKKALE
Ziya Termen

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul

ELÂZIĞ
Rasim Giray

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GİRESUN
Mehmet İzmen
Sabahattin Orhon

HAKKÂRİ
Necip Seyhan (İ. Ü.)

İSPARTA
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
O. Zeki Gümüşoğ'u
M. Cemal Yıldırım

İZMİR
İzzet Birand
Enis Kansu
Hilmi Onat
Nevzat Özerdemli

KARS
Sırrı Atalay (Bşk. V.)

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil
Hüseyin Kalpak'ıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü

KOCAELİ
Lutfi Tokoğlu (İ. Ü.)

KONYA
Muhittin Kılıç (Bşk. V.)
Muammer Obuz

MARDİN
Abdü'ker'm Saraçoğlu

MUĞLA
Muallâ Akarca

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan

SAKARYA
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
Rıza Işıtan

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu

TOKAT
Ali Altuntaş

TRABZON
Yusuf Demirdağ

VAN
Ferid Melen

YOZGAT
Sadık Artukmaç

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Muzaffer Alankuş
Ömer Ergün
Sadi Koçaş
Enver Kök
Osman Köksal
Nadir Nadi
Ragıp Üner
Necati Özdeniz
N. Zerin Tüzün

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Kocaeli	1
Maraş	1
Tekirdağ	1
Yekûn	4

Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının reddine dair Anayasa ve Adalet komisyonu raporuna verilen oyların sonucu

(Rapor kabul, tasarı reddedilmiştir.)

Üye sayısı :	184
Oy verenler :	69
Kabul edenler :	48
Reddedenler :	17
Çekinserler :	4
Oya katılmıyanlar :	111
Açık üyelikler :	4

[Kabul edenler]

TABİÎ ÜYELER
Vehbi Ersü
Suphi Karaman
Sami Küçük
Selâhattin Özgür
Sıtkı Ulay

AFYON KARAHİSAR
M. Yılmaz İnceoğlu
Celâl Tevfik Karasapan

AĞRİ
Salih Türkmen

ANKARA
Niyazi Ağırnaslı
Rifat Etker

ANTALYA
Mehmet Pırıltı
M. Akif Tekin

ARTVİN
Fehmi Alpaslan

BALIKESİR
Mehmet Güler
Hasan Âli Türker

BİNGÖL
Sabri Topçuoğlu

ÇANAKKALE
Nahit Altan

ÇORUM
Alâeddin Çetin

DİYARBAKIR
İhsan Hamit Tigrel

EDİRNE
Tahsin Banguoğlu

ERZURUM
Sakıp Hatunoğlu

GAZİANTEP
Zeki İslâm
Nizamettin Özgül

HAKKÂRİ
Necip Seyhan

İSTANBUL
Fikret Gündoğan
Ekrem Özden
Rifat Öztürkçine

İZMİR
Nevzat Özerdemli

KARS
Mehmet Hazer

KASTAMONU
Mehmet Çamlıca

KIRŞEHİR
Ali Rıza Ulusman

KONYA
Sedat Çumralı
Mustafa Dinekli
Ahmet Onar

MALATYA
M. Zeki Tulunay
Nüvit Yetkin

MARDİN
Abdülkerim Saraçoğlu

ORDU
Şevket Köksal

SAMSUN
Fethi Tevetoğlu

SİİRT
Abdurrahman Kavak

SİNOP
Suphi Batur

URFA
E. Mahmut Karakurt

UŞAK
Kâmil Coşkunoğlu

VAN
Ferid Melen

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Âmil Artus
Osman Köksal
N. Zerin Tüzün
Âdil Ünlü

[Reddedenler]

BİTLİS
Z. Nami Şerefhanoğlu

BOLU
Sırrı Uzunhasanoğu

ELÂZIĞ
Celâl Ertuğ

ERZURUM
Osman Alihocagil
O. Edip Somunoğlu

İSTANBUL
M. Tekin Arıburun

KAYSERİ
Hüsnü Dikeçligil

MUŞ
İsa Hisan Bingöl

ORDU
Eşref Ayhan

YOZGAT
Sadık Artukmaç

ZONGULDAK
Akif Eyidoğan

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Cevat Açıkalın
Muzaffer Alankuş
Hasan Atakan
Sadi Koçaş
Enver Kök
Ragıp Üner

[Çekinserler]

ESKİŞEHİR
Gavsi Uçagök

MANİSA
Ferit Alpiskender

ZONGULDAK
Tarık Remzi Baltan
Tevfik İnci

[Oya katılmıyanlar]

TABİÎ ÜYELER
Ekrem Acuner
Refet Aksoyoğlu
Mucip Ataklı
Emanullah Çelebi
Suphi Gürsoytrak
Kadri Kaplan (Bşk. V.)
Kâmil Karavelioğlu (İ. Ü.)
Sezai O'Kan
Fahri Özdilek
Mehmet Özgüneş
Mehmet Şükran Özkaya
Haydar Tunçkanat
Ahmet Yıldız
Muzaffer Yurdakuler

ADANA
Mehmet Nuri Âdemoğu
Galip Afşar
Mehmet Ünaldı
Sakıp Önal (İ.)

ADIYAMAN
Halil Ağar

AFYON KARAHİSAR
Rasim Hancıoğlu

AMASYA
Macit Zeren

ANKARA
Osman Alişiroğlu
Hıfzı Oğuz Bekata
Sabit Kocabeyoğlu (İ.)
İbrahim Saffet Omay
Mansur Ulusoy

AYDIN
İskender Cenap Ege
Osman Saim Sarıgöllü
Fikret Turhangil (Bşk. V.)

BALIKESİR
Enver Aka
Nejat Sarlıcalı

BİLECİK
Talât Oran

BOLU
Rahmi Arıkan

BURDUR
Ö. Faruk Kınaytürk

BURSA
İhsan Sabri Çağlayangil (B.)
Baki Güzey
Şeref Kayalar
Cahit Ortaç

ÇANAKKALE
Ziya Termen

ÇANKIRI
Hazım Dağlı

ÇORUM
Safa Yalçuk

DENİZLİ
Cahit Akyar
Mehmet Emin Durul

DİYARBAKIR
Azmi Erdoğan

ELÂZIĞ
Rasim Giray

ERZİNCAN
Fehmi Baysoy

ESKİŞEHİR
Ömer Ucuzal

GİRESUN
Mehmet İzmen
Sabahattin Orhon

GÜMÜŞANE
Halit Zarbun

HATAY
M. Enver Bahadırlı
Mustafa Deliveli

İÇEL
C. Tevfik Okyayuz
Talip Özdolay

İSPARTA
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
M. Erdoğan Adalı
Mehrure Aksoley
Şevket Akyürek
O. Zeki Gümüşoğ'u
M. Cemal Yıldırım

İZMİR
İzzet Birand
Ömer Lûtfi Bozcalı
Enis Kansu
Cahit Okurer
Hilmi Onat (İ. Ü.)

KARS
Sırrı Atalay
Y. Ziya Ayrım

KASTAMONU
Ahmet Nusret Tuna

KAYSERİ
Hüseyin Kalpaklıoğlu
Suad Hayri Ürgüplü

KIRKLARELİ
Ahmet Naci Arı

KOCAELİ
Lûtfi Tokoğlu

KONYA
Muhittin Kılıç
Muammer Obuz

KÜTAHYA
A. Orhan Akça
İ. Etem Erdinç

MANİSA
Emin Açar
Orhan Süersan
Refik Ulusoy

MARAŞ
Cenap Aksu

MARDİN
Abdurrahman Bayar

MUĞLA
Muallâ Akarca
Haldun Menteşeoğ'u

NEVŞEHİR
İbrahim Şevki Atasağun (Başkan)

NİĞDE
Kudret Bayhan
İzzet Gener

ORDU
Zeki Kumrulu

RİZE
O. Mecdi Agun

SAKARYA
Turhan Kapanlı
Kâzım Yurdakul

SAMSUN
H. Enver Işıklar
Rıza Işıtan
Refet Rendeci

SİVAS
Ahmet Çekemoğlu
Rifat Öçten
Ziya Önder
Hulûsi Söylemezoğ'lu

TEKİRDAĞ
Cemal Tarlan

TOKAT
Ali Altuntaş
Zihni Betil

TRABZON
Şevket Buladoğlu
Yusuf Demirdağ
Reşat Zaloğlu

TUNCELİ
Mehmet Ali Demir

URFA
Vasfi Gerger

YOZGAT
İsmail Yeşilyurt

CUMHURBAŞKANINCA SEÇİLEN ÜYELER
Ömer Ergün
Hasan Kangal
Sahir Kurutluoğlu
Nadir Nadi
Necati Özdeniz

[Açık üyelikler]

İstanbul	1
Kocaeli	1
Maraş	1
Tekirdağ	1
Yekûn	4

GÜNDEMİ

Cumhuriyet Senatosu

37 NCİ BİRLEŞİM

20 . 1 . 1966 Perşembe

Saat: 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat Türk Anonim Şirketinde mevcudiyeti iddia edilen yolsuzluklar hakkında Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu (10/3, 10/5)

2. — Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğünde yapılan yolsuzluklar hakkında Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu (10/6)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu, 1329 doğumlu Faik Özer'in, bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporları (Millet Meclisi 1/821; Cumhuriyet Senatosu 1/595) (S. Sayısı: 714 e ek) [Dağıtma tarihi: 28 . 12 . 1965] (Bitiş tarihi: 9 . 3 . 1966)

2. — Rize ilinin Çamlıhemşin kazası Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/790; Cumhuriyet Senatosu 1/606) (S. Sayısı : 738) [Dağıtma tarihi : 31 . 12 . 1965] (Bitiş tarihi: 9 . 3 . 1966)

3. — Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın, hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/819; Cumhuriyet Senatosu 1/596) (S. Sayısı: 737) [Dağıtma tarihi: 31 . 12 . 1965] (Bitiş tarihi: 6 . 3 . 1966)

4. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/457; Cumhuriyet Senatosu 1/599) (S. Sayısı: 741) [Dağıtma tarihi: 6 . 1 . 1966] (Bitiş tarihi: 11 . 3 . 1966)

5. — Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/782; Cumhuriyet Senatosu 2/180) (S. Sayısı: 742) [Dağıtma tarihi: 6 . 1 . 1966] (Bitiş tarihi: 9 . 3 . 1966)

6. — Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmedoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/512; Cumhuriyet Senatosu 1/607) (S. Sayısı: 743) [Dağıtma tarihi: 6 . 1 . 1966) (Bitiş tarihi: 16 . 3 . 1966)

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 737

Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmetoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/819; Cumhuriyet Senatosu 1/596)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 1020)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 10687-61121

9 . 7 . 1965

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 8 .7 .1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmetoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
F. Sirmen

Not : Bu tasarı 27 . 2 . 1965 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 8 . 7 . 1965 tarihli 139 ve 142 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 1020)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. 1/596
Karar No. 8

27 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmedoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakiye cezasnın affı hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 10687-61121 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Ahmet Ulak, 1961 yılında ika ettiği kaçakçılık fiilinden mahkûm olmuş ve verilen altı aylık hapis cezası infaz edilmiş fakat bilâhara geçirdiği trafik kazası sebebiyle (fizyolojik vazifelerini kendi kendine yapamıyacak) derecede daimî mâlûliyete duçar olduğu Gaziantep Devlet Hastanesi

Sağlık Kurulunun 111 sayılı ve 13 . 1 . 1961 tarihli raporu ile tasdik ve tevsik edilmiştir. Ayrıca mahkûm olduğu para cezasını ödiyemiyeceğinden mahallî savcılık, Tekel Bakanlığının 14 350 liralık ağır para cezasının hapse tahvili suretiyle infazı talebini de mâlûliyeti sebebiyle is'af edemiyecek duruma gelmiştir.

Borcu ödiyecek haczi kabil emvali bulunmıyan ve kendisi de geçirdiği belirtilen trafik kazası sebebiyle daimî mâlûliyete duçar olan hapse tahvil edilmiş olan cezasının kaldırılmasını öngören bu tasarı sözü edilene bir atıfette bulunulması mülâhazası ile komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Kastamonu	Yozgat	Tabiî Üye
O. S. Sarıgöllü	*A. N. Tuna*	*S. Artukmaç*	S. O'Kan
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	İstanbul	Samsun
M. Atakli	A. Artus	*E. Özden*	*R. Rendeci*
	Tokat	Uşak	
	Z. Betil	K. Coşkunoğlu	

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	**Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin**
Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmetoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkında Kanun	*Münevver'den doğma 1340 doğumlu Mehmetoğlu Ahmet Ulak'ın hapse tahvil edilmiş olan bakıye cezasının affı hakkında Kanun*
MADDE 1. — 8 . 2 . 1952 tarih ve 951/834 esas, 952/7 karar sayısı ile Gaziantep Asliye Ceza Mahkemesince verilen hüküm Yargıtay 5 nci Ceza Dairesinin 22 . 4 . 1952 tarih ve 1233 sayılı ilâmiyle tasdik ve kesinleşen hükmü ile altı ay hapis ve 14 350 lira ağır para cezasına mahkûm edilen Gaziantep ilinin Kürkçüler mahallesi nüfusunda kayıtlı Mehmetoğlu, Münevver'den doğma 1340 doğumlu Ahmet Ulak'ın geçirdiği trafik kazası sonunda fizyoljik vazifesini kendi kendine yapamıyacak, daimî mâlûliyete duçar olması sebebiyle infazı mümkün olmıyan hapse tahvil edilmiş, cezası affedilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun tatbikine Adalet Bakanı memurdur.	MADDE 3. — Millet Meclisi Metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 738

Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakiye cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/790; Cumhuriyet Senatosu 1/606)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 1006)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 10525-60064

16 . 7 . 1965

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 15 . 7 . 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
F. Sirmen

Not : Bu tasarı 9 . 2 . 1965 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 9, 14 ve 15 . 7 . 1965 tarihli 139, 143, 145 ve 146 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 1006)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. 1/606
Karar No. 7

27 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 15 Temmuz 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Haticeden doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakiye cezasının affı hakkında kanun tasarısı Millet Meclisi Başkanlığının 16 Temmuz 1965 tarihli ve 10525-60064 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - 18 . 8 . 1950 tarihinde Halil Karagöz isminde bir şahıs öldürülmüş ve Ali Sezgin kaatilin Mustafa Demirci olduğunu iddia ederek aleyhinde şahadette bulunmuştur. Bu yüzden Mustafa Demirci 7 sene mevkuf kalmış fakat neticede beraet etmiştir.

Tahliyesini mütaakıp Mustafa Demirci Ali Sezgin ile karşılaşmış ve aralarında çıkan münakaşa neticesinde Ali Sezgin'i öldürüp 13 yıl 4 ay ağır hapse mahkûm edilmiştir.

Komisyonumuz, bir yalan şahadet üzerine 7 yıl mevkuf kalan ve bunun mânevi etkisi ile katil suçunu işliyen Mustafa Demirci'nin bu durumunu ve kanunun hükümlerini nazara alarak sözü edilen hakkında bir âtıfette bulunulmasını yerinde mütalâa ederek tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Kastamonu	Yozgat	Tabiî Üye
O. S. Sarıgöllü	*A. N. Tuna*	*S. Artukmaç*	S. O'Kan
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	İstanbul	Samsun
M. Atakh	A. Artus	*E. Özden*	*R. Rendeci*
	Tokat	Uşak	
	Z. Betil	K. Coşkunoğlu	

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Anayasa ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin
Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkında Kanun	*Rize ilinin Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin bakıye cezasının affı hakkında Kanun*
MADDE 1. — Rize Ağır Ceza Mahmesinin 20 . 12 . 1961 tarih ve 959/77 esas 961/178 karar sayılı ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 27 . 6 . 1962 gün ve 389/1809 sayılı ilâmı ile tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten on-üç sene dört ay ağır hapis ve fer'î cezalara mahkûm edilmiş olan Çamlıhemşin kazası, Murat köyünden Ahmedoğlu Hatice'den doğma 1932 doğumlu Mustafa Demirci'nin cezasından arta kalan kısmı affedilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 741

Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/457, Cumhuriyet Senatosu 1/599)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 365)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5487 - 32176

9 . 7 . 1965

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 8 . 7 . 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 17 . 5 . 1963 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 29 . 1 . 1965; 10 . 3 . 1965 ve 8 . 7 . 1965 tarihli 48, 72 ve 142 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 365)

İçişleri Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
İçişleri Komisyonu
Esas No: 599
Karar No: 4

24 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler sonunda; gerekçede belirtilen hususlar Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve Millet Meclisi Genel Kurulunun 8 . 7 . 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde tasvip gören tasarı metni aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Cahit Ortaç	Ordu	İzmir	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
	Eşref Ayhan	*Ömer Lûtfi Bozcalı*	*Muzaffer Alankuş*
Bitlis	Konya	Sivas	Sivas
Ziya Nâmi Şerefhanoğlu	*Sedat Çumralı*	*Hulûsi Söylemezoğlu*	*Ziya Önder*

Bütçe ve Plân Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/599
Karar No. : 8

4 . 1 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 5487 - 32176 sayılı yazılariyle Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 4 Ocak 1966 tarihli Birleşiminde, ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır bulundukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 7033 sayılı Kanunla Kocaeli İline bağlı olarak kurulan Kaynarca ilçesinin, iklim ve arazi bakımlarından benzerlik gösterdiği Sakarya İline sağlanmasını öngörmektedir.

Gerekçede de belirtildiği üzere, Kaynarca ilçesi, 36 Km. lik ve her mevsimde trafiğe açık bulunan bir yolla, Sakarya İline bağlıdır. Buna mukabil, Kocaeli İline 68 Km. lik ve her mevsimde geçit vermiyen bir yolu vardır. Bu durum, Kaynarca ilçesinin, Sakarya İli merkezi ile irtibatını kolaylaştırmaktadır. İlçe halkı, özel işleri için Sakarya merkezini tercih etmekte ve ihtiyaçlarını oradan sağlamaktadır. Ancak, resmî işleri olduğu takdirde Kocaeli merkezine gitmektedirler.

Ayrıca, Kocaeli ve Sakarya illeri idare kurulları ve il genel meclislerinin yetkili komisyonlarının da, Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanmasını uygun mütalâa ettikleri anlaşılmaktadır.

Tasarı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri, Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan İstanbul *M. E. Adalı*	Bu kanunda sözcü Yozgat *İ. Yeşilyurt*	Kâtip Ankara Muhalifim Söz hakkım mahfuz *N. Ağırnaslı*	İstanbul *O. Z. Gümüşoğlu*
Tabiî Üye *S. Küçük*	Cumhurbaşkanınca S. Ü. Muhalifim Söz hakkım mahfuz *R. Üner*	Aydın *İ. C. Ege*	Çorum *A. Çetin*

Rize
O. M. Agun

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	CUMHURİYET SENATOSU İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN	BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı	**Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı**	**Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında Kanun**
MADDE 1. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesi, Sakarya iline bağlanmıştır.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 742

Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu, Saniyeden doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkındaki kanun teklifinin Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 2/782, Cumhuriyet Senatosu 2/180)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 1000)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 10242 - 58629

9 . 7 . 1965

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 8 . 7 . 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkında kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu teklif 29 . 12 . 1964 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 8 . 7 . 1965 tarihli 139 ve 142 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 1000)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No: 2/180
Karar No: 10

28 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 8 Temmuz 1965 tarihli 142 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın bakıye cezasının affı hakkında kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 9 Temmuz 1965 tarihli ve 10242 - 58629 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Ali Kurna İstanbul 1 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 1963/269 Esas, Karar 1964/15 ve 13.2.1964 tarihli ilâmı ile yurt dışına gönderdiği yerli filim bedelini yurda geç getirmek suçundan on ay süreyle tâcirliğinden menine, 33 750 lira ağır para cezası ile mahkûmiyetine karar verilmiş ve bu karar Temyiz Mahkemesince tasdik edilmiştir.

Millet Meclisi metnine esas gerekçede döviz bedellerinin yurda getirmeyişin Ali Kurna'nın elinden gelmiyen sebepler neticesinde vücuda geldiği, firmasının iflâs etmiş olduğu ve yeni imkânlar ararken de kanuni süreyi geçirdiği ve bunların da hüküm ve dosyasından anlaşıldığı ileri sürülmektedir.

Komisyonumuzca dosya üzerine yapılan inceleme neticesinde hükümlü hakkında bir âtıfette bulunulmasında fayda görülmüş ve kanun tasarısı benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Kastamonu	Yozgat	Tabiî Üye
Çekinserim.	*A. N. Tuna*	*S. Artukmaç*	*M. Atakli*
O. S. Sarıgöllü			
			Sivas
Hatay	İstanbul	Samsun	Muhalifim
M. Develi	*E. Özden*	*R. Rendeci*	Muhalefet şerhim eklidir
	Tokat		*R. Öçten*
	Z. Betil		

Muhalefet şerhi

Hükümlü 22 . 6 . 1962 tarihinde filmi gümrükten çıkartmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma hakkındaki 17 sayılı Kararnameye göre 3 ay içinde 900 dolâr dövizi Kambiyoya yatırması veya sebeplerini bildirmek suretiyle süresinin uzatılmasını istiyerek hüsnüniyetini ispat etmesi zaruretindedir.

Kendine İstanbul Kambiyo Müdürlüğünce mütaaddit tarihlerde tebligat yapılmıştır. Yapılan tebliğatlarsa filmin satışa arz edildiğini, kısa zamanda yurda ithal edileceğini, lâubali ve mesuliyet düşüncesinden uzak bir itirazla bildirmeye devam etmiştir.

Ne zamanki hakkında 30 . 11 . 1963 tarihinde dâva açılmış o zamana kadar filmi satışa arz edemediğini ve geri getireceğini iddia eden hükümlü 13 . 12 . 1963 tarihinde ödeme yapmıştır.

Hükümlünün şeklî de olsa işlediği bu suçta hüsnüniyetine raslanamadığından affına taraftar değilim.

Sivas
Rifat Öçten

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Sarıyer ilçesi Yeniköy bucağından Alioğlu, Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın Bakıye cezasının affı hakkında Kanun	**Sarıyer ilçesinin Yeniköy bucağından Alioğlu, Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın Bakıye cezasının affı hakkında Kanun**
MADDE 1. — İstanbul 1 nci Ağır Ceza Mahkemesinin 13 . 2 . 1964 tarih ve esas 963/269, karar 964/15 sayılı ve Yargıtay 7 nci Ceza Dairesinden verilen 3 . 7 . 1964 tarih ve 5158/6917 ilâmiyle tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten on ay süre ile ağır hapis, on ay süre ile ihracat tacirliğinden men ve 33 750 lira ağır para cezasına mahkûm edilmiş olan Sarıyer İlçesi Yeniköy bucağı, Sait Halim Paşa Caddesi cilt 3, safya 124, hane 98 nüfusunda kayıtlı Alioğlu, Saniye'den doğma 1341 doğumlu Ali Kurna'nın işbu cezalarının tamamı affedilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 743

Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emineden doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/512, Cumhuriyet Senatosu 1/607)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 1005)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 11960

16 . 7 1965

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 15 . 7 . 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 19 . 7 . 1963 tarihinde Başkanlıkça ilk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 8, 9, 14 ve 15 . 7 . 1965 tarihli 139, 142, 143, 145 ve 146 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 1005)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet
Komisyonu
Esas No. : 1/607
Karar No. : 9

28 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 15 Temmuz 1965 tarihli 146 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında kanun tasarısı Millet Meclisi Başkanlığının 16 Temmuz 1965 tarihli ve 11960 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 23 Aralık 1965 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

I - Ahmet Ateş, şiddetli ve ağır bir tahrik sebebi ile oğlu Mehmet Ateş'i tabanca ile ateş edip öldürmekten Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin 957/3 esas ve 957/91 karar ve 5 . 12 . 1957 tarihli kesinleşen ilâmı ile 24 sene ağır hapis ve sair fer'î cezalara mahkûm edilmiştir.

Hükümlü, diğer oğlu İzzet'e kaçırıp ırzına geçtiği kızla evlenmesi ve kız tarafını ikna edip ya-

pılmakta olan adlî takibatı durdurmak maksadiyle evliliğin gerektirdiği masrafa ve bağışta bulunmuş maktul, kardeşi için yapılan bu masrafların kendisi için de yapılmasını talebetmiş babasının mazeretlerini dinlemiyerek ağır hakaret, küfür, yengesine tecavüz gibi fiillerde hattâ öldürme tehditlerinde bulunmuştur.

Hükümlü baba; 14 yaşından beri kendisine karşı âsi ve köy halkını dahi bizar kılmış olan bu oğlunu uslanır ümidiyle evlendirip kendisini müstakil bir yuva sahibi kılmış, gereken bütün baba nasihatlerinde bulunmuş ve hattâ yukarda temas olunan ve suç teşkil eden mütecaviz hal ve hareketlerinden dolayı belki utanır ümidiyle kendisinden dâvacı bulunduğu halde, bunlardan asla mütenabbih olmadığından ve on yıldır evine uğramazken bir gece vakti sessizce avludan girerek merdivenden çıktığını görünce korkutmak maksadiyle ateşlediği silâhından çıkan kurşunlardan aldığı yara ile kaçan ve vaktinde tıbbi müdahalede bulunulmamış olması ve fazlaca kan kaybından ölümüne sebebiyet vermiştir.

Komisyonumuz, maktulün babasına, ailesine ve köy halkına karşı olan tutumunu, bir babanın kendi oğlunu öldürmek gibi mânevi ıstırabı nazara alarak hükümlü hakkında bir âtifette bulunulmasında fayda mülâhaza etmiş ve tasarıyı benimsemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2 ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Aydın	Kastamonu	Yozgat	Tabiî Üye
O. S. Sarıgöllü	*A. N. Tuna*	*S. Artukmaç*	*S. O'Kan*
Tabiî Üye	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	İstanbul	Samsun
M. Atakli	*A. Artus*	*E. Özden*	*R. Rendeci*
	Tokat	Uşak	
	Z. Betil	*K. Coşkunoğlu*	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında Kanun	**Senirkent kazasının Yassıviran köyü halkından Mehmetoğlu Emine'den doğma 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in cezasının affı hakkında Kanun**
MADDE 1. — Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin; 5 . 12 . 1957 gün ve esas 1957/3, karar 1957/91 sayılı ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin 19 . 6 . 1958 gün ve 225 esas, 1579 karar sayılı ilâmı ile tasdik olunup kesinleşen hükmü ile neticeten, 24 sene ağır hapis ve fer'i cezalara mahkûm edilmiş bulunan Senirkent kazasının Yassıviran köyünden Mehmetoğlu Emine'den doğma, 1322 doğumlu Ahmet Ateş'in bu cezasından arta kalan kısmı affedilmiştir.	MADDE 1. Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.	MADDE 2. Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunun tatbikine Adalet Bakanlığı memurdur.	MADDE 3. Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 747

1965 Kalkınma istikrazı hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/59; Cumhuriyet Senatosu 1/625)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 2)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 500 - 2075

12 . 1 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 10.1.1966 tarihli 33 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

F. Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 9.12.1965 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 7 ve 10.1.1966 tarihli 32 ve 33 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 2)

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadi İşler Komisyonu
Esas No: 1/625
Karar No: 3

13 . 1 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan 1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı Komisyonumuzun 13 . 1 . 1966 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakleriyle her yönden tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının genel gerekçesinde belirtilen hususlar ve temsilcilerin bunlara mütedair verdikleri tamamlayıcı bilgiler Komisyonumuzca da uygun mütalâa edildiğinden bahis konusu kanun tasarısı Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Malî ve İk. İş Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
H. Â. Türker	*Z. İslâm*	*E. Bahadırlı*	*M. Ş. Özkaya*
A. Tekin	*R. Ulusoy*	*A. Çekemoğlu*	*O. Alihocagil*
F. Alpaslan	*A. Onar*	*R. Etker*	*İ. H. Tigrel*
	Z. Termen	*T. Kapanlı*	

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 1/625
Karar No. 11

18 . 1 . 1966

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 10 Ocak 1966 tarihli 33 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 12 Ocak 1966 tarihli ve 500 - 2075 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 18 Ocak 1966 tarihli Birleşiminde, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakleri ile tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 1965 Bütçe Kanununun 3 ncü maddesinde belirtilen 400 milyon liralık iç istikrazın gerçekleştirilmesini öngörmektedir.

Gerekçede, 1965 yılının 8 aylık uygulama neticelerinin, bu istikrazın yapılmasını zaruri kıldığı belirtilmektedir. 1964 yılında 522 sayılı Kanunla ihracına yetki verilen 200 milyon liralık iç istikrazın çok kısa bir zamanda plâse edilmesi ve bu meyanda özel sektörün ilgisi göz önüne alındığında, 400 milyon liralık bu istikrazın satışının da mümkün olabileceği anlaşılmaktadır.

Gerekçede belirtilen hususlar ve yetkili temsilcilerden alınan tamamlayıcı bilgiler muvacehesinde tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler, Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Bu Kanunda Sözcü		
İstanbul	Cumhurbaşkanınca S. Ü	Tabiî Üye	Aydın
M. E. Adalı	*R. Üner*	Söz hakkım mahfuz	*İ. C. Ege*
		S. Küçük	
İçel	Kayseri	Kocaeli	Yozgat
C. T. Okyayuz	*H. Dikeçligil*	*L. Tokoğlu*	*İ. Yeşilyurt*

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN	MALÎ VE İKTİSADİ İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN	BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı	**1965 Kalkınma İstikrazı hakkında kanun tasarısı**	**1965 Kalkınma İstikrazı hakkında Kanun**
MADDE 1. — Hâsılı 1965 bütçe yılında yapılacak yatırımların Finansmanında kullanılmak üzere (400) milyon liraya kadar 1965 kalkınma istikrazı adı ile uzun vâdeli iç istikraz akdine Maliye Bakanı yetkilidir.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun gereğince yapılacak istikraz için	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Malî ve İktisadi İşler K. nun kabul ettiği metin	Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin
hamiline yazılı tahvil ihracolunur. Bu istikrazın yıllık faiz nisbeti Bakanlar Kurulu, ihraç fiyatı, itfa müddeti ve sair şartları Maliye Bakanlığı tarafından tesbit olunur.		
MADDE 3. — Tahvillerin itfası, borsada başabaştan aşağı fiyatlar ile satıldıkları müddetçe buradan satınalma yolu ile, başabaşı bulmuş veya aşmış bulundukları takdirde kur'a çekmek suretiyle yapılır.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu tahviller ihraç tarihlerinden itibaren 10 yıl geçmedikçe erken ödemeye veya konversiyona tabi tutulamaz. Bu tarihten sonra keyfiyet Hükümetçe 3 ay önce ilân edilmek suretiyle her hangi bir faiz vâdesinde tedavülde kalmış olan tahvillerin tamamı veya bir kısmı için başabaş erken ödeme veyahut konversiyon yapılabilir.	MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 5. — Tahvillerin faiz ve bedelleri, geçici ve kesin tahviller ve bunların kuponları ile ödemelerine ait evrak ve senetler, ilân ve istikraza ilişkin diğer işlemler istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaftır.	MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 6. — Bu kanun gereğince çıkarılacak olan tahviller; genel ve katma bütçe ile idare olunan daire ve kurumlarla il özel idareleri; belediyeler ve bunlara bağlı müesseseler ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yapacakları artırma, eksiltme ve sözleşmelerde	MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin	Malî ve İktisadi İşler K. nun kabul ettiği metin	Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin
teminat olarak itibari kıymetleri üzerinden kabul olunur. Teminatın irat kaydına karar verildiği takdirde karar tarihinden önce vâdesi gelmiş faiz kuponlarının bedelleri tahvil sahiplerine aidolur. Bu tahviller Hazinece satılmış ve satılacak olan millî emlâk bedellerinin ödenmesinde dahi başabaş kabul olunur.		
MADDE 7. — Bu istikraza ait faiz kuponlarının bedelleri tediyesi iktiza ettiği tarihten itibaren 5 yıl ve tahvil bedelleri tediyesi lâzımgeldiği tarihten itibaren 10 yıl sonra Hazine lehine zamanaşımına uğrar.	MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADE 8. — Bu kanun gereğince yapılacak istikrazın her türlü ihraç giderleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümünden ödenir. Tahvillerin basımı ve bunların satışlarını teşvik maksadiyle hazırlatılacak afiş, pankart ve diğer giderleri 2490 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.	MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 9. — Bu kanunun akdine izin verdiği istikrazın yıllık faiz, itfa ve diğer giderlerini karşılıyabilecek ödenek, her yıl Maliye Bakanlığı bütçesinin Devlet borçları bölümüne konulur.	MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.
MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.	MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.	MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 748

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/104; Cumhuriyet Senatosu 1/631)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 283/284

17 . 1 . 1966

Milet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
Süleyman Demirel

GEREKÇE

Evvelki yılarda ihale edilen ve 1 Mart tarihinde tedrisata açılması zaruri bulunan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı için 1965 yılı Bütçesine konulan ödenek tamamen harcanmış olduğundan işin tamamlanabilmesi maksadiyle ilgili tertibe 3 600 000 liranın eklenmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu ödeneğe Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin 22.000 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) bölümünün tasarrufu mümkün görülen maddelerinden karşılık temin edilmiştir.

Karma Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Karma Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/101
Karar No. : 20

18 . 1 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan (1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı) ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile incelendi ve görüşüldü :

Evvelki yıllarda ihalesi yapılan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı bütçeye konulan ödeneğin sarf edilmiş olmasına rağmen bitirilememiştir. Tamamlanması için 3 600 000 liraya daha ihtiyaç olduğundan Maliye Bakanlığı bütçesinin 34.111 nci (Ankara Üniversitesine) maddesine Hazine yardımı olarak 3 600 000 lira eklenmişir.

Mevzu ödeneğin karşılığı Bayındırlık Bakanlığı bütçesinin tasarrufundan karşılanacağı belirtildiğinden kanun tasarısı maddeleri ile birlikte cetvelleri ile aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Aydın	Sakarya	Sivas
İ. Sezgin	*İ. C. Ege*	*N. Bayar*	*G. Sakarya*
Adıyaman	Ankara	Bolu	Bursa
M. A. Atalay	*N. Ağırnaslı*	*H. İ. Cop*	*C. Külâhlı*
Bursa	Bursa	Erzincan	Gümüşane
İ. Öktem	*A. Türkel*	*H. Atabeyli*	*S. Ö. San*
İstanbul	İstanbul	Kayseri	Kayseri
O. Erkanlı	*A. Yalçın*	*H. Dikeçligil*	*F. Köksal*

Niğde	Rize	Trabzon
H. Özalp	*E. Y. Akçal*	*A. İ. Birincioğlu*

HÜKÜMET TASARISI

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi kısmının 22.000 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) bölümünün 22.811 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) maddesine 3 600 000 lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 64.000 nci (Özel gelirler) bölümünün 64.100 ncü (Hazine yardımı) maddesine 3 600 000 lira eklenmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Millî Eğitim Bakanları yürütür.

15 . 1 . 1966

Başbakan	Devlet Bakanı
S. Demirel	*C. Bilgehan*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
R. Sezgin	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
A. F. Alişan	*H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. Topaloğlu	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*İ. Gürsan*
Millî Eğitim Bakanı V.	Bayındırlık Bakanı
C. Bilgehan	*E. Erdinç*
Ticaret Bakanı	Sağ ve Sos. Yar. Bakanı
M. Zeren	*E. Somunoğlu*
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
İ. Tekin	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
S. Öztürk	*A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
M. Turgut	*İ. Deriner*
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*

Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

KARMA BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Ankara Üniversitesi 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 749

1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/105; Cumhuriyet Senatosu 1/632)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/282/285

17 . 1 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunce 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki cetvel ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Evvelki yıllarda ihale edilen ve 1 Mart 1966 tarihinde tedrisata açılması zaruri bulunan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı için bütçeye konulan ödenek tamamen harcanmış olduğundan işin tamamlanabilmesi maksadiyle Maliye Bakanlığı Bütçesinin 34.111 nci (Ankara Üniversitesine) maddesine Hazine yardımı olarak 3 600 000 liranın eklenmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu ödeneğe Bayındırlık Bakanlığı Bütçesinin 22.000 nci (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) maddesinin tasarrufu mümkün görülen tertiplerinden karşılık gösterilmiştir.

Karma Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Karma Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/105
Karar No. : 21

18 . 1 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan (1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı) Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile incelendi ve görüşüldü.

Evvelki yıllarda ihale edilen ve 1 Mart 1966 tarihinde öğretime açılması zaruri bulunan Ankara Üniversitesi Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu inşaatı için bütçeye konulan ödeneğin harcanmasına rağmen tamamlanamamıştır. İnşaatın tamamlanabilmesi için Bayındırlık Bakanlığı 1965 yılı Bütçesinin (A/2) işaretli cetvelin 22.000 nci Yapı, tesis ve büyük onarım gider-

leri bölümünün ilgili maddelerinden cetvelde gösterildiği üzere 3 600 000 liranın düşülerek, Maliye Bakanlığı 1965 yılı Bütçesinin (A/3) işaretli cetvelin 34.000 nci Malî transferler bölümü 34.111 nci Ankara Üniversitesi madesine 3 600 000 lira aktarılmıştır.

Bu suretle tasarının 1 nci maddesi maddeye bağlı cetvelleriyle birlikte, diğer 2 nci ve 3 ncü maddeleri de aynen olmak üzere kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Aydın	Sakarya	Sivas
İ. Sezgin	*İ. C. Ege*	*N. Bayar*	*G. Sakarya*
Adıyaman	Ankara	Bolu	Bursa
M. A. Atalay	*N. Ağırnaslı*	*H. İ. Cop*	*C. Külâhlı*
Bursa	Bursa	Erzincan	Gümüşane
İ. Öktem	*A. Türkel*	*H. Atabeyli*	*S. Ö. San*
İstanbul	İstanbul	Kayseri	Kayseri
O. Erkanlı	*A. Yalçın*	*H. Dikeçligil*	*F. Köksal*

Niğde	Rize	Trabzon
H. Özalp	*E. Y. Akçal*	*A. İ. Birincioğlu*

HÜKÜMET TASARISI	KARMA BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı	**1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı**
MADDE 1. — 1965 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 3 600 000 liralık aktarma yapılmıştır.	MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
	CETVEL
	Tasarıya bağlı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Başbakan	Devlet Bakanı
S. Demirel	*C. Bilgehan*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
R. Sezgin	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
A. F. Alişan	*H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. Topaloğlu	*F. Sükan*

Hükümetin Teklifi

Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*İ. Gürsan*
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
O. Dengiz	*E. Erdinç*
Ticaret Bakanı	Sağ ve Sos. Yar. Bakanı
M. Zeren	*E. Somunoğlu*
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
İ. Tekin	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
S. Öztürk	*A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
M. Turgut	*İ. Deriner*
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*
Köy İşleri Bakanı	
S. O. Avcı	

Hükümet tasarısına bağlı cetveller

Bölüm	Madde	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
		(A/3)		
		Maliye Bakanlığı		
34.000		Malî transferler		
		Bölüm toplamı	—	3 600 000
		Katma bütçeli idarelere Hazine yardımları		
	34.111	Ankara Üniversitesine	—	3 600 000
		(A/2)		
		Bayındırlık Bakanlığı		
22.000		Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri		
		Bölüm toplamı	3 600 000	—
		Hizmetler sektörü		
	22.613	Başbakanlık yapı, tesis ve büyük onarım giderleri	200 000	—
		Jandarma Genel Komutanlığı		
	22.646	Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri	200 000	—
		Eğitim sektörü		
		Öğretmen yetiştirme müesseseleri		
	22.851	Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri	3 000 000	—
		Tarım okulları		
	22.881	Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri	200 000	—
		(A/2) toplamı	3 600 000	—
		Genel toplam	3 600 000	3 600 000